

HANZA

En snabbväxande strategisk tillverkningspartner

ÅRSREDOVISNING 2016

HANZA i korthet sid 2

Vd har ordet sid 5

Kundcase – RVM sid 12

“Redo att svälja nya marknader”

3	Året i korthet
5	Vd har ordet
6	Detta är HANZA
10	Marknad
12	Kundcase – HANZA och RVM Systems
13	Socialt ansvar och miljö
14	Medarbetare
16	Aktien och ägarstruktur
18	Förvaltningsberättelse
24	Koncernens rapport över totalresultat
25	Koncernens balansräkning
27	Koncernens rapport över förändringar i eget kapital
28	Koncernens rapport över kassaflöden
29	Moderbolagets resultaträkning
30	Moderbolagets balansräkning
32	Moderbolagets förändringar i eget kapital
33	Moderbolagets rapport över kassaflöden
34	Noter
63	Revisionsberättelse
64	Bolagsstyrningsrapport 2016
66	Styrelse
67	Ledande befattningshavare
68	Definitioner
69	Finansiell kalender / Årsstämma
70	Adresser

FINANSIELL KALENDER

HANZA avser avlämna delårsrapporter enligt följande:

- Delårsrapport avseende perioden januari–mars 2017: 10 maj 2017
- Delårsrapport avseende perioden januari–juni 2017: 28 augusti 2017
- Delårsrapport avseende perioden januari–september 2017: 23 oktober 2017

ÅRSSTÄMMA

HANZA Holding AB:s årsstämma 2017 kommer att äga rum den 10 maj 2017 i Stockholm.

Aktieägare är välkomna att kontakta valberedningen inför årsstämman 2017 med förslag eller synpunkter: Mikael Smedeby, Telefon +46 70 816 18 75, E-mail mikael.smedeby@lindahl.se

HANZA | KORTHET

HANZA är en snabbväxande industriell affärspartner inom tillverkning. Företaget erbjuder en unik kombination av rådgivning och skräddarsydda tillverkningslösningar vilket möjliggör en ökad tillväxt och lönsamhet för dess kunder. HANZA grundades 2008 och har vuxit till ett miljardbolag. Bolaget har i dagsläget verksamhet i Sverige, Finland, Estland, Polen, Tjeckien och Kina. Bland HANZAs uppdragsgivare finns ledande bolag som Kone, Konecranes, Atlas Copco, ABB och Saab Defense.

ÅRET I KORTHET

- Nettoomsättningen uppgick till 1 305,8 MSEK (1 206,4)
- Rörelseresultatet från de operativa affärsområdena uppgick till 30,0 MSEK (12,5)
- Koncernens rörelseresultat uppgick till 25,2 MSEK (51,1)
- Resultat efter skatt uppgick till 1,9 MSEK (37,5), vilket motsvarar 0,09 SEK per aktie (3,18)
- Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 41,6 MSEK (5,0)

Omsättning och resultat påverkas av accelerationsprogrammet Frontrunner, inom vilket HANZA har fört samman produktionsanläggningar och tillverkningsresurser inom vissa geografiska områden, så kallade tillverkningskluster:

Nettoomsättningen för jämförelseperioden (inom parentes) innehåller betydande volymer som avvecklats under programmet, se vidare Förvaltningsberättelsen.

Rörelseresultatet för året innehåller poster från programmet, bland annat, flytt och avveckling av en fabrik i Finland, flytt och sammanslagning av två fabriker i Estland, fastighet- och maskinförsäljningar och utbyggnad av HANZAs Central-europakluster, se vidare Förvaltningsberättelsen.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPSÅRET OCH EFTER DESS UTGÅNG

I enlighet med bolagets strategi att skapa moderna och effektiva tillverkningskluster har HANZA under 2016 genomfört följande produktionsflyttar:

- Under andra och tredje kvartalet avvecklades koncernens produktion i fabriken i Aruküla, Estland, och verksamheten flyttades till HANZAs fabrikskluster i Tartu, Estland. Sammanslagningen berörde cirka 80 personer i Aruküla.
- I september samordnades HANZAs två fabriker i Kina under en gemensam ledning i enlighet med HANZAs klusterkoncept. Till chef för klustret rekryterades en person med omfattande erfarenhet av att driva verksamhet i Kina.
- HANZA beslutade i oktober att flytta och avveckla tunnplåtsbearbetningen i Vasa, Finland. Enheten omvandlas till ett logistik- och servicecenter för lokala kunder. Förändringen påverkar cirka 50 personer och utgör det sista steget i programmet Frontrunner.

Sammanfattningsvis betyder detta att HANZA under en period av 18 månader har:

- Avyttrat, flyttat och samordnat sex fristående fabriker till HANZAs kluster
- Avvecklat en betydande mängd icke-strategisk tillverkning
- Genomfört ett strategiskt förvärv, Metalliset, vilket förstärkt klusterstrukturen och breddat tillverkningskompetensen för tung mekanik
- Tillfört en grupp industriellt erfarna investerare bland ägarna.

HANZA sålde i mars 2016 en fastighet i Töreboda, vars verksamhet flyttats till HANZAs fabriker i Årjäng och Tartu som en del i accelerationsprogrammet Frontrunner.

HANZA sålde i maj 2016 koncernens fastighet i Riihimäki, vars verksamhet har avvecklats.

1306

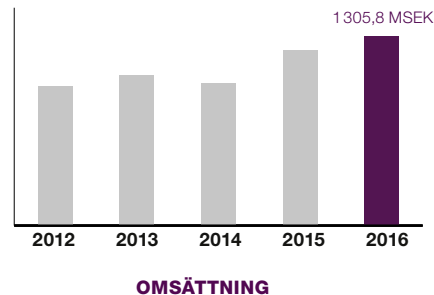
OMSÄTTNING

35,6%

SOLIDITET

1346

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

Under hösten 2016 påbörjades en expansion av HANZAs tillverkningskluster i Centraleuropa genom en utbyggnad av koncernens fabrik i Tjeckien med 1 500 kvm, samt att ett avtal om strategiskt samarbete tecknades med Rayservice – en ledande tjeckisk tillverkare med inriktning mot Aerospace & Defense-sektorn (flygteknik, rymd, försvar och säkerhet).

Free2Move tecknade i maj 2016 ett samarbetsavtal med HANZA avseende industrialisering och tillverkning av produkter inom det snabbväxande området Internet of Things (IoT).

Årsstämma 2016 avhölls den 10 maj. Till styrelseledamöter omvaldes Mikael Smedeby, Francesco Franzé, Håkan Halén och Pauli Pöllänen. Till styrelsens ordförande valdes Mikael Smedeby. Till vice ordförande valdes Francesco Franzé.

HANZA erhöll i juli uppdraget att införa en ny tillverkningslösning åt norska RVM Systems AS, som utvecklar och säljer produkter inom återvinningsbranschen. Uppdraget erhöles efter en MIGTM-analys, under vilken HANZA analyserat tillverkningsprocessen och skräddarsytt en ny produktionslösning. Bedömt årligt ordervärde är drygt 40 MSEK och produktionsstart har skett under det tredje kvartalet.

HANZA lanserade i oktober en ny rådgivningstjänst, Material Compliance Solution (MCSTM) som gör det möjligt för kunder att möta nya, strängare, miljödirektiv från EU och USA. MCSTM ger rapporter där efterlevnad och komponentdata spåras mot materiallistor, produkt-dokumentation samt tekniska förändringar. Tjänsten utvecklar HANZAs rådgivningsdel, vilket är en viktig del av bolagets strategi.

HANZA reglerade i november en tilläggsköpeskilling för ett tidigare förvärv genom en mindre riktad emission om 67 190 aktier till en kurs om 10,80 SEK per aktie. Nyemissionen innebar att antalet aktier ökade från 20 642 179 till 20 709 369 stycken.

I syfte att slutföra omvandlingen av koncernens dotterbolag HANZA Vasa Oy, Finland, till ett logistik- och servicecenter förhandlade HANZA fram en preliminär uppgörelse med fastighetsägaren rörande ett nytt, anpassat hyresavtal. Då denna uppgörelse inte kunde fullföljas har HANZA ansökt om företagsrekonstruktion av dotterbolaget, en process som förväntas slutföras under det första kvartalet 2017.

Färna Invest AB, som ägs av Gerald Engström, har i mars 2017 konverterat sitt konvertibla lån till aktier. Gerald Engström blir därmed en av de största ägarna av HANZA. Konvertering ökade antalet aktier med 1 614 639 till 22 324 008 och aktiekapitalet ökade med 161 KSEK till 2 232 KSEK. I koncernredovisningen ökar HANZAs egna kapital med 14 MSEK samtidigt som nettoskulden sänks med samma belopp.

HANZAs valberedning föreslår omval av Mikael Smedeby, Francesco Franzé och Håkan Halén, samt nyval av Gerald Engström och Helene Richmond inför HANZAs årsstämma den 10 maj 2017. Gerald Engström har grundat Systemair AB och utvecklat det till ett av världens främsta ventilationsbolag med verksamhet i ett femtiotal länder. Helene Richmond är civilingenjör med en gedigen industriell erfarenhet och arbetar i dag som Sales & Marketing Director på Cooper Roller Bearings, ett bolag inom SKF koncernen.

NYCKELTAL

	2016	2015	2014	2013	2012
Nettoomsättning, MSEK	1 305,8	1 206,4	984,6	1 035,4	958,8
EBITDA-marginal, %	5,6	7,5	1,0	2,6	3,5
Rörelsemarginal, %	1,9	4,2	-2,4	-0,5	0,2
Operativa affärsområdets rörelseresultat, MSEK	30,0	12,5	-5,2	9,6	25,2
Operativ rörelsemarginal, %	2,3	1,0	-0,5	0,9	2,6
Operativt kapital, MSEK	495,5	498,3	332,2	305,6	323,7
Räntabilitet på operativt kapital, %	6,0	3,0	-1,6	9,5	6,9
Kapitalomsättning på operativt kapital, ggr	2,6	2,9	3,1	3,3	2,6
Avkastning på sysselsatt kapital, %	4,8	11,9	-5,8	-1,3	0,4
Räntebärande nettoskuld, MSEK	226,7	244,2	185,9	153,2	175,5
Nettoskuldsättningsgrad, ggr	0,8	1,0	1,3	1,0	1,2
Nettoskuldsättning i förhållande till EBITDA, ggr	3,1	2,7	18,2	5,8	5,2
Soliditet, %	35,6	32,7	25,3	29,4	27,3
Medelantal anställda	1 346	1 169	983	949	871

VD HAR ORDET

HANZA – EN UPPVÄRMNING

Det har varit en tuff period för tillverkningsindustrin i Norden. Ser vi tillbaka ett tiotal år så var flera av dagens tillverkare större då än vad de är i dag. Men det beror inte på att marknaden minskat, utan på att marknaden förändrats. HANZAs strategi har varit att bygga verksamheten utifrån denna förändring och därför har vi gått åt andra hållet. För tio år sedan fanns inte vårt bolag, i dag har vi cirka 1 400 medarbetare. Låt oss därför börja med att repetera vår affärsmodell, som är grunden för vår framgång.

Våra kunder är produktbolagen. Det vill säga, företag som uppfinner, utvecklar och säljer produkter. Spannet är brett, från returglasautomater och laboratorieinstrument till försvarsprodukter och gasturbiner. En gemensam nämnare för alla dessa bolag är att de utsätts för global konkurrens. Det räcker i dag inte att bara ha en bra produkt, för framgång krävs också en optimerad tillverkningsprocess. Dels så att produktkostnaden blir rätt, dels för att anpassa tillverkningen till snabba svängningar i efterfrågan.

Hur ska då en produkt tillverkas på bästa sätt? Klassiskt bryter man ned produkten i delar. Därefter används så kallade kontraktstillverkare för respektive detalj. En tillverkare får leverera plåtskåpet, en får leverera kretskort, en får leverera rörliga detaljer i produkten etc. Med tiden skapas en tillverkningsprocess med olika tillverkare i flera länder. Tillverkningskedjan blir komplex, kostsam och svårhanterlig.

Därför har vi skapat HANZA. Vi erbjuder komplett tillverknings genom en bred uppsättning av olika tillverkningssteknologier, som vi förlagt till strategiska geografiska områden som vi kallar kluster. I dag har vi fem tillverkningskluster; i Sverige, Finland, Östeuropa, Centraleuropa och Kina.

Vidare har vi skapat ett antal konsulttjänster, vilka är unika inom tillverkningsindustrin. Med dessa hjälper vi kunden att förbättra tillverkningsprocessen, genom att analysera behov och skapa nya tillverkningslösningar. Vi flyttar produktion åt kunden, skapar ny dokumentation, anpassar produkten för rationell tillverkning, erbjuder nya komponentval som svarar mot nya miljökrav etc.

Kort sagt, vår affärsmodell möter den förändring som är nödvändig och erbjuder betydligt mer än att bara tillverka en detalj enligt specifikation. Kunden – produktbolaget – kan då fokusera på kärnverksamheten – att utveckla bra produkter.

VAD BETYDER SIFFRORNA?

En årsredovisning är omfattande och detaljrik och därför vill jag gärna lyfta fram några delar.

I resultaträkningen läser vi att försäljningen blev 1,3 miljarder kronor och rörelseresultatet 25 MSEK. Nu var 2016 ett speciellt år; vi avslutade ett program, Frontrunner, där vi avvecklat, flyttat och slagit samman sex fabriker under en kort tid. Totalt sett var programmet mycket framgångsrikt, men delar av det hade också utmaningar. Vi fick kapacitetsproblem då vi slog samman två tunnplåtsfabriker i Estland, och utflyttningen av en fabrik i Finland bromsades av en diskussion med hyresvärderna. Det går inte att kvantifiera

exakt hur resultaträkningen sett ut exklusive Frontrunner – HANZA arbetar inte med omstrukturingsreserver för att försöka redovisa ett bättre resultat exklusive vissa kostnader. Det är kanske inte heller så intressant, det viktiga är att vi fört Frontrunner i mål, kapaciteten ökar igen och vi är redo för nästa steg.

Men under en utvecklingsfas som Frontrunner är det avgörande att ha kontroll på kassaflöde och balansräkning. En fördel med vår klustermodell är att den frigör kapital som kan användas för utvecklingen. När fabriker slås samman så frigörs anläggningstillgångar som kan avyttras. Men det kräver samtidigt strikt kontroll på varulager och kundfordringar så att inga förluster görs under processen. Vi är mycket nöjda med att vi netto 2016 har amorterat cirka 68 MSEK på vår skuld och att soliditeten stärkts till cirka 36 procent under detta aktiva år.

HANZA OCH FRAMTIDEN

HANZA är ett ungt bolag med en långsiktig strategi. Under två utvecklingsfaser har vi metodiskt byggt upp vår verksamhet med tillverkningskluster och rådgivningstjänster och samtidigt skapat en stark kundportfölj. Nu går vi in i koncernens tredje fas och vår stabila grund gör att inga större fabriksflyttningar är nödvändiga, varför våra utvecklingskostnader kommer att minska betydligt. Fokus ligger i stället på att effektivisera och komplettera våra kluster. Vi har redan inlett ett effektiviseringsprogram, HANZA CORE – Cluster Operational Excellence, där vi trimmar och utvecklar våra kluster ytterligare.

Därefter kan nya kundmarknader approachas, eventuellt via förvärv. Ytterligare kompletterande tillverkningssteknologier kommer att adderas, i egna fabriker eller genom samarbete. Vi kommer också att se mer av våra unika rådgivningstjänster. Men den fortsatta expansionen kommer alltså att ske genom att vi adderar nya delar till befintlig struktur, det vill säga, grunden är skapad och behöver inte ändras.

Avslutningsvis vill vi i koncernledningen skicka ett stort tack till våra duktiga medarbetare, långsiktiga aktieägare och pålitliga leverantörer och partners. Ni gör det möjligt att omsätta vår affärsmodell till värde för våra viktiga och framgångsrika kunder. Och bara genom att skapa ett högt kundvärde kan vi skapa ett högt aktieägarvärde.

Mitt och koncernledningens löfte till er alla som är kopplade till HANZA är att vi kommer att fortsätta att arbeta hårt för att ni ska vara nöjda med bolaget. Som alltid välkomnar vi också en dialog kring hur vi kan fortsätta att förbättras. Välkomna med idéer, feedback och frågor.

Erik Stenfors, vd

DETTA ÄR HANZA

HANZA grundades 2008 av personer med mångårig branschfarenhet och har sedan dess vuxit till ett miljardbolag. Bolaget utvecklar unika tillverkningskluster och erbjuder dem både direkt och via en egenutvecklad rådgivningstjänst, MIG™.

I takt med att kostnadsläget förändras i utvecklingsländer, och kvalitets- och miljökrav skärps, flyttas produktion kontinuerligt till nya geografiska områden. I dag är det vanligt att delar till industriella produkter tillverkas i flera fabriker i olika länder. Det skapar en lång och komplex tillverkningskedja, vilket bland annat medför ökade produktionskostnader, ökade fraktkostnader, försämrade produktionsflexibilitet, högre kapitalbindning och ökad sårbarhet för leveransstörningar.

HANZA har i dagsläget verksamhet i Sverige, Finland, Estland, Polen, Tjeckien och Kina. Bland HANZAs uppdragsgivare finns ledande bolag som Kone, Konecranes, Atlas Copco, ABB och Saab Defense. För att möta den ökande globala konkurrensen är det avgörande för Europa-baserade produktägare att optimera och rationalisera tillverkningskedjan.

HANZA erbjuder skräddarsydda tillverkningsprocesser som ökar tillväxt, minskar kapitalbindning och sänker kostnader för bolagets kunder. HANZA erbjuder affärsrådgivning för att hjälpa såväl stora som små kunder med egna produkter att nå sina tillväxt- och lönsamhetsmål genom att skapa effektivare tillverkningslösningar, en tjänst vid namn MIG™.

HANZAs tillverkningslösningar bedrivs i huvudsak i egna fabriker, men också genom samarbeten med strategiska tillverkningspartners.

Som en konsekvens av globaliseringen ökar kontinuerligt efterfrågan på HANZAs tjänster. Tillverkningskedjor i behov av modernisering inom HANZAs primära kundområden uppskattas överstiga 40 miljarder SEK årligen*.

VISION

Att vara en unikt värdeskapande affärspartner inom tillverknings.

AFFÄRSIDÉ

Att utveckla och erbjuda tillverkningslösningar som ökar tillväxt och lönsamhet för HANZAs kunder.

FINANSIELLA MÅL

- Omsättningstillväxt om lägst 10 procent per år över en konjunkturcykel
- EBIT om lägst 5 procent över en konjunkturcykel
- Soliditet om lägst 30 procent

STRATEGI

HANZA ska nå sina mål genom bolagets:

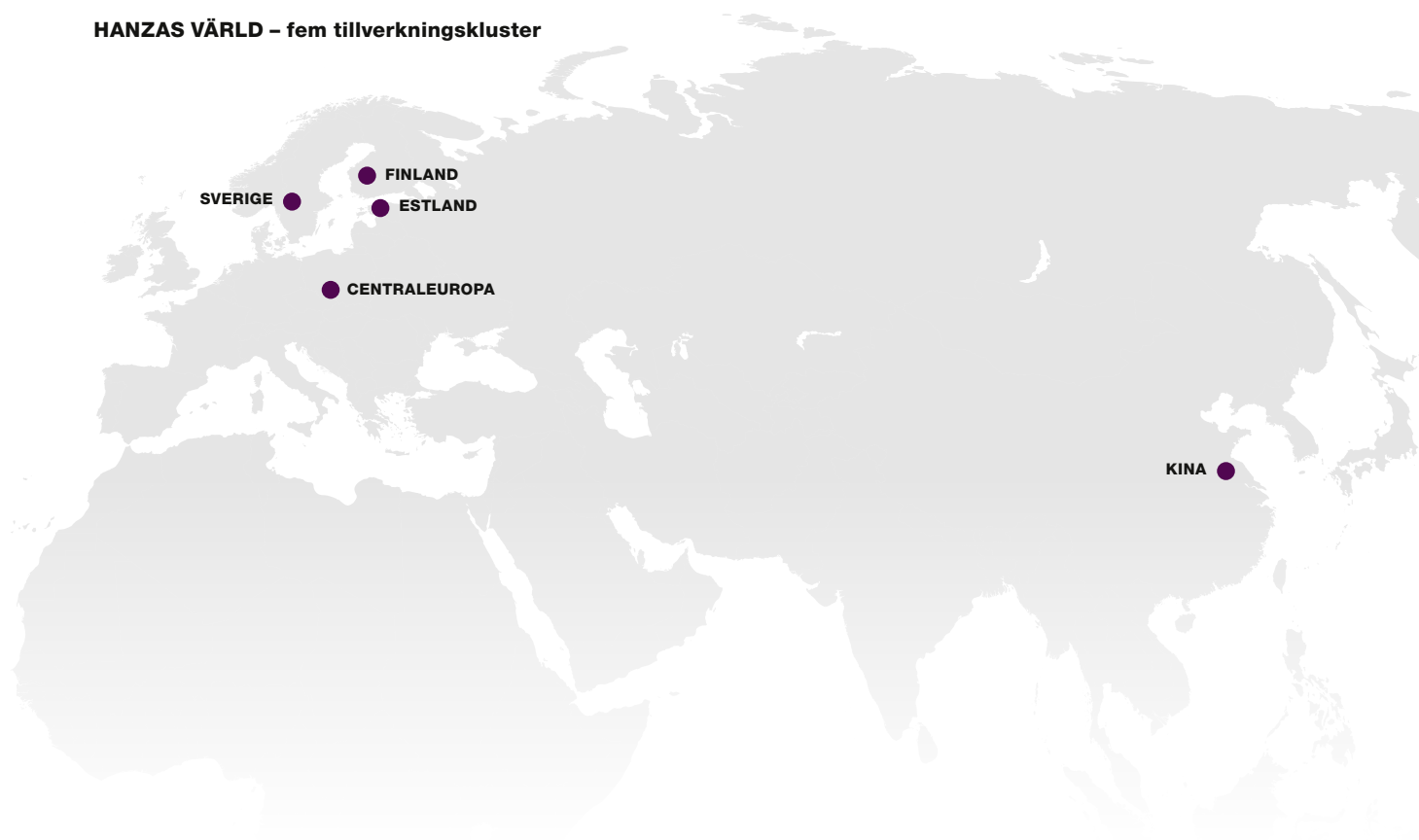
- Affärsrådgivning – att erbjuda kvalificerad affärsrådgivning vilket möjliggör ökad tillväxt och lönsamhet för bolagets kunder.
- Tillverkningskluster – att utveckla ett brett spektra av tillverkningsteknologier på ett fåtal strategiska geografiska områden.
- Kundportfölj – att skapa en välbalanserad kundportfölj för att sänka affärsrisken och ge kostnadsfördelar för såväl HANZA som bolagets kunder.
- Förvärv – att genom strategiska förvärv komplettera geografi, teknologi eller kundportfölj.

* Källa: Reed Electronics Research; The European electronic manufacturing services industry 2014-2019, a strategic study of the European EMS industry.

Långsiktig och metodisk uppbyggnad av HANZA i faser

HANZAS VÄRLD – fem tillverkningskluster

SVERIGE

Anställda: **228** st
Fabriker: **3** st

ESTLAND

Anställda: **815** st
Fabriker: **3** st

FINLAND

Anställda: **95** st
Fabriker: **2** st

CENTRALEUROPA

Anställda: **186** st
Fabriker: **2** st

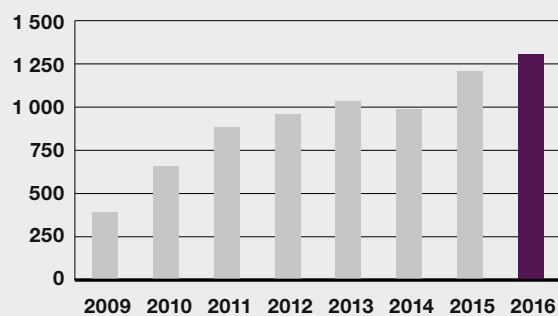
KINA

Anställda: **75** st
Fabriker: **2** st

Fas 2 – kluster och tjänster

2017

OMSÄTTNING

ÖVERSIKT KOMPETENSOMRÅDEN

HANZAs breda och integrerade utbud av tillverkningsprocesser ger maximal flexibilitet, kvalitets- och kapacitetskontroll i enlighet med kundernas prognoser och order, vilka kan variera betydligt med kort framförhållning – i syfte att få ut kundernas produkter på marknaden så fort som möjligt.

Korta ledtider

HANZA har skapat en organisation som möter bolagets kunders krav på tydlig kommunikation och korta ledtider. HANZA bygger upp kundens egen produktionsenhet i en så kallad "business unit", där alla resurser inom planering, inköp, kvalitet, funktion och projektledning etc. som krävs för detta specifika projekt samlats.

Totallösningar

HANZA medverkar genom hela produktlivsrymden – från idé till produktslut. HANZA bygger prototyper och ger kunden feedback på design och layout sett ur produktionssynpunkt. HANZA har lång erfarenhet inom produktionsteknik och industrialisering för allt från lågvolymprodukter till volymproduktion i en mängd olika branscher. Tillsammans med kunderna beslutas var produkten ska tillverkas för att uppnå optimal prissättning och möjliggöra optimala logistikarrangemang.

Dynamik och flexibilitet

Det är enkelt att göra affärer med HANZA. Kundens verksamheter kräver ofta högt tempo hos deras samarbetspartners, vilket ställer höga krav på dynamik och flexibilitet. För att tillgodose kundernas behov fokuserar HANZA på snabbhet, enkelhet och effektivitet.

AFFÄRSRÅDGIVNING

HANZA erbjuder kvalificerad affärsrådgivning för att hjälpa såväl stora som små kunder med egna produkter att nå sina tillväxt- och lönsamhetsmål genom att skapa effektivare tillverkningslösningar, en tjänst vid namn MIG™.

En ny tjänst vid namn MCS (Material Compliance Solution) lanserades för att hjälpa kunderna i deras miljö- och hållbarhetsarbete.

TILLVERKNINGSTEKNOLOGIER

Teknologi Maskinbearbetning

HANZA erbjuder en toppmodern maskinpark inom bland annat svarvning, fräsning, gnistning och slipning. För såväl stora som små detaljer erbjuds bearbetning av välutbildad personal med lång erfarenhet och höga kvalitets- och precisionskrav.

Teknologi Plåtbearbetning

HANZA har ett komplett erbjudande som omfattar både tunnplåt och grovplåt. Förutom stansning, skärning och bockning erbjuds robotsvetsning, manuell svetsning, ytbehandling och lackning i olika material och former.

Teknologi Kretskort

HANZA har kompetens från montering av flexkort till stora kretskort. Med det senaste inom AOI (Automated Optical Inspection), röntgen, selektivlödning och testning upprätthålls en mycket hög kvalitetsnivå. Både blyad och oblyad process inom ytmontering och våglödning kombineras med ingjutning och moderna lackningsprocesser av kretskort.

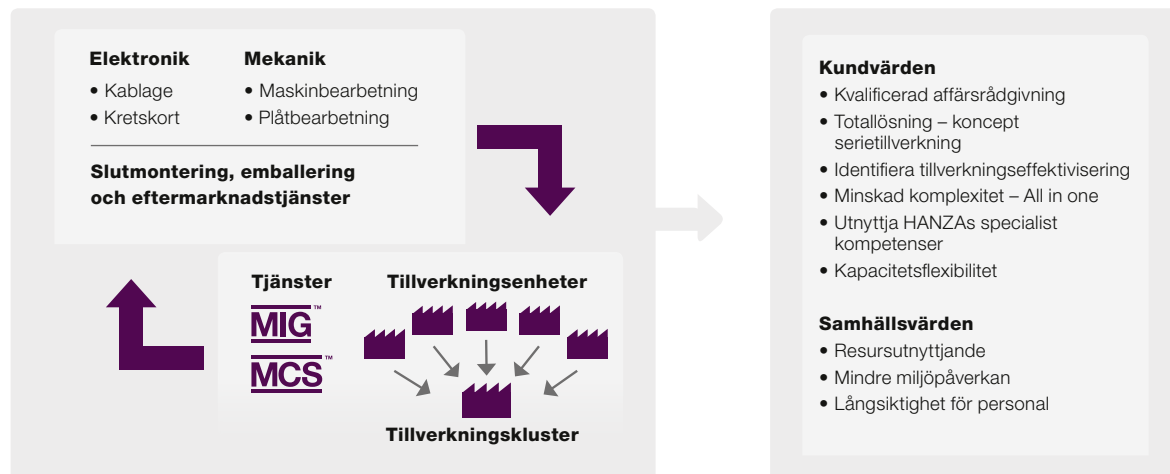
Teknologi Kablage

HANZA tillverkar och levererar kablage och kablagestammar inom alla olika applikationer. Med helautomatisk maskinpark erbjuder bolaget bland annat prototypkablage, volymkablage, ingjutning och märkning.

Slutmontering

Som komplement till våra tillverkningsteknologier erbjuder vi kunder slutmontering, test och emballering av kompletta produkter från våra kluster. Det förenklar för kunden och skapar samtidigt en mer hållbar tillverkningsmodell med avseende på konkurrenskraft och miljöpåverkan.

HANZAs modell skapar värden

” I HANZAS TILLVERKNINGSKLUSTER I ÅRJÄNG
TILLVERKAS HÖGTEKNOLOGISKA PRODUKTER
FÖR EN KRÄVANDE VÄRLDSMARKNAD.

MARKNAD

– OUTSOURCAD PRODUKTION

Under de senaste decennierna har kontraktstillverkning blivit alltmer vanligt på grund av ökad globalisering vilket medfört tilltagande konkurrens och behov av specialistkompetens vid tillverkning.

Eftersom konkurrensen ökar och produktägarna vill leverera produkter med högre kvalitet till lägre pris, måste kontraktstillverkarna anpassa sig till produktägarnas krav. Att bara konkurrera med pris kan vara utmanande eftersom priset bara kan sänkas så länge produktionen är lönsam.

Skäl för produktägare att outsourca produktion till kontraktstillverkare kan vara följande:

- Produktägaren blir mindre känslig för konjunktursvängningar
- Genom att outsourca produktionen kan produktägaren koncentrera sig på utveckling, design och marknadsföring av produkten
- Kostnad per tillverkad vara kan bli lägre
- Produktägaren kan sänka rörelsekapitalet och minska investeringar i tillverkning
- Produktägaren kan snabbt hitta tillverkningsresurser som ej finns internt
- Tillgång till personal specialiserad inom tillverkning
- Tillgång till expertis inom supply chain management

STORA AKTÖRER

Det finns ett antal stora, globala aktörer där fokus främst ligger inom konsumentelektronik (exempelvis FoxConn som tillverkar iPhone med leverans till Apple). De serier som tillverkas är ofta mycket stora och med små variationer.

Tillverkningen sker framför allt i lågkostnadsländer i Asien.

SMÅ OCH MEDELSTORA AKTÖRER

De små och medelstora kontraktstillverkarna har ofta specialiserat sig på ett fåtal områden, där produkterna är mer specialiserade och ofta designade för en viss typ av maskin eller system. Ett stort antal kontraktstillverkare erbjuder tillverkning inom ett område, exempelvis tillverkning av kretskort, medan andra kan erbjuda ett fullt sortiment såsom maskinbearbetning, metallbearbetning, kretskort, kablage samt del- eller helmontage. I Sverige finns ett stort antal, ofta familjeägda, företag med tillverkning inom en nisch. Lönsamheten varierar bland dessa och en konsolidering av branschen pågår, då mindre företag förväntas få det svårare att kunna konkurrera med sitt erbjudande. Under året har exempelvis finska Scanfil förvärvat svenska Partneritech samt att svenska Orbit One förvärvade Flextronics fabrik i Ronneby. Vidare förvärvade svenska Inission kollegorna Skeab och Onrox.

MARKNADSTRENDER

För att inte endast kunna konkurrera med pris har ett antal kontraktstillverkare börjat synliggöra andra konkurrensfördelar såsom kunskap och expertis inom logistik och möjligheten att kunna erbjuda tillverkning av hela system. Det kräver ofta tillverkning inom olika områden samt på olika geografiska marknader för att kunna lösa kundens behov. Genom att lösa en produktägares tillverkning av hela system blir samarbetet inte bara baserat på lägst pris utan framför allt den kompetens som kontraktstillverkaren besitter. Exempel på bolag som kan erbjuda tillverkning av hela system är förutom HANZA, svenska AQ Group och finska Scanfil. Nu har HANZA tagit ytterligare ett steg mot att bli strategiskt viktig för sina kunder genom att erbjuda kunder kvalificerad affärsrådgivning MIG™ samt miljötjänsten MCS™, något som bolaget är först ut med på marknaden.

En stor del av tillverkningen kan göras billigare i lågkostnadsländer, men genom att kombinera storskalig tillverkning i exempelvis Östeuropa och Kina med mindre serier i exempelvis Sverige, kan tillverkningskostnaden optimeras och bli lägre för produktägaren, än om all produktion förlades till lågkostnadsländer. Genom att outsourca hela tillverkningen kan produktägarna fokusera på sin kärnkompetens och med hjälp av ny informationsteknologi skapas möjligheter för ett integrerat arbete mellan tillverkarna och kunden. Att som produktägare snabbt kunna få ut nya produktidéer på marknaden är en viktig framgångsfaktor med dagens snabba innovationstakt och även här spelar aktörer som erbjuder hela produktionslösningar en viktig roll.

MARKNADENS STORLEK

Efter finanskrisen i Europa 2008-2009 återhämtade sig marknaden för kontraktstillverkare under 2010, för att åter minska snabbt under 2011 då Europa drabbades av skuld-krisen. Från 2013 förbättras marknaden för kontraktstillverkning långsamt. Karaktäristiskt för marknaden är snabba och svårförutsägbara volymändringar, vilka bedöms fortsätta.

INTÄKTER KONTRAKTSTILLVERKARE I NORRA EUROPA, 2015-2020F*

Euro miljoner	2015A	2016E	2017F	2018F	2019F	2020F
Norden	1 575	1 606	1 642	1 679	1 720	1 763
UK	1 397	1 369	1 342	1 342	1 369	1 403
Tyskland	3 716	3 790	3 874	3 971	4 070	4 180
Benelux	568	574	580	589	598	609
Total	7 256	7 339	7 438	7 581	7 757	7 955

* Källa: Reed Electronics Research; The European electronic manufacturing services industry 2015-2020, a strategic study of the European EMS industry.

RVM SYSTEMS

REDO SVÄLJA NYA MARKNADER

Med ett ömsom krasande, ömsom klirrande ljud försvinner pet-flaskor, aluminiumburkar och backar med glasflaskor in genom pantautomaten. Högsta önskan för den som pantar är att det ska gå fort och smidigt. Butiken som erbjuder pantningstjänsten vill mest av allt att maskinen ska vara säker i drift. Att den ska ta lagom mycket plats och vara enkel att rengöra.

Det norska företaget RVM Systems, som utvecklar, tillverkar, installerar och underhåller pantautomater för både kvartersbutiken och stormarknaden, garanterar allt detta och lite till. För att möta den ökande efterfrågan på ett konkurrenskraftigt sätt har produktionen nyligen flyttats från den egna sammansättningsfabriken i Finland till HANZAs tillverkningskluster i Estland.

Gudmund Larsen, vd RVM Systems radar upp ett flertal fördelar med flytten.

– En kontraktstillverkare som HANZA kan på ett helt annat sätt hantera det varierande behovet av bemanning. Förutom att vi gör stora kostnadsbesparingar så får vi bättre leveranskapacitet och binder mindre kapital i lager. Tidigare hade vi mer än 50 leverantörskontakter, i och med HANZA-uppgörelsen har vi nu bara en kontakt som sköter det operationella. Ingenjörerna på vår utvecklingsavdelning kan

Gudmund Larsen,
vd RVM Systems

samarbeta tättare med produktionen för att designa ännu mer kostnadseffektivt.

HANZA fick uppdraget att producera pantautomaterna efter en genomgripande analys av RVM Systems tillverkningskedja.

– Vi har tagit fram en skräddarsydd och kvalitetssäkrad tillverkningslösning med betydligt högre flexibilitet och till avsevärt lägre kostnad. För HANZA innebär uppdraget ett bedömt ordervärde om drygt 40 MSEK årligen, säger Joakim Sköld, senior business advisor, HANZA.

När HANZA tar hand om tillverkningen kan RVM Systems fokusera på sin kärnverksamhet – produkt- och marknadsutveckling. Företagets huvudmarknader är idag Norge, Sverige och Finland.

– Med HANZA i ryggen står vi väl beredda att kunna hantera nya marknader som är på gång att etablera pantsystem, säger Gudmund Larsen.

SOCIALT ANSVAR OCH MILJÖ

HANZAs ambition är att verka och växa samtidigt som bolaget bidrar till hållbarhet och ansvarstagande i samhället, både i det lilla perspektivet och det vida perspektivet. En förutsättning för långsiktig tillväxt, en tillväxt som sker tillsammans med leverantörer och kunder, är att vi är tydliga med vår vision och ambition. Hållbart ansvar är ett viktigt och långsiktigt arbete där förändringar genomförs successivt, ofta i små men viktiga steg.

NÄSTA GENERATIONS TILLVERKNINGSKEDJA

Transporter är ett område som i stor utsträckning påverkar miljön. Den traditionella tillverkningsindustrin bygger på att produkter deltillverkas i flera fabriker och ibland i olika länder. Processen skapar en lång och komplex tillverkningskedja med många transporter innan produkten når slutkonsument. HANZAs erbjudande, med kompletta tillverkningslösningar i fabrikskluster, bygger på att optimera och rationalisera tillverkningskedjan där produktionen allt oftare kan flyttas närmare kunden och hantera hela tillverkningskedjan. HANZAs erbjudande möjliggör inte bara ökad tillväxt, minskad kapitalbindning och sänkta kostnader för bolagets kunder, utan även färre transporter vilket bidrar till att minska miljöpåverkan.

ANSVAR OCH UPPFÖRANDEKOD

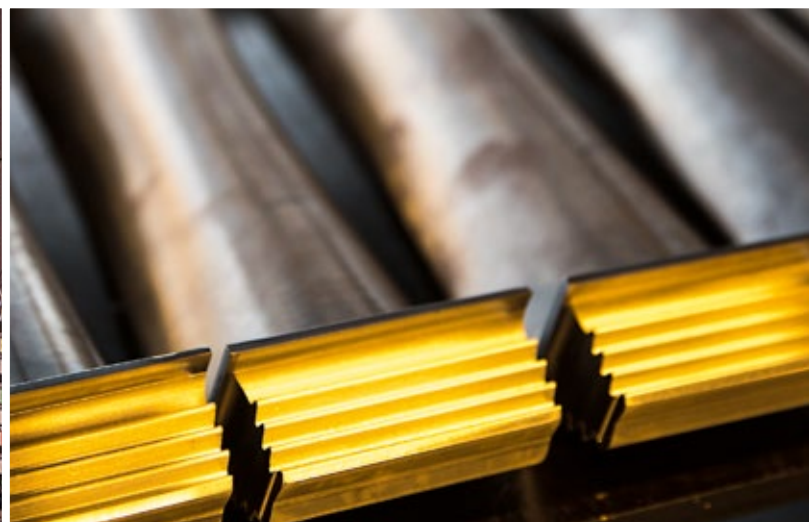
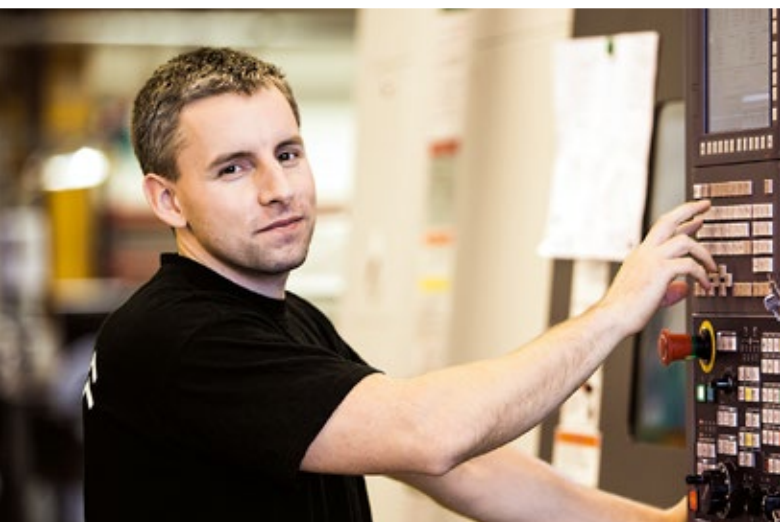
HANZAs uppförandekod, Code of Conduct, bygger på Social Accountability International 8000, SA8000, som är en internationell standard för etiska riktlinjer. Den reglerar frågor som rör arbetsförhållanden, diskriminering, minimilöner och rätt till facklig organisering. Den riktar sig framförallt till bolagets leverantörsled. Villkoren i uppförandekoden är verktyg för att säkerställa att HANZAs leverantörer och samarbetspartners åtminstone lever upp till de minimikrav som ställs för arbets- och miljöförhållanden vid produktion. Koncernens ambition är att ha långsiktiga relationer med sina leverantörer, samtidigt sker en kontinuerlig översyn av leverantörsrelationerna.

KONTROLLER OCH UPPFÖLJNING

Bolaget arbetar fortlöpande med granskning och kontroll av leverantörer och får därmed en god uppfattning om produktionsförhållanden och eventuella brister. Nya leverantörer måste säkerställa att de följer koncernens riktlinjer för att godkännas. HANZA genomför årligen strukturerade kontroller av sina produktionsenheter och leverantörer. Åtgärdsplaner upprättas och följs upp månadsvis av HANZA i nära samarbete med leverantörerna. I Kina har HANZA ett långtgående samarbete med en extern oberoende part som är väl insatt i de krav som bolaget ställer på sina leverantörer. Samarbetet syftar till att stödja HANZA i arbetet med att utvärdera nya leverantörer, kontrollera produktion samt kvalitetsgranskning. Målet är även att öka direktkontakten med de leverantörer koncernen anlitar, vilket stärker kontrollen av tillverkningsförhållandena och efterlevnad av uppförandekoden. Vår uppförandekod ses också över löpande liksom uppföljningen av densamma.

MATERIAL OCH TRANSPORTER

HANZAs leverantörer ansvarar för råmaterialet i produkterna men koncernen har tydliga och väldefinierade specifikationer för att styra att lagar och regler inom området följs. Transporterna, som främst sker inom Europa men även till viss del från Asien, styrs utifrån kundernas önskemål gällande ledtider. Ambitionen är att skapa en långsiktighet för att kunna frakta prismedvetet och samtidigt med hänsyn till påverkan av miljön. HANZA anlitar certifierade speditörer vars miljöarbete årligen följs upp.

MEDARBETARE

I ett snabbväxande företag som HANZA, med över ettusentrehundra medarbetare spridda i sex länder, krävs samstämmig kommunikation och en organisation som strukturerat arbetar tillsammans mot gemensamma mål. Bolagets fem kärnvärden ligger till grund för den kultur vi vill bygga och är verktyget som gör det möjligt att skapa bästa möjliga kundupplevelse av HANZA.

KÄRNVÄRDEN

För att HANZA ska kunna erbjuda sina kunder den mest konkurrenskraftiga lösningen krävs ett tydligt engagemang och ständig utveckling där alla inom bolaget strävar åt samma håll – det vill säga en gemensam värdegrund. HANZA har fem koncerngemensamma kärnvärden som ska genomsyra organisationen, såväl sättet att arbeta som kommunikationen både internt och externt. Våra kärnvärden översätts i beteenden som vi vill se i koncernen och i vårt sätt att arbeta. Det långsiktiga arbetet med att implementera de gemensamma värderingarna är påbörjat och sker genom olika former av gruppmöten, ledarforum och genom löpande dialog. De gemensamma värderingarna har visat sig fungera väl i HANZAs affärskultur och implementeringen i förvärvade bolag kommer att fortsätta målinriktat och strukturerat.

Fem kärnvärden med det gemensamma målet – att kontinuerligt utveckla och förbättra för att ge kunden den bästa upplevelsen av HANZA:

- Vi **förenklar**
- Vi **utvecklas**
- Vi **kommunicerar**
- Vi **engagerar**
- Vi **samarbetar**

MEDARBETARUTVECKLING

För att ta tillvara medarbetarnas fulla potential arbetar HANZA utifrån en modell, Employee Development Plan (EDP), med syfte att utveckla sina medarbetare. Bolagets fem kärnvärden är integrerade i modellen som bland annat används vid utvecklingssamtal.

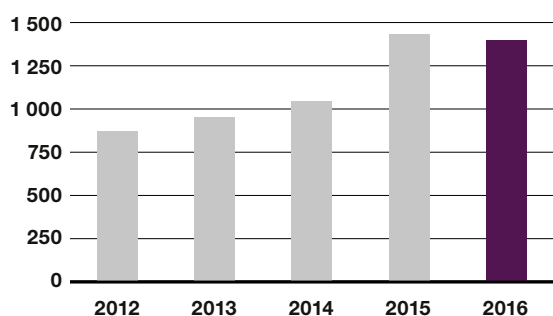
INTERN KOMMUNIKATION

HANZA strävar efter att ha en öppen och kontinuerlig intern kommunikation för att engagera och hålla alla medarbetare välinformerade. Koncernens intranät är tillsammans med interntidningen HANZA UNITED och bolagets Facebooksida, de kommunikationsplattformar som används för att nå ut till medarbetarna inom koncernen. Intranätet är den främsta kanalen för den löpande kommunikationen och uppdateras kontinuerligt. Interntidningen publiceras fyra till sex gånger per år och ger möjlighet för medarbetarna att fördjupa sig i verksamheten och inom andra relevanta områden. Tidningen översätts till sex språk – estniska, tjeckiska, finska, svenska, polska och kinesiska. Liksom tidningen riktar sig HANZAs Facebooksida främst till bolagets medarbetare och där publicerar HANZA information om förvärv, deltagande på mässor och olika typer av tävlingar för att inspirera och bidra positivt till företagskulturen.

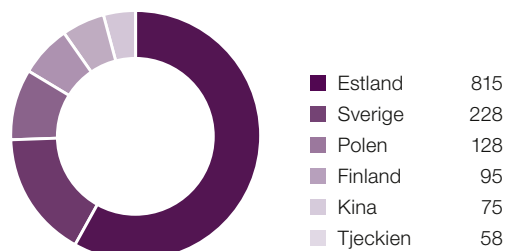
Koncernen arbetar efter en enhetlig rapportstruktur som bygger på att samtliga inom organisationen veckovis redogör till chefer för aktuella framgångar och utmaningar. Rapporteringen, som sker utifrån koncerngemensamma nyckeltal, har visat sig vara framgångsrik för att tidigt fånga upp eventuella utmaningar i verksamheten och snabbt kunna sätta in nödvändiga åtgärder.

ARBETSMILJÖ OCH SÄKERHET

HANZA arbetar kontinuerligt med att förbättra arbetsmiljön såväl i fabriker som på huvudkontoret. Prioriterade områden är riskbedömning, säkerhetsfrågor och förebyggande risk- och krishantering. Arbetsolyckor följs upp månadsvis. Koncernen har även utarbetat en plan för jämställdhet och respekt, där jämställdhetsfrågor ska lyftas fram och medvetandegöras. Vidare strävar HANZA efter en heterogen representation avseende kön, ålder, kunskap, erfarenhet samt etnisk bakgrund.

ANTAL ANSTÄLLDA VID ÅRETS SLUT

ANSTÄLLDA PER LAND VID ÅRETS SLUT

41 år

MEDELÅLDER

KÖNSFÖRDELNING

HANZAAKTIE OCH ÄGARSTRUKTUR

HANZAs aktie är sedan 19 juni 2014 noterad på Nasdaq First North Premier.

Erik Penser Bank AB är bolagets Certified Adviser och agerar även som likviditetssgarant. Segmentet Premier ställer högre krav på företaget gällande informationsgivning och redovisning än First North vanliga regelverk. Segmentet Premier innebär också att bolaget arbetar enligt en högre transparens, vilket förbereder bolaget för en eventuell förflyttning till Nasdags huvudlistor. Aktiekursen var vid årets slut 11,10 SEK (8,35).

Antalet aktier uppgick 1 januari 2016 till 20 642 179. I november genomfördes en mindre nyemission vilket ökade antalet aktier med 67 190 aktier. Antalet aktier uppgår därefter vid årets slut till 20 709 369 st. Aktiekapitalet ökade samtidigt med 6 719 SEK och uppgår till 2 070 937 SEK vid årets slut. Under mars 2017 har aktiekapitalet ökat med 161 464 SEK och antalet aktier med 1 614 639 stycken till följd av konvertering av konvertibelt lån (se avsnitt "konvertibler" nedan).

AKTIEKAPITALET UTVECKLING

År	Transaktion	Kvotvärde per aktie SEK	Förändring av aktiekapital SEK	Antal aktier	Totalt antal aktier
2008	Nybildning	1	100 000	100 000	100 000
2010	Nyemission	1	233 334	233 334	333 334
2010	Nyemission	1	53 192	53 192	386 526
2010	Nyemission	1	24 672	24 672	411 198
2012	Nyemission	1	115 979	115 979	527 177
2013	Nyemission	1	24 050	24 050	551 227
2013	Nyemission	1	1 839	1 839	553 066
2013	Nyemission	1	18 566	18 566	571 632
2013	Utbyte konvertibler	1	60 000	60 000	631 632
2014	Split 1:10	1	–	5 684 688	6 316 320
2014	Nyemission	0,1	17 000	170 000	6 486 320
2014	Spridningsemission inför listning	0,1	75 760	757 600	7 243 920
2014	Apportemission	0,1	40 000	400 000	7 643 920
2015	Nyemission	0,1	136 842	1 368 421	9 012 341
2015	Nyemission	0,1	857 471	8 574 711	17 587 052
2015	Kvittningsemission	0,1	302 637	3 026 369	20 613 421
2015	Kvittningsemission	0,1	2 876	28 758	20 642 179
2016	Nyemission	0,1	6 719	67 190	20 709 369

ÄGARFÖRHÅLLANDEN

Antalet aktieägare vid årets utgång uppgick till 1 018 st (968). Största aktieägare framgår nedan.

ÄGARSTRUKTUR 2016-12-30

	Antal aktier	Antal röster	Innehav/ Röster %
Försäkringsaktiebolaget, Avanza Pension	2 986 376	2 986 376	14,42
Engström, Gerald	1 631 500	1 631 500	7,88
Franzé, Francesco	1 600 000	1 600 000	7,73
Nordnet Pensionsförsäkring AB	1 376 475	1 376 475	6,65
Banque Carnegie Luxembourg S.A.	1 328 880	1 328 880	6,42
Nordea Bank Finland ABP	1 223 457	1 223 457	5,91
Halén, Håkan	1 136 517	1 136 517	5,49
Skandinaviska Enskilda Banken S.A., W8IMY	958 335	958 335	4,63
Setraco AB	957 240	957 240	4,62
UBS Switzerland AG /Clients Account	421 519	421 519	2,04
10 största aktieägare	13 620 299	13 620 299	65,77
Övriga aktieägare	7 089 070	7 089 070	34,23
Totalt antal aktier*	20 709 369	20 709 369	100,00

* Källa: Euroclear

Inom aktieägarstrukturen finns en grupp av ägare, PH Intressenter (representerat i styrelsen av Francesco Franzé och Håkan Halén), som agerar gemensamt. Deras sammanlagda innehav uppgår till 32 procent.

BEMYNDIGANDEN*Bemyndiganden*

På årsstämman i maj 2016 bemyndigades styrelsen att, vid ett eller flera tillfällen under tiden fram till nästa årsstämma, fatta beslut om att öka bolagets aktiekapital genom emission av aktier, teckningsoptioner och/eller konvertibler. Sådant beslut får inte innebära att bolagets aktiekapital kan öka med mer än 200 000 kronor.

Optioner

Årsstämman i maj beslutade om ett teckningsoptionsprogram om 1 001 000 optioner med rätt att teckna 1 aktie för 12 SEK under perioden 2018-11-01 och 2018-12-31. Av dessa optioner har 721 000 tecknats per periodens utgång. I samband med tecknande av teckningsoptionerna återlämnades de 260 000 optionerna i det tidigare personaloptionsprogrammet.

Konvertibler

I december 2015 emitterades ett konvertibelt lån till Färna Invest AB om nominellt 15,0 MSEK. Det nominella beloppet har i enlighet med gällande redovisningsregler delats upp i en räntebärande skulddel och en eget kapitalkomponent om 2,3 MSEK. Innehavaren har rätt att påkalla konverte-

ring vid lånets utgång samt i förtid under vissa särskilda omständigheter. Konverteringskursen är åttiofem procent av ett genomsnitt av börskursen för Bolagets aktie under den tremånadersperiod som närmast föregår påkallandet av konvertering, dock lägst 5,80 kronor. Detta lån har efter årets utgång konverterats till kursen 9,29 SEK, vilket gav en ökning av antal aktier i HANZA med 1 614 639 stycken. Då konverteringen sker i förtid ökar eget kapital med 14,0 MSEK, vilket är lånets bokförda värde vid konverteringstidpunkten. Det bokförda värdet utgörs av nominellt belopp med avdrag för återstående eget kapitalkomponent.

Vid årets början fanns även ett annat konvertibelt lån om 4,5 MSEK som löpte till 2016-12-31. Detta lån har återbetalats i slutet av året.

Utdelning och Utdelningspolicy

Vinstmedel ska i första hand återinvesteras i rörelsen för att möjliggöra en fortsatt affärsutveckling av koncernen och därigenom skapa omsättnings- och resultatillväxt. Vid bedömning av utdelningens storlek ska därför hänsyn först tas till att koncernens utveckling kan ske med finansiell styrka och god handlingsfrihet. Förutsatt att affärsutvecklingen så medger ska utdelningen motsvara 25 procent av vinsten efter skatt.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för HANZA Holding AB, organisationsnummer 556748-8399, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2016.

INFORMATION OM VERKSAMHETEN

HANZA grundades 2008 med syftet att skapa en affärspartner inom tillverkning som ger betydligt högre kundnytta än klassiska så kallade kontraktstillverkare. Under de första fem åren hade bolaget stora försäljningsframgångar med ett så kallat komplett tillverkningskoncept ("all-you-need-is-one™") och nådde en miljardomsättning. 2013 avslutade HANZA den första fasen av affärsplanen som syftade till att skapa en fabrikspark med fyra grundläggande tillverkningsteknologier samt komplex montering, vilket huvudsakligen skedde genom att ta över fabriker som upplevt motgångar under finanskrisen. Under 2014 fortsatte HANZA att leda omformningen av tillverkningsindustrin genom lanseringen av en ny tjänsteprodukt – MIG™. Med MIG™ analyseras och förbättras kundens tillverkningskedjor, vilket skapar högre tillväxt och bättre lönsamhet. HANZA är därmed en strategisk affärspartner som skapar mervärde för kunden genom hela produktivscykeln. Under 2014 drabbades några av HANZAs större kunder av försäljningsnedgångar, efter bland annat oljeprisets halvering och sanktionerna mot Ryssland. Detta har haft betydande negativ påverkan på HANZAs resultat, varför verksamheten under 2015 och 2016 fokuserat på en ökad lönsamhet under aktionsprogrammet Fronrunner.

HANZA har i dagsläget verksamhet i Sverige, Finland, Estland, Polen, Tjeckien och Kina. Bland HANZAs uppdragsgivare finns ledande industribolag som Atlas Copco, Ericsson, ABB och Saab Defense.

Koncernen är operativt indelad i två huvuddivisioner efter tillverkningsteknologi: Mekanik och Elektronik. Vidare redovisas den del av koncernfunktionen som är hänförlig till affärsutveckling och förvärv som ett separat segment.

HANZA-koncernen består av moderbolaget HANZA Holding AB med det helägda dotterbolaget HANZA AB, som i sin tur har helägda dotterbolag i Sverige, Finland, Estland, Polen, Tjeckien och Kina.

HANZA Holding AB och HANZA AB arbetar med affärsutveckling, ledning av koncernen samt koncerngemensamma funktioner såsom ekonomi, marknadsföring/försäljning och globalt inköp. All övrig operativ verksamhet bedrivs i dotterbolagen.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET OCH EFTER DESS UTGÅNG

I enlighet med bolagets strategi att skapa moderna och effektiva tillverkningskluster har HANZA under 2016 genomfört följande produktionsflyttar:

- Under andra och tredje kvartalet avvecklades koncernens produktion i fabriken i Aruküla, Estland, och verksamheten

flyttades till HANZAs fabrikskluster i Tartu, Estland. Sammanslagningen berörde cirka 80 personer i Aruküla.

- I september samordnades HANZAs två fabriker i Kina under en gemensam ledning i enlighet med HANZAs klusterkoncept. Till chef för klustret rekryterades en person med omfattande erfarenhet av att driva verksamhet i Kina.
- HANZA beslutade i oktober att flytta och avveckla tunnplåtsbearbetningen i Vasa, Finland. Enheten omvandlas till ett logistik- och servicecenter för lokala kunder. Förändringen påverkar cirka 50 personer och utgör det sista steget i programmet Fronrunner

Sammanfattningsvis betyder detta att HANZA under en period av 18 månader har:

- Avyttrat, flyttat och samordnat sex fristående fabriker till HANZAs kluster
- Avvecklat en betydande mängd icke-strategisk tillverkning
- Genomfört ett strategiskt förvärv, Metalliset, vilket förstärkt klusterstrukturen och breddat tillverkningskompetensen för tung mekanik
- Tiifört en grupp industriellt erfarna investerare bland ägarna.

- HANZA sålde i mars 2016 en fastighet i Töreboda, vars verksamhet flyttats till HANZAs fabriker i Årjäng och Tartu som en del i accelerationsprogrammet Fronrunner.
- HANZA sålde i maj 2016 koncernens fastighet i Riihimäki, vars verksamhet har avvecklats.
- Under hösten 2016 påbörjades en expansion av HANZAs tillverkningskluster i Centraleuropa genom en utbyggnad av koncernens fabrik i Tjeckien med 1 500 kvm, samt att ett avtal om strategiskt samarbete tecknades med Rayservice – en ledande tjeckisk tillverkare med inriktning mot Aerospace & Defense-sektorn (flygteknik, rymd, försvar och säkerhet).
- Free2Move tecknade i maj 2016 ett samarbetsavtal med HANZA avseende industrialisering och tillverkning av produkter inom det snabbväxande området Internet of Things (IoT).
- Årsstämma avhölls den 10 maj 2016. Till styrelseledamöter omvaldes Mikael Smedeby, Francesco Franzé, Håkan Halén och Pauli Pöllänen. Till styrelsens ordförande valdes Mikael Smedeby. Till vice ordförande valdes Francesco Franzé.

- HANZA erhöill i juli 2016 uppdraget att införa en ny tillverkningslösning åt norska RVM Systems AS, som utvecklar och säljer produkter inom återvinningsbranschen. Uppdraget erhöills efter en MIG™-analys, under vilken HANZA analyserat tillverkningsprocessen och skräddarsytt en ny produktionslösning. Bedömt årligt ordervärde är drygt 40 MSEK och produktionsstart har skett under det tredje kvartalet.
- HANZA lanserade i oktober 2016 en ny rådgivningstjänst, Material Compliance Solution (MCS™) som gör det möjligt för kunder att möta nya, strängare, miljödirektiv från EU och USA. MCS™ ger rapporter där efterlevnad och komponentdata spåras mot materiallistor, produktdokumentation samt tekniska förändringar. Tjänsten utvecklar HANZAs rådgivningsdel, vilket är en viktig del av bolagets strategi.
- HANZA reglerade i november en tilläggsköpeskilling för ett tidigare förvärv genom en mindre riktad emission om 67 190 aktier till en kurs om 10,80 SEK per aktie.
- I syfte att slutföra omvandlingen av koncernens dotterbolag HANZA Vasa Oy, Finland, till ett logistik- och servicecenter förhandlade HANZA fram en preliminär uppgörelse med fastighetsägaren rörande ett nytt, anpassat hyresavtal. Då denna uppgörelse inte kunde fullföljas har HANZA ansökt om företagsrekonstruktion av dotterbolaget, en process som förväntas slutföras under det första kvartalet 2017.
- Färna Invest AB, som ägs av Gerald Engström, har i mars 2017 konverterat sitt konvertibla lån till aktier. Gerald Engström blir därmed en av de största ägarna av HANZA. Konvertering ökade antalet aktier med 1 614 639 till 22 324 008 och aktiekapitalet ökade med 161 KSEK till 2 232 KSEK. I koncernens balansräkning ökade HANZAs egna kapital med 14 MSEK samtidigt som nettoskulden sänkts med samma belopp.
- HANZAs valberedning föreslår omval av Mikael Smedeby, Francesco Franzé och Håkan Halén, samt nyval av Gerald Engström och Helene Richmond inför HANZAs årsstämma den 10 maj 2017. Gerald Engström har grundat Systemair AB och utvecklat det till ett av världens främsta ventilationsbolag med verksamhet i ett femtiotal länder. Helene Richmond är civilingenjör med en gedigen industriell erfarenhet och arbetar i dag som Sales & Marketing Director på Cooper Roller Bearings, ett bolag inom SKF koncernen.

FEMÅRSÖVERSIKT

MSEK	2016	2015	2014	2013	2012
Nettoomsättning	1 305,8	1 206,4	984,6	1 035,4	958,8
Rörelseresultat	25,2	51,1	-23,3	-5,0	1,6
Resultat efter skatt	1,9	37,5	-33,6	-23,5	-13,5
Balansomslutning	755,6	776,3	578,0	518,1	543,4
Eget kapital	268,8	254,1	146,3	152,4	148,2
Soliditet, %	36	33	25	29	27

MARKNADSUTVECKLING

HANZAs marknad är i dag huvudsakligen i Norden, men kunder finns även i övriga Europa, Asien och USA. Genom den breda branschportföljen återspeglas normalt den allmänna konjunkturen i HANZAs försäljningsvolym. Sveriges konjunktur fortsätter att vara stark och industrins orderingång är god, även om skillnader förekommer mellan olika branscher. I Norge kommer fortsatta signaler om en starkare konjunktur. Även i Finland visar statistiken att konjunkturen förbättras och industrin växer. Sammantaget är det första gången sedan finanskrisen som hela Norden upplever en positiv trend.

Då HANZA grundades för drygt 8 år sedan, ansågs Kina vara det optimala tillverkningsområdet dit många bolag flyttade sin produktion. HANZAs affärsmodell baserades dock på en analys att framtida tillverkning skulle komma att brytas upp i mer lokal tillverkning ("Backsourcing"). Orsaken var rationell; utjämning av lönekostnader, ökat fokus på totalkostnad, miljöhänsyn, behov av närhet mellan FoU och tillverkning med mera. Denna analys har visat sig korrekt, samtidigt som en oväntad politisk utveckling (Brexit, presidentvalet i USA), har ökat hastigheten i omställningen.

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

Omsättning och resultat 2016 och för jämförelseåret 2015 påverkas av förvärvet av Metalliset i september 2015 och genomförandet av accelerationsprogrammet Frontrunner, inom vilket HANZA har fört samman produktionsanläggningar och tillverkningsresurser till vissa geografiska områden, så kallade tillverkningskluster.

Nettoomsättningen 2015 innehåller betydande volymer som avvecklats under programmet, se vidare nedan.

Rörelseresultatet innehåller poster från programmet, bland annat flytt och avveckling av en fabrik i Finland, flytt och sammanslagning av två fabriker i Estland, fastighet- och maskinförsäljningar och utbyggnad av HANZAs Centraleuropakluster, se vidare nedan.

HANZAs nettoomsättning ökade under året med 8 procent till 1 305,8 MSEK (1 206,4). I september 2015 förvärvade

HANZA mekanikkoncernen Metalliset, vilket ökade omsättningen. Under 2015 avyttrades även fyra tillverkningsenheter, vilket ledde till minskade volymer 2016.

EBITDA uppgick till 72,7 MSEK (90,6), vilket motsvarar en EBITDA marginal om 5,6 procent (7,5). I resultatet ingår poster av engångskaraktär med -9,0 (40,4 MSEK). Avskrivningarna uppgick till 47,5 MSEK (39,5), förändringen förklaras av de anläggningstillgångar som erhöles vid förvärvet av Metalliset. Bruttomarginalen uppgick till 45,0 procent (41,0). Koncernens rörelseresultat (EBIT) uppgick till 25,2 MSEK (51,1), vilket motsvarar en rörelsemarginal om 1,9 procent (4,2).

Finansnettot uppgick till -21,7 MSEK (-17,1). Räntenettot är -15,0 MSEK (-16,8). Minskningen beror på sänkta räntenivåer och sänkt nettoskuld. Resultatet före skatt uppgick till 3,5 MSEK (34,0). Resultatet efter skatt uppgick till 1,9 MSEK (37,5).

Under segmentet Affärsutveckling redovisas kostnader för speciella projekt som ej kopplas till HANZAs normalt pågående operativa verksamhet. Under 2016 har kostnader för affärsutveckling minskat jämfört med 2015 då kostnader för förvärvet av Metalliset ingick.

KASSAFLÖDE OCH INVESTERINGAR

HANZA har under de senaste åren genomfört omfattande investeringar genom att utveckla koncernens produktionsanläggningar samt automatisera processer med nya maskiner och är i dag välinvesterad. Det betyder att investeringar framöver bedöms bli lägre än avskrivningar. Sammanslagning av produktionsenheter ökar denna effekt.

Kassaflöde från den löpande verksamheten för helåret 2016 uppgick till 41,6 MSEK (5,0). Kassaflöde från investeringsverksamheten uppgick till 0,3 MSEK (-46,1) och bestod av investering i maskiner och inventarier om 28,2 MSEK och avyttring av anläggningstillgångar om 28,5 MSEK. Under året minskade lånen med 67,8 MSEK (8,0).

FINANSIELL STÄLLNING

Det egna kapitalet uppgick vid årets slut till 268,8 MSEK (254,1) och soliditeten till 35,6 procent (32,7). Balansomslutningen uppgick till 755,6 MSEK (776,3). Likvida medel uppgick vid periodens utgång till 24,1 MSEK (48,8). Räntebärande nettoskuld uppgick vid årets slut till 226,7 MSEK (244,2).

Efter årets utgång har Färna Invest AB påkallat konvertering av ett konvertibelt lån. Konverteringen ökar koncernens egna kapital med 14 MSEK och minskar den räntebärande nettoskulden med samma belopp.

En del av HANZAs finansiering är att kundfordringar avyttras till extern part. Då förmåner och risker i dessa fall övergått till köparen är dessa kundfordringar borttagna från balansräkningen. För mer information se Not 20 Kundfordringar.

Det förvärvade bolaget Metalliset ingår i koncernens räkenskaper från och med 1 september 2015. Det innebär att hela balansräkningen konsolideras från och med detta datum, medan endast fyra månader ingår i resultaträkningen för 2015.

HANZAs finansiella ställning har stärkts under året. Efter årets utgång har låneavtal rörande lån om 34,0 MSEK förlängts och 31,3 MSEK kommer därmed att betraktas som långfristiga. Ovan nämnda konvertering av lån förbättrar ock-

så den finansiella ställningen. Därtill har verksamheten även ett positivt kassaflöde. Sammantaget görs därmed bedömningen att HANZA ska klara av att finansiera den löpande verksamheten utan extern finansiering.

MEDARBETARE

Under året uppgick medelantalet anställda inom koncernen till 1 346 (1 169). Ökningen förklaras av att de anställda i Metalliset endast ingår för en del av 2015. Metalliset som förvärvades i september 2015 hade vid övertagandet 502 anställda. Vid periodens utgång uppgår antal anställda till 1 399, vid årets början var antalet 1 432 st. Större kompetensväxling har skett än den matematiska mellanskillnaden i antalet anställda under året; Uppsägningar har skett vid de enheter som avvecklas, nyanställningar har skett vid klustren.

RISKFAKTORER

Bolagets verksamhet påverkas av ett antal faktorer som i vissa avseenden inte alls och i andra avseenden inte helt kan kontrolleras av Bolaget. Nedan beskrivs faktorer som bedöms ha särskild betydelse för framtida utveckling. Den nedanstående redovisningen av riskfaktorer gör ej anspråk på fullständighet, ej heller är riskerna rangordnade efter grad av betydelse. Ytterligare risker som för närvarande inte är kända för Bolaget kan få väsentlig betydelse för Bolagets verksamhet, finansiella ställning och/eller resultat. Samtliga faktorer beskrivs ej i detalj utan en komplett utvärdering måste innefatta all information i denna bolagsbeskrivning samt en allmän omvärldsbedömning.

BOLAGSSPECIFIKA RISKER

- **Kundberoende** – Idag har HANZA uppdrag från i huvudsak ett 30-tal kunder från en rad olika branscher vilket gör att Bolagets kundberoende är relativt begränsat. 2016 stod de 10 största kunderna för 53 procent (40) av den totala omsättningen. Skulle kundfördelningen komma att ändras i framtiden och HANZA hamnar i en situation med större kundberoende ökar risken för intäktsbortfall och sätter press på vinstgenereringsförmågan.
- **Produktion, avbrott och logistik** – HANZA bedriver avancerad tillverkning inom flera olika områden med flera olika produktionsanläggningar, alla med höga krav på en modern teknikpark och effektiva processer. Bolaget är beroende av att kunna flytta tillverkningen mellan olika anläggningar, dels om det skulle uppstå produktionsstopp men framförallt för att kunna leverera den helhetslösning till kund som är kärnan i HANZAs affärsmodell. Skulle inte processerna och logistiken fungera enligt plan kan det innebära förseningar och ökade kostnader för Bolaget vilket skulle leda till en försämrad finansiell ställning för HANZA.
- **Nyckelpersoner** – HANZAs affärsmodell innebär att Bolaget tar ett helhetsgrepp om kundens tillverkning vilket ställer höga krav på kompetens inom Supply Chain Management och en rad andra områden. Skulle nyckelpersoner inom HANZA lämna företaget finns det en risk att det, på kort sikt, påverkar Bolagets resultat negativt.

- **Konjunktur** – Kontraktstillverkning är en relativt konjunkturkänslig bransch och även HANZA är beroende av hur och i vilken omfattning kunderna väljer att producera sina produkter. HANZA har dock ett stort antal kunder, inom en rad olika branscher och marknader med helt eller delvis olika konjunkturcykler, vilket medför att Bolagets konjunkturkänslighet är lägre än för klassiska kontraktstillverkare. Att HANZA är verksam på den globala marknaden medför också att Bolagets konjunkturkänslighet reduceras. Skulle den allmänna konjunkturen drabbas av en stor försämring finns det dock risk att HANZAs omsättning och resultat skulle påverkas negativt.
- **Material** – Bolagets kundupdrag sträcker sig ofta över långa tidsperioder under vilka materialpriserna kan komma att ändras. HANZA skyddar sig i huvudsak mot prisförändringar på material genom pris- och valutaklausuler. Det kan dock inte uteslutas att HANZA kan komma att påverkas negativt vid stora prisökningar på råvara och tillverkningsmaterial.
- **Reklamationsrisk** – Reklamationskrav kan uppstå vid brister i tillverkningsprocessen. Orsaken kan vara till exempel maskinfel, operatörsmisslag eller komponentfel. Storlek på reklamationskostnad följer normalt etablerad branschstandard. Historiskt har HANZA haft ytterst låga reklamationskostnader.
- **Inkurans i lager** – I syfte att kunna uppfylla HANZAs åtaganden gentemot sina kunder behöver HANZA hålla ett visst lager av komponenter och produktionsmaterial, vilka riskerar att inte komma till användning för kund och därför minska i värde. HANZA arbetar aktivt för att minimera dessa risker bland annat i sina avtal med kunder, men det kan inte uteslutas att HANZAs resultat kan påverkas negativt av inkurans och förlorat värde av HANZAs lager.
- **Konkurrens** – HANZA är verksam på konkurrensutsatta marknader. HANZA försöker motverka denna risk genom att erbjuda kompletta tillverkningslösningar, som inte är lika utsatta för konkurrens och produktionsflytt som klassisk kontraktstillverkning. Trots HANZAs affärsmodell löper HANZA alltid risk att förlora uppdrag eller del av uppdrag till andra tillverkare.
- **IT** – HANZAs verksamhet kräver väl fungerande IT-system. IT-relaterade störningar kan leda till produktionsstillestånd, faktureringsbortfall och/eller minskad effektivitet inom administration och försäljning. Därutöver kan en implementering av HANZAs gemensamma IT-system i nya anläggningar komma att medföra störningar i sådana nya anläggningar, samt risk för IT-relaterade störningar för verksamheten i övrigt.
- **Ansvar** – HANZAs affärsmodell innebär att Bolaget tar ett helhetsgrepp om kundens tillverkning, men i den rollen ingår inte att vara produktägare. HANZA ansvarar som regel för att utföra materialval och tillverkning i enlighet med kundens specifikation. HANZA har ett försäkringsskydd vilket bedöms vara rimligt och är anpassat efter verksamhetens risker. Där det är möjligt och ekonomiskt försvarbart finns försäkringsskydd för bland annat de specifika kostnader som kan uppstå på grund av tillverkningsfel. Det kan dock inte uteslutas att HANZAs ansvar, i händelse av anspråk från kund, kan

komma att överstiga den risk som HANZA skyddar sig mot genom försäkringar vilket kan komma att påverka HANZAs resultat negativt.

- **Kreditrisk** – HANZA lämnar normalt 30–60 dagars kredit, vilket medför en kreditrisk i det fall kunden ej kan fullgöra sin betalningsskyldighet. HANZA arbetar efter en fastlagd kreditpolicy, samt med kundkreditförsäkringar. Historiskt har HANZA haft ytterst låga kreditförluster.
- **Avyttrande kundfordringar** – HANZA har avyttrat kundfordringar till extern part. I dessa fall har förmåner och risker övergått till den externa parten.
- **Finansiella riskfaktorer** – Bolaget utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker: marknadsrisk (valutarisk, ränterisk i verkligt värde och ränterisk i kassaflödet), kreditrisk och likviditetsrisk. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägarbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Koncernen använder vid behov derivatinstrument för att säkra viss riskexponering. För detaljerad beskrivning av finansiella risker vänligen se, Not 3.
- **Skatterisk** – HANZA har ackumulerade skattemässiga underskott. Ägarförändringar som innebär att det bestämmande inflytandet över Bolaget förändras skulle kunna innebära begränsningar (helt eller delvis) i möjligheten att utnyttja sådana underskott i framtiden. Möjligheten att utnyttja underskotten i framtiden kan även komma att påverkas av ändrad lagstiftning.

MILJÖPÅVERKAN

Koncernen bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt 9 kap miljöbalken. Tillståndsplikten i Sverige gäller för maskinell metallbearbetning där total tankvolym för skärvätskor eller processoljor i metallbearbetningsmaskinerna får uppgå till högst 150 kubikmeter per år.

AKTIEN

HANZAs aktie är sedan 19 juni 2014 noterad på Nasdaq First North Premier. För mer information om aktien se separat avsnitt HANZAaktien och Ägarstruktur.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN

Antalet aktieägare vid årets utgång uppgick till 1 018 stycken. Bland aktieägarna finns en grupp av ägare, PH Intressenter (representerat i styrelsen av Francesco Franzé och Håkan Halén), som agerar gemensamt. Deras sammanlagda innehav vid årets utgång var 32 procent. Gerald Engström innehade 7,88 procent (ökade i mars 2017 till cirka 15 procent efter konvertering av lån). För mer information om ägarförhållanden se separat avsnitt Aktiekapital och Ägarstruktur.

INNEHAV AV EGNA AKTIER

Koncernen innehade vid 2015 års ingång 437 630 egna aktier. Aktierna som ägdes av ett dotterbolag avyttrades under 2015. Se även Not 24.

BOLAGSSTYRNING

Se separat rapport om Bolagsstyrning.

UTDELNING

Styrelsen föreslår att någon utdelning inte ska lämnas för räkenskapsåret 2016.

MODERBOLAGET

Moderbolagets nettoomsättning som enbart består av intäkter från koncernföretag uppgick under året till 7,5 MSEK (3,0). Resultatet före skatt uppgick till -3,8 MSEK (-70,3). Inga investeringar har skett i moderbolaget.

FÖRSLAG TILL RESULTATDISPOSITION

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel (SEK) i moderbolaget:

Balanserad vinst	38 374 364
Överkursfond	174 218 108
Årets resultat	-2 519 130
Summa	210 073 342

Styrelsen föreslår att dessa disponeras så att

Överkursfond tas i anspråk	2 519 130
I ny räkning överförs	207 554 212
Summa	210 073 342

Koncernens och moderbolagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser med tilläggsupplysningar.

KONCERNENS RAPPORT ÖVER **TOTALRESULTAT**

Belopp i MSEK	Not	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Nettoomsättning	5	1 305,8	1 206,4
Förändring av lagervaror under tillverkning, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning		4,3	2,5
Råvaror och förnödenheter		-722,6	-713,9
Övriga externa kostnader	8, 30	-196,2	-163,6
Personalkostnader	9, 31	-332,8	-296,8
Avskrivningar	14, 15	-47,5	-39,5
Övriga rörelseintäkter	6	20,7	62,8
Övriga rörelsekostnader	6	-6,5	-6,8
Rörelseresultat	5, 12	25,2	51,1
Resultat från finansiella poster			
Finansiella intäkter		0,3	3,2
Finansiella kostnader		-22,0	-20,3
Finansiella poster – netto	10, 12	-21,7	-17,1
Resultat före skatt		3,5	34,0
Inkomstskatt	11	-1,6	3,5
Årets resultat		1,9	37,5
Årets resultat är i sin helhet hänförligt till moderföretagets aktieägare.			
Övrigt totalresultat			
Poster som senare kan återföras i resultaträkningen			
Valutakursdifferenser		11,4	-11,2
Övrigt totalresultat för perioden		11,4	-11,2
Summa totalresultat för perioden		13,3	26,3

Summa totalresultat är i sin helhet hänförligt till moderföretagets aktieägare.

Resultat per aktie, räknat på resultat hänförligt till moderföretagets aktieägare under perioden

Resultat per aktie före utspädning, SEK	13	0,09	3,18
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	13	0,09	3,17
Vägt genomsnittligt antal aktier före utspädning	13	20 651 884	11 810 193
Vägt genomsnittligt antal aktier efter utspädning	13	22 190 801	11 840 002

Beräknat på antal aktier justerat för innehav av egna aktier.

KONCERNENS **BALANSRÄKNING**

Belopp i MSEK	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar	5, 14	145,6	141,7
Materiella anläggningstillgångar	5, 15	243,5	253,0
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		0,3	0,4
Uppskjutna skattefordringar	16	17,2	17,0
Summa anläggningstillgångar		406,6	412,1
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager	19		
Råvaror och förnödenheter		146,3	142,4
Varor under tillverkning		58,5	53,4
Färdiga varor och handelsvaror		38,2	42,9
Förskott till leverantörer		0,5	0,6
Summa varulager		243,5	239,3
Kundfordringar	20	57,2	51,7
Aktuella skattefordringar		7,9	4,5
Övriga fordringar	21	6,7	10,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	9,6	9,4
Likvida medel	23	24,1	48,8
Summa omsättningstillgångar		349,0	364,2
SUMMA TILLGÅNGAR		755,6	776,3

KONCERNENS **BALANSRÄKNING**

Belopp i MSEK	Not	2016-12-31	2015-12-31
EGET KAPITAL	24		
Eget kapital som kan hänföras till moderföretagets aktieägare			
Aktiekapital		2,1	2,0
Övrigt tillskjutet kapital		296,1	294,8
Reserver		8,1	-3,3
Balanserat resultat inklusive årets totalresultat		-37,5	-39,4
Summa eget kapital		268,8	254,1
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	25, 30	69,1	98,0
Övriga långfristiga räntebärande skulder	25	–	21,8
Konvertibla lån	25	–	12,8
Uppskjutna skatteskulder	16	3,4	3,4
Ersättningar till anställda efter avslutad anställning	31	3,7	3,4
Övriga avsättningar		–	0,1
Summa långfristiga skulder		76,2	139,5
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	25	74,5	66,3
Skulder till kreditinstitut	25, 30	86,4	54,8
Konvertibla lån	25	13,9	4,5
Övriga räntebärande skulder	25	6,9	34,8
Leverantörsskulder	35	155,2	147,4
Aktuella skatteskulder		0,4	0,2
Övriga skulder	26	24,7	22,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	48,6	52,4
Summa kortfristiga skulder		410,6	382,7
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		755,6	776,3

KONCERNENS RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Belopp i MSEK	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserat resultat inklusive periodens totalresultat	Summa eget kapital
INGÅENDE BALANS PER 1 JANUARI 2015	0,7	218,1	7,9	-80,4	146,3
Periodens resultat	–	–	–	37,5	37,5
Övrigt totalresultat					
Valutakursdifferenser	–	–	-11,2	–	-11,2
Summa totalresultat	–		-11,2	37,5	26,3
Personaloptioner	–	0,6	–	–	0,6
Nyemission	1,3	80,5	–	–	81,8
Emissionskostnader	–	-6,7	–	–	-6,7
Innehav egna aktier, reglering	–	–	–	3,5	3,5
Eget kapitalandel i emitterade konvertibla skuldebrev	–	2,3	–	–	2,3
Summa tillskott från och värdeöverföringar till aktieägare, redovisade direkt i eget kapital	1,3	76,7	–	3,5	81,5
UTGÅENDE BALANS PER 31 DECEMBER 2015	2,0	294,8	-3,3	-39,4	254,1
INGÅENDE BALANS PER 1 JANUARI 2016	2,0	294,8	-3,3	-39,4	254,1
Periodens resultat	–	–	–	1,9	1,9
Övrigt totalresultat					
Valutakursdifferenser	–	–	11,4	–	11,4
Summa totalresultat			11,4	1,9	13,3
Personaloptioner	–	0,9	–	–	0,9
Nyemission	0,1	0,6	–	–	0,7
Emissionskostnader	–	-0,2	–	–	-0,2
Summa tillskott från och värdeöverföringar till aktieägare, redovisade direkt i eget kapital	0,1	1,3	–	0,0	1,4
UTGÅENDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016	2,1	296,1	8,1	-37,5	268,8

Aktiekapitalets utveckling framgår av Not 24.

KONCERNENS RAPPORT ÖVER **KASSAFLÖDEN**

Belopp i MSEK	Not	2016	2015
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		3,5	34,0
Avskrivningar		47,5	39,5
Övriga ej likviditetspåverkande poster	32	-7,4	-55,2
Betalda inkomstskatter		-4,6	-3,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i rörelsekapitalet		39,0	14,8
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital			
Förändring av varulager och pågående arbeten		2,0	3,9
Förändring av kundfordringar		-4,4	11,3
Förändring av kortfristiga fordringar		4,1	-2,6
Förändring av leverantörsskulder		5,5	-20,2
Förändring av kortfristiga skulder		-4,6	-2,2
Summa förändring av rörelsekapital		2,6	-9,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten		41,6	5,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten			
Förvärv av dotterbolag, efter avdrag för förvärvade likvida medel	33	-	-36,8
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	15	-28,2	-16,5
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	15	28,3	7,7
Övriga poster		0,2	-0,5
Kassaflöde från investeringsverksamheten		0,3	-46,1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
Nyemission	24	-0,2	66,2
Upptagna lån		62,0	22,1
Amortering av lån		-129,8	-30,1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-68,0	58,2
Minskning/ökning av likvida medel		-26,1	17,1
Likvida medel vid årets början	23	48,8	31,8
Kursdifferenser i likvida medel		1,4	-0,1
Likvida medel vid årets slut	23	24,1	48,8

MODERBOLAGETS **RESULTATRÄKNING**

Belopp i MSEK	Not	2016	2015
Rörelsens intäkter	7	7,5	3,0
Övriga externa kostnader	8	-5,7	-4,1
Personalkostnader	9	-6,4	-6,5
Summa rörelsens kostnader		-12,1	-10,6
Övriga rörelseintäkter	6	1,7	–
Rörelseresultat		-2,9	-7,6
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	10	2,1	-63,5
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	10	1,2	3,7
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-4,2	-2,9
Summa resultat från finansiella poster		-0,9	-62,7
Resultat före skatt		-3,8	-70,3
Skatt på periodens resultat	11	1,3	3,5
Periodens resultat		-2,5	-66,8

I moderbolaget finns inga poster som redovisas som övrigt totalresultat varför summa totalresultat överensstämmer med periodens resultat.

MODERBOLAGETS **BALANSRÄKNING**

Belopp i MSEK	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	17	228,3	226,0
Långfristiga fordringar hos koncernföretag	34	24,1	28,7
Uppskjutna skattefordringar	16	4,8	3,5
Summa		257,2	258,2
Summa anläggningstillgångar		257,2	258,2
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag	34	0,0	1,1
Aktuella skattefordringar		0,2	0,1
Övriga fordringar		0,0	0,2
Förutbetalda kostnader upplupna intäkter		0,2	0,1
Summa		0,4	1,5
Likvida medel			
Kassa och bank	23	0,0	1,0
Summa		0,0	1,0
Summa omsättningstillgångar		0,4	2,5
SUMMA TILLGÅNGAR		257,6	260,7

MODERBOLAGETS **BALANSRÄKNING**

Belopp i MSEK	Not	2016-12-31	2015-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital	24		
Aktiekapital		2,1	2,0
Summa bundet eget kapital		2,1	2,0
Fritt eget kapital			
Överkursfond		174,2	240,6
Balanserad vinst		38,3	37,9
Årets resultat		-2,5	-66,8
Summa fritt eget kapital		210,0	211,7
Summa eget kapital		212,1	213,7
Avsättningar			
Övriga avsättningar		0,1	2,6
Summa avsättningar		0,1	2,6
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	25	6,1	3,3
Konvertibelt lån	25	–	12,8
Skulder till koncernföretag	25, 34	8,9	–
Summa långfristiga skulder		15,0	16,1
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	25	6,6	5,9
Konvertibelt lån	25	13,9	4,5
Övriga räntebärande skulder	25	6,8	9,2
Leverantörsskulder		0,9	1,4
Skulder till koncernföretag	25, 34	0,1	3,5
Övriga skulder		0,3	0,1
Aktuella skatteskulder		0,1	–
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	1,7	3,7
Summa kortfristiga skulder		30,4	28,3
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		257,6	260,7

MODERBOLAGETS FÖRÄNDRINGAR I **EGET KAPITAL**

Belopp i MSEK	Not	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		Summa eget kapital
		Aktie- kapital	Överkurs- fond	Balanserat resultat inklusive årets resultat	
INGÅENDE BALANS PER 1 JANUARI 2015		0,7	185,4	16,8	202,9
Totalresultat					
Årets resultat		–	–	-66,8	-66,8
Summa totalresultat				-66,8	-66,8
Transaktioner med aktieägare					
Personaloptioner		–	–	0,2	0,2
Nyemission	24	1,3	80,5	–	81,8
Emissionskostnader		–	-6,7	–	-6,7
Konvertibelt skuldebrev		–	–	2,3	2,3
Resultatdisposition		–	-18,6	18,6	0,0
UTGÅENDE BALANS PER 31 DECEMBER 2015		2,0	240,6	-28,9	213,7
INGÅENDE BALANS PER 1 JANUARI 2016		2,0	240,6	-28,9	213,7
Totalresultat					
Årets resultat		–	–	-2,5	-2,5
Summa totalresultat		–	–	-2,5	-2,5
Transaktioner med aktieägare					
Personaloptioner		–	–	0,4	0,4
Nyemission	24	0,1	0,6	–	0,7
Emissionskostnader		–	-0,2	–	-0,2
Resultatdisposition		–	-66,8	66,8	0,0
UTGÅENDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016		2,1	174,2	35,8	212,1

MODERBOLAGETS RAPPORT ÖVER **KASSAFLÖDEN**

Belopp i MSEK	Not	2016	2015
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-3,8	-70,3
Övriga ej likviditetspåverkande poster	32	-0,5	63,5
Betalda inkomstskatter		–	-0,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i rörelsekapitalet		-4,3	-6,9
Kassaflöde från förändring av rörelsekapital			
Förändring av kortfristiga fordringar		1,3	1,1
Förändring av leverantörsskulder		-0,5	0,4
Förändring av kortfristiga skulder		-5,3	4,3
Summa förändring av rörelsekapital		-4,5	5,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-8,8	-1,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten			
Förvärv av dotterbolag	33	0,4	-49,8
Aktieägartillskott till dotterbolag	17	-2,5	–
Avyttring av dotterbolag		0,3	–
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1,8	-49,8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
Nyemission	24	-0,2	61,3
Upptagna lån		16,2	28,3
Amorteringar		-19,6	-10,9
Minskning av långfristiga koncernfordringar		4,3	–
Ökning av långfristiga koncernfordringar		–	-18,3
Upptagna lån från koncernföretag		8,9	–
Amorteringar av lån från koncernföretag		–	-8,5
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		9,6	51,9
Minskning/ökning av likvida medel		-1,0	1,0
Likvida medel vid årets början		1,0	0,0
Likvida medel vid årets slut		0,0	1,0

NOTER

NOT 1. Allmän information

HANZA Holding AB moderföretaget, org nr 556748-8399, är ett publikt aktiebolag med säte i Danderyd, Sverige.

Den 18 april 2017 har denna koncernredovisning och årsredovisning godkänts av styrelsen för offentliggörande. Koncernens resultat- och balansräkning och moderbolagets resultat- och

balansräkning kommer läggas fram för godkännande på årsstämman den 10 maj 2017.

Samtliga belopp redovisas i miljontals kronor (MSEK) om inte annat anges. Uppgifterna inom parentes avser föregående år.

NOT 2. Sammanfattning av viktiga redovisningsprinciper

De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpas när denna koncernredovisning upprättats anges nedan. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år, om inte annat anges.

2.1 Grund för rapporternas upprättande

Koncernredovisningen för HANZA Holding AB-koncernen har upprättats i enlighet med IFRS (International Financial Reporting Standards) sådana de antagits av EU, RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner samt Årsredovisningslagen.

Koncernredovisningen har upprättats enligt anskaffningsvärde-metoden förutom vad beträffar finansiella tillgångar och skulder (derivatinstrument) värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Moderbolagets redovisning är upprättad i enlighet med RFR 2 Redovisning för juridiska personer och Årsredovisningslagen. I de fall moderbolaget tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernen anges detta separat i slutet av denna not.

Att upprätta finansiella rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper, se Not 4.

2.1.1 Ändringar i redovisningsprinciper och upplysningar

Nya standarder, ändringar och tolkningar som tillämpas av koncernen

Inga nya standarder eller tolkningar tillämpas för första gången i det bokslut som börjar den 1 januari 2016.

Nya standarder och tolkningar som ännu inte har tillämpats av koncernen

Ett antal nya standarder och tolkningar träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter 1 januari 2016 och har inte tillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Inga av dessa förväntas ha någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter med undantag av de som följer nedan:

IFRS 9 "Finansiella instrument" hanterar klassificering, värdering och redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Den fullständiga versionen av IFRS 9 gavs ut i juli 2014. Den ersätter de delar av IAS 39 som hanterar klassificering och värdering av

finansiella instrument. IFRS 9 behåller en blandad värderingsansats men förenklar denna ansats i vissa avseenden. Det kommer att finnas 3 värderingskategorier för finansiella tillgångar, upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde över övrigt totalresultat och verkligt värde över resultaträkningen. Hur ett instrument ska klassificeras beror på företagets affärsmodell och instrumentets karaktäristika. Investeringar i eget kapitalinstrument ska redovisas till verkligt värde över resultaträkningen men det finns även en möjlighet att vid första redovisningstillfället redovisa instrumentet till verkligt värde över övrigt totalresultat. Ingen omklassificering till resultaträkningen kommer då ske vid avyttring av instrumentet. IFRS 9 inför också en ny modell för beräkning av kreditförlustreserv som utgår från förväntade kreditförluster. För finansiella skulder så ändras inte klassificeringen och värderingen förutom i det fall då en skuld redovisas till verkligt värde över resultaträkningen baserat på verkligt värde alternativt. Värdeförändringar hänförliga till förändringar i egen kreditrisk ska då redovisas i övrigt totalresultat. IFRS 9 minskar kraven för tillämpning av säkringsredovisning genom att 80-125-kriteriet ersätts med krav på ekonomisk relation mellan säkringsinstrument och säkrat föremål och att säkringskvoten ska vara samma som används i riskhanteringen. Även säkringsdokumentationen ändras lite jämfört med den som tas fram under IAS 39. Standarden ska tillämpas för räkenskapsår som påbörjas 1 januari 2018. Tidigare tillämpning är tillåten.

En analys av effekterna av införandet av standarden har påbörjats och kommer slutföras under 2017. Så här långt har följande slutsatser dragits. De finansiella tillgångarna vid utgången av 2015 och 2016 värderades till upplupet anskaffningsvärde och skulle vid tillämpning av IFRS 9 klassificeras så. Några finansiella tillgångar som värderades till verkligt värde fanns inte. Bolaget kommer utvärdera hur sådana tillgångar ska klassificeras när standarden tillämpas. Någon väsentlig skillnad av kreditförlustreserven förväntas inte uppstå till följd av den nya standarden. Klassificeringen av finansiella skulder beräknas inte ändras. Koncernen avser i dagsläget inte att införa säkringsredovisning till följd av de minskade kraven.

IFRS 15 "Intäkter från avtal med kunder" reglerar hur redovisning av intäkter ska ske. De principer som IFRS 15 bygger på ska ge användare av finansiella rapporter mer användbar information om företagets intäkter. Den utökade upplysningsskyldigheten

Forts. Not 2

innebär att information om intäktsslag, tidpunkt för reglering, osäkerheter kopplade till intäktsredovisning samt kassaflöde hänförligt till företagets kundkontrakt ska lämnas. En intäkt ska enligt IFRS 15 redovisas när kunden erhåller kontroll över den försålda varan eller tjänsten och har möjlighet att använda och erhåller nyttan från varan eller tjänsten.

IFRS 15 ersätter IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal samt därtill hörande SIC och IFRIC. IFRS 15 träder ikraft den 1 januari 2018. Förtida tillämpning är tillåten. En analys av effekterna av införandet av standarden har påbörjats och kommer slutföras under 2017. Så här långt har följande slutsatser dragits. Den väntas inte ha någon väsentlig effekt på när koncernens intäkter redovisas eller storleken på dessa. Däremot kommer tillämpning av standarden väsentligt öka koncernens upplysningsskyldighet runt intäkterna vilket kommer analyseras i detalj under 2017.

IFRS 16, "Leasing". I januari 2016 publicerade IASB en ny leasingstandard som kommer att ersätta IAS 17 Leasingavtal samt tillhörande tolkningar IFRIC 4, SIC-15 och SIC-27. Standarden kräver att tillgångar och skulder hänförliga till alla leasingavtal, med några undantag, redovisas i balansräkningen. Denna redovisning baseras på synsättet att leasetagaren har en rättighet att använda en tillgång under en specifik tidsperiod och samtidigt en skyldighet att betala för denna rättighet. Redovisningen för leasegivaren kommer att klassificeras som under IAS 17, operationell eller finansiell. Definitionen av vad som är en lease har också ändrats. Standarden är tillämplig för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2019 eller senare. Förtida tillämpning är tillåten. EU har ännu inte antagit standarden. Koncernen har ännu inte utvärderat effekterna av IFRS 16.

Inga andra av de IFRS eller IFRIC-tolkningar som ännu inte har trätt i kraft, väntas ha någon väsentlig inverkan på koncernen.

2.2 Koncernredovisning

Dotterbolag

Dotterföretag är alla företag (inklusive strukturerade företag) över vilka koncernen har bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens rörelseförvärv. Köpeskillingen för förvärvet av ett dotterbolag utgörs av verkligt värde på överlåtna tillgångar, skulder som koncernen ådrar sig till tidigare ägare av det förvärvade bolaget och de aktier som emitterats av koncernen. I köpeskillingen ingår även verkligt värde på alla tillgångar eller skulder som är en följd av en överenskommelse om villkorad köpeskillning. Identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder i ett rörelseförvärv värderas inledningsvis till verkliga värden på förvärvsdagen. För varje förvärv – dvs förvärv för förvärv – avgör koncernen om innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget redovisas till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel i det redovisade värdet av det förvärvade företagets identifierbara nettotillgångar.

Förvärvsrelaterade kostnader kostnadsförs när de uppstår.

Varje villkorad köpeskillning som ska överföras av koncernen redovisas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Efterföljande ändringar av verkligt värde av en villkorad köpeskillning som klassificerats som en tillgång eller skuld redovisas i enlighet med IAS 39 antingen i resultaträkningen eller i övrigt totalresultat. Villkorad köpeskillning som klassificeras som eget kapital omvärderas inte och efterföljande reglering redovisas i eget kapital.

Goodwill värderas initialt som det belopp varmed den totala köpeskillningen och eventuellt verkligt värde för innehav utan bestämmande inflytande överstiger verkligt värde på identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder. Om köpeskillningen är

lägre än verkligt värde på det förvärvade bolagets nettotillgångar, redovisas skillnaden direkt i resultaträkningen.

Koncerninterna transaktioner, balansposter, intäkter och kostnader på transaktioner mellan koncernföretag elimineras. Vinster och förluster som resulterar från koncerninterna transaktioner och som är redovisade i tillgångar elimineras också. Redovisningsprinciperna för dotterbolag har i förekommande fall ändrats för att garantera en konsekvent tillämpning av koncernens principer.

Förändringar i ägarandel i ett dotterbolag utan förändring av bestämmande inflytande

Transaktioner med innehavare utan bestämmande inflytande som inte leder till förlust av kontroll redovisas som eget kapitaltransaktioner – dvs som transaktioner med ägarna i deras roll som ägare. Vid förvärv från innehavare utan bestämmande inflytande redovisas skillnaden mellan verkligt värde på erlagd köpeskillning och den faktiska förvärvade andelen av det redovisade värdet på dotterbolagets nettotillgångar i eget kapital. Vinster och förluster på avyttringar till innehavare utan bestämmande inflytande redovisas också i eget kapital.

2.3 Segmentsrapportering

Rörelsesegment rapporteras på ett sätt som överensstämmer med den interna rapportering som lämnas till den högste verkställande beslutsfattaren. Den högste verkställande beslutsfattaren är den funktion som ansvarar för tilldelning av resurser och bedömning av rörelsesegmentens resultat. I koncernen har denna funktion identifierats som företagets verkställande direktör.

2.4 Omräkning av utländsk valuta

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksam (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor (SEK), som är koncernens rapportvaluta och moderbolagets funktionella valuta.

Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen eller den dag då posterna omvärderas. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av nettoinvesteringar, då vinster/förluster redovisas i övrigt totalresultat.

Valutakursvinster och -förluster som hänförs till lån och likvida medel redovisas i resultaträkningen som finansiella intäkter eller kostnader. Alla övriga valutakursvinster och -förluster redovisas i rörelseresultatet.

Koncernföretag

Resultat och finansiell ställning för alla koncernföretag (av vilka inget har en höginflationsvaluta som funktionell valuta) som har en annan funktionell valuta än rapportvalutan, omräknas till koncernens rapportvaluta enligt följande:

- tillgångar och skulder för var och en av balansräkningarna omräknas till balansdagens kurs;
- intäkter och kostnader för var och en av resultaträkningarna omräknas till genomsnittlig valutakurs (såvida denna genomsnittliga kurs utgör en rimlig approximation av den ackumulerade effekten av de kurser som gäller på transaktionsdagen, annars omräknas intäkter och kostnader till transaktionsdagens kurs), och
- alla valutakursdifferenser som uppstår redovisas i övrigt totalresultat.

Forts. Not 2

Goodwill och justeringar av verkligt värde som uppkommer vid förvärv av en utlandsverksamhet behandlas som tillgångar och skulder hos denna verksamhet och omräknas till balansdagens kurs. Valutakursdifferenser redovisas i övrigt totalresultat.

2.5 Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill uppstår vid förvärv av dotterbolag och avser det belopp varmed köpeskillingen överstiger HANZA Holding's andel i det verkliga värdet av identifierbara tillgångar, skulder och eventualförpliktelser i det förvärvade bolaget samt det verkliga värdet på innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade bolaget.

I syfte att testa nedskrivningsbehov, fördelas goodwill som förvärvats i ett rörelseförvärv till kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som förväntas bli gynnade av synergier från förvärvet. Varje enhet eller grupp av enheter som goodwill har fördelats till motsvarar den lägsta nivå i koncernen på vilken goodwillen i fråga övervakas i den interna styrningen. Goodwill övervakas på rörelsesegmentnivå. Goodwill nedskrivningstestas årligen eller oftare om händelser eller ändringar i förhållanden indikerar en möjlig värdeminskning. Det redovisade värdet av goodwill jämförs med återvinningsvärdet, vilket är det högsta av nyttjandevärdet och det verkliga värdet minus försäljningskostnader. Eventuell nedskrivning redovisas omedelbart som en kostnad och återförs inte.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar utgörs av licensrättigheter. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentliga restvärden. Avskrivningstiden för licensrättigheter är 3 år.

2.6 Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde eller redovisas som en separat tillgång, beroende på vilket som är lämpligt, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Redovisat värde för en ersatt del tas bort från balansräkningen. Alla andra former av reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer.

Varje del av en materiell anläggningstillgång med ett anskaffningsvärde som är betydande i förhållande till tillgångens sammanlagda anskaffningsvärde skrivs av separat. Inga avskrivningar görs på mark. Avskrivningar på övriga tillgångar, för att fördela deras anskaffningsvärde ner till det beräknande restvärdet över den beräknande nyttjandeperioden, görs linjärt enligt följande:

Byggnader	25–40 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Nyttjandeperioden
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5–10 år
Inventarier, verktyg och installationer	5–10 år

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperiod prövas vid varje rapportperiods slut och justeras vid behov. En tillgångs redovisade värde skrivs omgående ner till dess återvinningsvärde om tillgångens redovisade värde överstiger dess bedömda återvinningsvärde.

Vinster och förluster vid avyttring av en materiell anläggningstillgång fastställs genom en jämförelse mellan försäljningsintäkter och det redovisade värdet och redovisas i övriga rörelseintäkter respektive övriga rörelsekostnader i resultaträkningen.

2.7 Nedskrivningar av icke-finansiella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar som har en obestämbart nyttjandeperiod, exempelvis goodwill, skrivs inte av utan prövas årligen avseende eventuellt nedskrivningsbehov. Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdenedgång närhelst händelser eller förändringar i förhållanden indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp varmed tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av tillgångens verkliga värde minskat med försäljningskostnader och dess nyttjandevärde. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns i allt väsentligt oberoende kassaflöden (kassagenererande enheter). För tillgångar (andra än goodwill) som tidigare har skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

2.8 Finansiella instrument – generellt

Finansiella instrument finns i många olika balansposter och finns beskrivna under 2.8–2.13.

2.8.1 Klassificering

Koncernen klassificerar sina finansiella tillgångar och skulder i följande kategorier: finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, lånefordringar och kundfordringar, finansiella tillgångar som kan säljas samt övriga finansiella skulder. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången eller skulden förvärvades.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella instrument som innehas för handel. Derivatinstrument klassificeras som att de innehas för handel om de inte är identifierade som säkringar. Koncernen klassificerar derivatinstrument i denna kategori. Koncernen hade inga väsentliga derivatinstrument per 2016-12-31 eller 2015-12-31.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. De ingår i omsättnings-tillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Koncernens "lånefordringar och kundfordringar" utgörs av kundfordringar och likvida medel (se Not 2.11 och 2.12) samt de finansiella instrument som redovisas bland övriga fordringar.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som kan säljas är tillgångar som inte är derivat och där tillgångarna identifierats som att de kan säljas eller inte har klassificerats i någon av övriga kategorier. De ingår i anläggningstillgångar om ledningen inte har för avsikt att avyttra tillgången inom 12 månader efter rapportperiodens slut. Koncernens "finansiella tillgångar som kan säljas" utgörs av posten andra långfristiga värdepappersinnehav i balansräkningen.

Övriga finansiella skulder

Koncernens lång- och kortfristiga skulder till kreditinstitut, konvertibla lån, övriga långfristiga skulder, checkräkningskredit, övriga räntebärande skulder, leverantörsskulder och den del av övriga kortfristiga skulder som avser finansiella instrument klassificeras som övriga finansiella skulder.

2.8.2 Redovisning och värdering

Köp och försäljningar av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument redovisas första gången till

Forts. Not 2

verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Finansiella tillgångar som kan säljas utgörs av innehav i onoterade aktier. Det verkliga värdet har inte kunnat beräknas på ett tillförlitligt sätt, innehavet värderas därmed till anskaffningsvärde. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet har fullgjorts eller på annat sätt utsläcks.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Lånefordringar och kundfordringar samt övriga finansiella skulder redovisas efter anskaffningstidpunkten till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde avseende kategorin finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, resultatredovisas i den period då de uppstår och ingår i finansnettot eftersom det härrör från finansieringsverksamheten.

2.8.3 Kvittning av finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen, endast när det finns en legal rätt att kvitta de redovisade beloppen och en avsikt att reglera dem med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden. Den legala rättigheten får inte vara beroende av framtida händelser och den måste vara rättsligt bindande för företaget och motparten både i den normala affärsverksamheten och i fall av betalningsinställelse, insolvens eller konkurs.

2.8.4 Nedskrivning finansiella instrument

Tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde (lånefordringar och kundfordringar)

Koncernen bedömer vid varje rapportperiods slut om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar. En finansiell tillgång eller grupp av finansiella tillgångar har ett nedskrivningsbehov och skrivs ned endast om det finns objektiva bevis för ett nedskrivningsbehov till följd av att en eller flera händelser inträffat efter det att tillgången redovisats första gången och att denna händelse har inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena för den finansiella tillgången eller grupp av finansiella tillgångar som kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

Nedskrivningen beräknas som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av uppskattade framtida kassaflöden diskonterade till den finansiella tillgångens ursprungliga effektiva ränta. Tillgångens redovisade värde skrivs ned och nedskrivningsbeloppet redovisas i koncernens resultaträkning inom övriga externa kostnader. Om nedskrivningsbehovet minskar i en efterföljande period och minskningen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffade efter att nedskrivningen redovisades, redovisas återföringen av den tidigare redovisade nedskrivningen i koncernens resultaträkning inom övriga externa kostnader.

2.9 Derivatinstrument

Derivatinstrument är finansiella instrument som redovisas i balansräkningen på affärsdagen och värderas till verkligt värde, både initialt och vid efterföljande omvärderingar. Den vinst eller förlust som uppkommer vid omvärdering redovisas i resultaträkningen i rörelseresultatet då kraven för säkringsredovisning inte uppfylls.

Det verkliga värdet på ett derivatinstrument klassificeras som anläggningstillgång eller långfristig skuld när den säkrade

postens återstående löptid är längre än 12 månader, och som omsättningstillgång eller kortfristig skuld när den säkrade postens återstående löptid understiger 12 månader.

2.10 Kundfordringar

Kundfordringar är finansiella instrument som består av belopp som ska betalas av kunder för sålda varor och tjänster i den löpande verksamheten. Om betalning förväntas inom ett år, klassificeras de som omsättningstillgångar. Om inte, redovisas de som anläggningstillgångar.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde, minskat med eventuell reservering för värdeminskning.

Koncernens bolag har ingått avtal om avyttring och belåning av kundfakturer (factoring). Avyttrade kundfordringar tas bort från balansräkningen i de fall väsentliga risker och förmåner övergår till köparen vid avyttring. För dessa redovisas de garantier som lämnas som en eventalförpliktelse. I de fall väsentliga risker och förmåner som är förknippade med äganderätten kvarstår hos koncernen redovisas dessa kundfordringar som tillgångar och de upptagna krediterna som kortfristiga skulder hos kreditinstitut. De belånade kundfordringarna redovisas då även under ställda säkerheter. Belånade kundfordringar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från kundfordran har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Kostnader för factoring redovisas som en finansiell kostnad.

2.11 Likvida medel

Likvida medel är finansiella instrument och innefattar, i såväl balansräkningen som i rapporten över kassaflöden, banktillgodo-havanden.

2.12 Leverantörsskulder

Leverantörsskulder är finansiella instrument och avser förpliktelser att betala för varor och tjänster som har förvärvats i den löpande verksamheten från leverantörer. Leverantörsskulder klassificeras som kortfristiga skulder om de förfaller inom ett år. Om inte, redovisas de som långfristiga skulder.

Leverantörsskulder redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde.

2.13 Upplåning

Skulder till kreditinstitut redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Konvertibla lån delas upp i en räntebärande skulddel som redovisas på motsvarande sätt som skulder till kreditinstitut och en egen kapitaldel.

Upplåning klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter rapportperiodens slut.

Checkräkningskredit redovisas på egen rad bland kortfristiga skulder i balansräkningen.

2.14 Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader.

2.15 Aktuell och uppskjuten skatt

Periodens skattekostnad omfattar aktuell och uppskjuten skatt. Den aktuella skattekostnaden beräknas på basis av de skatteregler som på balansdagen är beslutade eller i praktiken beslutade i de

Forts. Not 2

länder där moderbolaget och dess dotterbolag är verksamma och genererar skattepliktiga intäkter.

Uppskjuten skatt redovisas, enligt balansräkningsmetoden, på temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och deras redovisade värden i koncernredovisningen. I de fall bolaget kan styra tidpunkten för realisering av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att det kommer att ske inom överskådlig framtid redovisas ingen uppskjuten skatt. Uppskjuten inkomstskatt beräknas med tillämpning av skattesatser som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiserar eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar på underskottsavdrag redovisas i den omfattning det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka underskotten kan utnyttjas.

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas när det finns legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder, de uppskjutna skattefordringarna och skatteskulderna hänförs sig till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet och avser antingen samma skattesubjekt eller olika skattesubjekt och det finns en avsikt att reglera saldona genom nettobetalningar.

2.16 Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

Koncernföretagen har olika planer för ersättningar efter avslutad anställning, inklusive förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner.

(a) Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

(b) Pensionsförpliktelser

En avgiftsbestämd pensionsplan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Koncernen har inte några rättsliga eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter om denna juridiska enhet inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänger samman med de anställdas tjänstgöring under innevarande eller tidigare perioder. En förmånsbestämd pensionsplan är en pensionsplan som inte är avgiftsbestämd.

Utmärkande för förmånsbestämda planer är att de anger ett belopp för den pensionsförmån en anställd erhåller efter pensionering, vanligen baserat på en eller flera faktorer såsom ålder, tjänstgöringstid och lön.

Koncernen innehar endast förmånsbestämda pensionsåtaganden genom en försäkring i Alecta. Denna pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd pensionsplan, se Not 31.

För avgiftsbestämda pensionsplaner betalar koncernen avgifter till offentligt eller privat administrerade pensionsförsäkringsplaner på obligatorisk, avtalsenlig eller frivillig basis. Koncernen har inga ytterligare betalningsförpliktelser när avgifterna väl är betalda. Avgifterna redovisas som personalkostnader när de förfaller till betalning. Förutbetalda avgifter redovisas som en tillgång i den utsträckning som kontant återbetalning eller minskning av framtida betalningar kan komma koncernen tillgodo.

(c) Ersättningar vid uppsägning

Ersättningar vid uppsägning utgår när en anställds anställning sagts upp av koncernen före normal pensionstidpunkt eller då en anställd accepterar frivillig avgång i utbyte mot sådana ersättningar. Koncernen redovisar ersättningar vid uppsägning vid den tidigaste av följande tidpunkter: (a) när koncernen inte längre har möjlighet att återkalla erbjudandet om ersättning; och (b) när företaget redovisar utgifter för en omstrukturering som är inom tillämpningsområdet för IAS 37 och som innebär utbetalning av avgångsvederlag. I det fall företaget har lämnat ett erbjudande för att uppmuntra till frivillig

avgång, beräknas ersättningar vid uppsägning baserat på det antal anställda som beräknas acceptera erbjudandet. Förmåner som förfaller mer än 12 månader efter rapportperiodens slut diskonteras till nuvärde.

2.17 Aktierelaterade ersättningar

Koncernen hade vid årets ingång en aktierelaterad ersättningsplan där regleringen avsågs göras med eget kapitalinstrument (optioner) och där företaget erhåller tjänster från anställda som vederlag för koncernens eget kapitalinstrument. Verkligt värde på den tjänstgöring som berättigar anställda till tilldelning av optioner har kostnadsförts löpande. Det kostnadsförda beloppet baserades på verkligt värde på de tilldelade optionerna. Detta optionsprogram har avslutats under året utan att aktier tecknats varvid beräknad återstående kostnad för programmet har kostnadsförts.

2.18 Intäktsredovisning

Intäkter värderas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas, och motsvarar de belopp som erhålls för sålda varor efter avdrag för rabatter, returer och mervärdesskatt.

Koncernen redovisar en intäkt när dessa belopp kan mätas på ett tillförlitligt sätt, det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att tillfalla företaget och särskilda kriterier har uppfyllts för var och en av koncernens verksamheter såsom beskrivs nedan. Koncernen grundar sina bedömningar av returer på historiska utfall och beaktar då typ av kund, typ av transaktion och speciella omständigheter i varje enskilt fall.

Försäljning av varor

Försäljning av varor och tillverkningstjänster redovisas vid leverans av produkter och tjänster till kunden, i enlighet med leveransvillkoren.

Ränteintäkter

Ränteintäkter intäktsredovisas med tillämpning av effektivräntemetoden.

2.19 Leasing

Leasing där en väsentlig del av riskerna och fördelarna med ägande behålls av leasegivaren klassificeras som operationell leasing. Betalningar som görs under leasingtiden (efter avdrag för eventuella incitament från leasegivaren) kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

Koncernen leasar vissa materiella anläggningstillgångar. Leasingavtal av anläggningstillgångar där koncernen i allt väsentligt innehar de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet, klassificeras som finansiell leasing. Vid leasingperiodens början redovisas finansiell leasing i balansräkningen till det lägre av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna.

Varje leasingbetalning fördelas mellan amortering av skulden och finansiella kostnader. Motsvarande betalningsförpliktelser, efter avdrag för finansiella kostnader, ingår i balansräkningens poster för skulder till kreditinstitut. Räntedelen i de finansiella kostnaderna redovisas i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Anläggningstillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal skrivs av enligt samma principer som andra materiella anläggningstillgångar, se punkt 2.6.

2.20 Statliga bidrag

Bidrag från staten redovisas till verkligt värde då det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och företaget kommer uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget. Bidrag avsedda att täcka investeringar i materiella anläggningstillgångar eller immateriella tillgångar reducerar tillgångarnas anskaffningsvärden och därmed det avskrivningsbara beloppet.

Forts. Not 2

2.21 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Denna innebär att rörelseresultatet justeras för transaktioner som inte medfört in eller utbetalningar under perioden samt för eventuella intäkter och kostnader som hänförs till investerings- eller finansieringsverksamhetens kassaflöden.

2.22 Aktiekapital

Stamaktier klassificeras som eget kapital. Transaktionskostnader som direkt kan hänföras till emission av nya stamaktier eller optioner redovisas, netto efter skatt, i eget kapital som ett avdrag från emissionslikviden.

2.23 Klassificeringar

Anläggningstillgångar och långfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader från balansdagen.

2.24 Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget tillämpar Årsredovisningslagen och RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

De viktigaste skillnaderna mellan redovisningsprinciperna för koncernen och moderbolaget framgår nedan.

Uppställningsformer

Resultat- och balansräkning följer årsredovisningslagens uppställningsform. Rapport över förändring av eget kapital följer också koncernens uppställningsform men ska innehålla de kolumner som anges i ÅRL. Vidare innebär det skillnad i benämningar, jämfört med koncernredovisningen, främst avseende finansiella intäkter och kostnader och eget kapital.

Andelar i dotterbolag

Andelar i dotterbolag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet inkluderas förvärvsrelaterade kostnader och eventuella tilläggsköpeskillningar.

När det finns en indikation på att andelar i dotterbolag minskat i värde görs en beräkning av återvinningsvärdet. Är detta lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. Nedskrivningar redovisas i posten "Resultat från andelar i koncernföretag".

Finansiella instrument

IAS 39 tillämpas ej i moderbolaget och finansiella instrument värderas till anskaffningsvärde med tillämpning av lägsta värdets princip.

Borgensåtaganden/finansiella garantier

Moderbolaget har tecknat borgensförbindelser till förmån för dotterbolag. En sådan förpliktelse klassificeras enligt IFRS som ett finansiellt garantiavtal. För dessa avtal tillämpar moderbolaget lättnadsregeln i RFR 2 (IAS39) p2, och redovisar därmed borgensförbindelsen som en eventalförpliktelse. När företaget bedömer att det sannolikt kommer att krävas en betalning för att reglera ett åtagande, görs en avsättning.

Koncernbidrag

Moderbolaget redovisar såväl erhållna som lämnade koncernbidrag som bokslutsdisposition.

NOT 3. Finansiell riskhantering

3.1 Finansiella riskfaktorer

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker: marknadsrisk (valutarisk, ränterisk i verkligt värde och ränterisk i kassaflödet), kreditrisk och likviditetsrisk. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering.

Riskhanteringen sköts av koncernledningen enligt policies som fastställts av styrelsen. Koncernfinans identifierar, utvärderar och säkrar finansiella risker i nära samarbete med koncernens operativa enheter. Styrelsen upprättar skriftliga policies såväl för den övergripande riskhanteringen som för specifika områden, såsom valutarisk, ränterisk, kreditrisk, användning av derivatinstrument och finansiella instrument som inte är derivat samt placering av överlikviditet.

Nedan beskrivs koncernen bedömda riskexponering med åtföljande riskhantering.

(a) Marknadsrisk

(i) Valutarisk

Koncernen verkar internationellt och utsätts för valutarisker som uppstår från olika valutaexponeringar, framför allt avseende euro (EUR), tjeckisk krona (CZK) polska zloty (PLN), USA dollar (USD) och kinesiska yuan (CNY). Valutarisk uppstår genom framtida affärstransaktioner, redovisade tillgångar och skulder samt nettoinvesteringar i utlandsverksamheter. I koncernen finns exponering i den externa upplåningen då denna delvis sker i annan valuta än den funktionella valutan. Omräkningsexponering i övriga finansiella fordringar och skulder bedöms som liten då dessa poster i allt väsentligt är nominerade i de enskilda koncernbolagens funktionella valutor.

Företagsledningen har infört en policy som kräver av koncernföretagen att dessa hanterar sin valutakursrisk mot sin funktionella valuta. Detta sker i första hand genom att samma valuta används för materialinköp som fakturering eller genom valutaklausuler mot kund eller materialleverantör. För att hantera den kvarvarande valutarisk som uppkommer från framtida affärstransaktioner och redovisade tillgångar och skulder, använder koncernföretagen terminskontrakt då exponeringen är väsentlig. Valutarisker uppstår när framtida affärstransaktioner eller redovisade tillgångar eller skulder uttrycks i en valuta som inte är enhetens funktionella valuta.

Koncernens riskhanteringspolicy är att säkra mellan 60–70 procent av förväntade kassaflöden i varje större valuta för de följande 12 månaderna. Per den 31 december 2016 och 2015 förelåg endast obetydliga valutasäkringsåtgärder.

Koncernen har ett antal innehav i utlandsverksamheter (EUR, CZK, PLN och CNY) vilkas nettotillgångar exponeras för valutarisker. Valutaexponering som uppstår från nettotillgångarna i koncernens utlandsverksamheter hanteras delvis genom utlåning till dotterbolagen. Utlåningen betraktas som en del av investeringen då reglering inte är planerad eller troligen inte kommer att ske inom överskådlig framtid och valutakursdifferenser redovisas i övrigt totalresultat. Någon säkring av nettotillgångar i dotterbolag utöver utlåning till dotterbolagen görs inte.

Om den svenska kronan hade försvagats med 1 procent i förhållande till EUR med alla andra variabler konstanta, skulle årets resultat per den 31 december 2016 ha påverkats med 0,0 (0,1) MSEK.

En förstärkning eller försvagning av den svenska kronan i förhållande till CZK, PLN eller CNY skulle endast ha haft marginell effekt på årets resultat per den 31 december 2016.

(ii) Ränterisk avseende kassaflöden och verkliga värden

Eftersom koncernen inte innehar några väsentliga räntebärande

tillgångar är koncernens intäkter och kassaflöde från den löpande verksamheten i allt väsentligt oberoende av förändringar i marknadsräntor. Koncernens ränterisk uppstår genom långfristig upplåning. Upplåning som görs med rörlig ränta utsätter koncernen för ränterisk avseende kassaflöde vilken delvis neutraliseras av kassamedel med rörlig ränta. Upplåning som görs med fast ränta utsätter koncernen för ränterisk avseende verkligt värde.

Koncernen analyserar sin exponering för ränterisk dynamiskt. Olika scenarier simuleras, varvid refinansiering, omsättning av befintliga positioner, alternativ finansiering och säkring beaktas. Med dessa scenarier som utgångspunkt beräknar koncernen den inverkan på resultatet som en angiven ränteändring skulle ha. För varje simulering används samma ränteändring för alla valutor. Scenarierna simuleras bara för de skulder som utgör de största räntebärande positionerna.

Genomförda simuleringar utvisar att effekten på resultatet av en ändring av räntenivån med 1 procentenhet skulle vara en maximal ökning med 2,3 MSEK (2,2) respektive minskning med 2,3 MSEK (2,2).

(b) Kreditrisk

Kreditrisk hanteras på koncernnivå, med undantag för kreditrisk avseende utestående kundfordringar. Varje koncernföretag ansvarar för att, med stöd av koncernens centrala finansfunktion, följa upp och analysera kreditrisken för varje ny kund innan standardvillkor för betalning och leverans erbjuds. Kreditrisk uppstår genom likvida medel, derivatinstrument och tillgodohavanden hos banker och finansinstitut samt kreditexponering gentemot kunder, inklusive utestående fordringar och avtalade transaktioner. Endast banker och finansinstitut som av oberoende värderare fått lägst kreditrating "A" accepteras. Om kunders kreditvärdighet bedöms av oberoende värderare, används dessa bedömningar. I de fall då ingen oberoende kreditbedömning finns, görs en riskbedömning av kundens kreditvärdighet där dennes finansiella ställning beaktas, liksom tidigare erfarenheter och andra faktorer. Individuella risklimer fastställs baserat på interna eller externa kreditbedömningar i enlighet med de gränser som satts av styrelsen. Användningen av kreditgränser följs upp regelbundet. Se Not 19 för ytterligare upplysningar om kreditrisk.

(c) Likviditetsrisk

Kassaflödesprognoser upprättas av koncernens rörelsedrivande företag och aggregeras av Koncernfinans. Koncernfinans följer noga rullande prognoser för koncernens likviditetsreserv för att säkerställa att koncernen har tillräckligt med kassamedel för att möta behovet i den löpande verksamheten samtidigt som koncernen bibehåller tillräckligt med utrymme på avtalade kreditfaciliteter som inte nyttjats (se Not 25) så att koncernen inte bryter mot lånelimiter eller lånevillkor (där tillämpligt) på några av koncernens lånefaciliteter. Sådana prognoser beaktar koncernens planer för skuldsanering, uppfyllelse av lånevillkor, uppfyllelse av interna balansräkningsbaserade resultatmått och, om tillämpligt, externa tillsyns- eller legala krav – till exempel valutarestriktioner.

HANZAs finansiella ställning har stärkts under året och sedan april 2016 finns ett nytt låneavtal med bankerna. Därtill har verksamheten även ett positivt kassaflöde. Sammantaget görs därmed bedömningen att HANZA ska klara av att finansiera den löpande verksamheten utan extern finansiering.

Efter balansdagen har den finansiella ställningen stärkts ytterligare genom att lån om 31,3 MSEK, som i tabellen nedan tas upp som kortfristiga skulder, har omsatts och där efter har en löptid på 1 till 3 år.

Överskottslikviditet i koncernens rörelsedrivande företag, överstigande den del som krävs för att hantera rörelsekapitalbehov, överförs till Koncernfinans. Överskottslikviditet används i första

Forts. Not 3

hand för att minska checkräkningskrediter. I andra hand placerar koncernfinans överskottslikviditet på räntebärande avräkningskonton, tidsbunden inlåning, penningmarknadsinstrument och omsättningsbara värdepapper, beroende på vilket instrument som har lämplig löptid eller tillräcklig likviditet för att tillgodose utrymmet som bestäms av ovan nämnda prognoser. På balansdagen hade koncernen likvida medel på 24,1 MSEK (48,8 MSEK) för hantering av likviditetsrisken.

Nedanstående tabeller analyserar koncernen och moderbolagets icke derivata finansiella skulder uppdelade efter den tid som på balansdagen återstår fram till den avtalsenliga förfallodagen. De belopp som anges i tabellen är de avtalsenliga, odiskonterade kassaflödena.

MSEK Koncernen 31 december 2016	Mindre än 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år
Skulder till kreditinstitut	87,9	30,2	40,8	2,1
Konvertibelt lån	16,8	–	–	–
Checkräkningskredit	74,5	–	–	–
Övriga räntebärande skulder	7,2	–	–	–
Leverantörsskulder	155,2	–	–	–
Övriga kortfristiga skulder	7,7	–	–	–
Summa	349,3	30,2	40,8	2,1

MSEK

Koncernen 31 december 2015	Mindre än 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år
Skulder till kreditinstitut	56,8	50,1	53,8	5,7
Konvertibelt lån	5,0	15,0	–	–
Övriga räntebärande skulder	7,1	–	–	–
Övriga långfristiga skulder	–	18,9	6,9	–
Checkräkningskredit	66,3	–	–	–
Övriga räntebärande skulder	36,1	–	–	–
Leverantörsskulder	147,4	–	–	–
Övriga kortfristiga skulder	7,0	–	–	–
Summa	318,6	84,0	60,7	5,7

Leasing- och factoringskulder redovisades 2015 under Övriga långfristiga skulder respektive övriga räntebärande skulder men har 2016 omklassificerats till skulder till kreditinstitut. Se Not 25.

MSEK

Moderbolaget 31 december 2016	Mindre än 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år
Skulder till kreditinstitut	6,9	6,8	–
Konvertibelt lån	16,8	–	–
Övriga räntebärande skulder	7,1	–	–
Leverantörsskulder	0,9	–	–
Skuld till koncernföretag	0,1	9,6	–
Övriga kortfristiga skulder	0,1	–	–
Summa	31,9	16,4	–

MSEK

Moderbolaget 31 december 2015	Mindre än 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år
Skulder till kreditinstitut	6,5	3,9	–
Konvertibelt lån	5,0	15,0	–
Övriga räntebärande skulder	9,9	–	–
Leverantörsskulder	1,4	–	–
Övriga kortfristiga skulder	0,1	–	–
Summa	22,9	18,9	–

Forts. Not 3

3.2 Hantering av kapital

Koncernens mål avseende kapitalstrukturen är att trygga koncernens förmåga att fortsätta sin verksamhet, så att den kan fortsätta att generera avkastning till aktieägarna och nytta för andra intressenter och att upprätthålla en optimal kapitalstruktur för att hålla kostnaderna för kapitalet nere.

För att upprätthålla eller justera kapitalstrukturen, kan koncernen förändra den utdelning som betalas till aktieägarna, återbeta kapital till aktieägarna, utfärda nya aktier eller sälja tillgångar för att minska skulderna.

På samma sätt som andra företag i branschen bedömer koncernen kapitalet på basis av nettoskuldssättningsgraden. Detta nyckeltal beräknas som nettoskuld dividerad med totalt eget kapital. Nettoskuld beräknas som total upplåning (omfattande posterna kortfristig upplåning och långfristig upplåning i koncernens balansräkning) med avdrag för likvida medel.

Nettoskuldssättningsgraden per 31 december var som följer:

	2016	2015	2014
Total upplåning (Not 25)	250,8	293,0	217,7
Avgår: likvida medel (Not 23)	-24,1	-48,8	-31,8
Nettoskuld	226,7	244,2	185,9
Totalt eget kapital	268,8	254,1	146,3
Skuldssättningsgrad, %	84	96	127

Minskningen av skuldssättningsgraden under 2016 förklaras främst av att upplåningen minskats med hjälp av ett positivt kassaflöde från den löpande verksamheten samt att årets investeringar har kunnat finansieras genom försäljning av fastigheter och maskiner som inte längre användes i verksamheten.

Minskningen av skuldssättningsgraden under 2015 förklaras främst av en genomförd nyemission vilken både ökat eget kapital och förbättrat likviditeten.

3.3 Beräkning av verkligt värde

Samtliga finansiella tillgångar och skulder redovisas i balansräkningen till upplupet anskaffningsvärde. Koncernen och moderbolaget har inga finansiella tillgångar eller skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Koncernens upplåning består av ett större antal kontrakt upptagna vid olika tillfällen och med olika löptider. Huvuddelen av lånen löper med rörlig ränta. Mot denna bakgrund kan redovisade värden anses ge en god approximation av verkliga värden.

Kundfordringar, leverantörsskulder samt övriga kortfristiga fordringar och skulder har en kvarvarande livslängd på mindre än ett år. Redovisat värde anses reflektera verkligt värde.

NOT 4. Viktiga uppskattningar och bedömningar

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser som anses rimliga under rådande förhållanden.

Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Koncernen gör uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår behandlas i huvuddrag nedan.

(a) Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för goodwill, i enlighet med den redovisningsprincip som beskrivs i Not 2.5. Återvinningsvärden för kassagenererande enheter har fastställs genom beräkning av nyttjandevärde. För dessa beräkningar måste vissa uppskattningar göras (Not 14). Koncernens goodwill uppgick vid årets slut till 145,1 MSEK (141,4).

(b) Värdering av underskottsavdrag

Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för uppskjutna skattefordringar avseende skattemässiga underskottsavdrag. Dessutom undersöker koncernen ifall

det är tillämpligt att aktivera nya uppskjutna skattefordringar avseende årets skattemässiga underskottsavdrag eller tidigare underskottsavdrag för vilka sannolikheten ökat att de ska kunna utnyttjas. Uppskjuten skattefordran redovisas endast för underskottsavdrag för vilka det är sannolikt att de kan nyttjas mot framtida skattepliktiga överskott och mot skattepliktiga temporära skillnader. HANZA Holding har redovisat uppskjuten skattefordran för de underskottsavdrag som finns i Sverige då det bedöms sannolikt att dessa underskottsavdrag kan nyttjas mot framtida överskott.

Underskottsavdrag för vilka uppskjuten skatt inte redovisas uppgick per den 31 december 2016 till 68,6 MSEK (61,6).

(c) Värdering av uppskjuten skatteskuld

I Estland utgår ingen inkomstskatt på redovisat resultat. Skatt (för närvarande 25,0 procent) tas istället ut på bruttoudelning när balanserade vinstmedel delas ut. HANZA kan styra tidpunkten för utdelning och bedömer att det inte är sannolikt att återföring kommer att ske inom överskådlig framtid varför ingen redovisning av uppskjuten skatteskuld görs. På balansdagen uppgick utdelningsbara medel i de estniska bolagen till 156,1 MSEK (154,6).

(d) Redovisning av avyttrade kundfordringar

En del av HANZAs finansiering är att kundfordringar avyttras till extern part. Då förmåner och risker i dessa fall övergått till den externa parten är dessa kundfordringar borttagna från balansräkningen. För mer information se Not 20 Kundfordringar.

NOT 5. Segmentsinformation

Verkställande direktören är koncernens högste verkställande beslutsfattare. Företagsledningen har fastställt rörelsesegmenten baserat på den information som behandlas av verkställande direktören och som används som underlag för att fördela resurser och utvärdera resultat.

Verkställande direktören bedömer verksamheten utifrån tillverkningsteknologi: Mekanik och Elektronik, samt koncernövergripande affärsutveckling.

Verkställande direktören bedömer rörelsesegmentens resultat baserat på EBIT. Vissa kostnader för koncernövergripande affärs-

utveckling fördelas inte ut på rörelsesegmenten. Dessa redovisas nedan som Affärsutveckling. Räntetäkter och räntekostnader fördelas inte på segmenten, eftersom de påverkas av åtgärder som vidtas av den centrala finansförvaltningen, som handhar koncernens kassalikviditet.

Intäkter

Försäljning mellan segment sker på marknadsmässiga villkor. De intäkter från externa parter som rapporteras till koncernledningen värderas på samma sätt som i resultaträkningen.

Belopp i MSEK	2016			2015		
	Segmentens intäkter	Avgår försäljning mellan segment	Intäkter från externa kunder	Segmentens intäkter	Avgår försäljning mellan segment	Intäkter från externa kunder
Mekanik	867,2	-12,1	855,1	721,8	-14,2	707,6
Elektronik	480,8	-31,2	449,6	530,8	-32,7	498,1
Affärsutveckling	1,1	–	1,1	0,8	–	0,8
Summa	1 349,1	-43,3	1 305,8	1 253,4	-46,9	1206,4

Resultat per segment i MSEK	2016				2015			
	Mekanik	Elektronik	Affärs-utveckling	Totalt	Mekanik	Elektronik	Affärs-utveckling	Totalt
EBIT – Rörelseresultat	6,0	24,0	-4,8	25,2	-10,3	22,8	38,6	51,1
Finansiella poster				-21,7				-17,1
Resultat före skatt				3,5				34,0

Avstämning resultat exklusive engångsposter

Rörelseresultat	6,0	24,0	-4,8	25,2	-10,3	22,8	38,6	51,1
Justering engångsposter, se nedan	9,7	–	-0,7	9,0	4,5	2,8	-47,7	-40,4
Resultat exklusive engångsposter	15,7	24,0	-5,5	34,2	-5,8	25,6	-9,1	10,7

Engångsposter i rörelseresultatet

Intäktsredovisning negativ goodwill	–	–	–	–	–	–	47,3	47,3
Omvärdering tilläggslikvid	–	–	1,7	1,7	–	–	5,5	5,5
Transaktionskostnader Metalliset	–	–	0,4	0,4	–	–	-2,4	-2,4
Omstrukturering	-16,3	–	-1,4	-17,7	-4,5	-2,8	-2,7	-10,0
Realisationsvinst fastigheter	6,6	–	–	6,6	–	–	–	–
Summa engångsposter	-9,7	–	0,7	-9,0	-4,5	-2,8	47,7	40,4

Forts. Not 5

Balansinformation och investeringar per segment i MSEK

	Tillgångar		Investeringar ¹⁾		Skulder	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Mekanik	614,8	598,7	37,9	16,7	326,4	333,1
Elektronik	221,1	230,0	8,3	6,1	122,2	143,9
Affärsutveckling	68,9	74,8	1,4	0,6	187,4	172,4
Eliminering	-149,2	-127,2	–	–	-149,2	-127,2
Totalt koncernen	755,6	776,3	47,6	23,4	486,8	522,2

1) Investeringar avser investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar

Koncernövergripande information

Koncernens intäkter avser i sin helhet försäljning av varor.

Ingen enskild kund svarar för 10 procent eller mer av koncernens intäkter.

Nettoomsättning och anläggningstillgångar per geografisk marknad

Koncernen	Nettoomsättning		Anläggningstillgångar ¹⁾	
	2016	2015	2016	2015
Sverige	601,0	668,3	117,3	112,6
Finland	411,7	261,6	116,9	128,6
Estland	92,5	51,1	114,9	122,7
Övriga EU	77,2	87,0	31,6	21,3
Övriga världen	123,4	138,4	8,4	9,5
Summa	1 305,8	1 206,4	389,1	394,7

1) Exklusive finansiella instrument och uppskjutna skattefordringar

NOT 6. Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader**Koncernen**

Övriga rörelseintäkter	2016	2015
Resultat vid avyttring av anläggningstillgångar	11,3	4,1
Intäkt negativ goodwill	–	47,3
Omvärdering av tilläggslikvid	1,7	5,5
Försäkringsersättning	0,7	0,2
Valutakursvinster	3,2	1,7
Övriga poster	3,8	4,0
Summa övriga rörelseintäkter	20,7	62,8
Övriga rörelsekostnader	2016	2015
Resultat vid avyttring av anläggningstillgångar	-0,5	-1,0
Valutakursförluster	-4,9	-3,5
Övriga poster	-1,1	-2,3
Summa övriga rörelsekostnader	-6,5	-6,8

Moderbolaget

Övriga rörelseintäkter i moderbolaget 1,7 MSEK (0,0) avser omvärdering av tilläggslikvid för förvärvet av KA Elektronik AB.

NOT 7. Moderbolagets försäljning till och inköp från koncernföretag

Moderbolaget har under året fakturerat dotterbolagen 7,5 MSEK (3,0 MSEK) för koncerngemensamma tjänster. Moderbolaget har köpt koncerngemensamma tjänster från koncernföretag för 0,8 MSEK (0,2).

NOT 8. Ersättningar till revisorerna

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som förädlas av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
EY				
Revisionsuppdrag	1,5	–	0,4	–
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	0,1	–	0,1	–
Summa	1,6	–	0,5	–
PwC				
Revisionsuppdrag	–	1,6	–	0,5
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	0,1	0,2	0,1	0,2
Skatterådgivning	–	0,3	–	0,3
Övriga tjänster	–	0,4	–	0,4
Summa	0,1	2,5	0,1	1,4
Övriga revisionsbolag				
Revisionsuppdrag	0,2	0,2	–	–
Summa	0,2	0,2	–	–
Totalt	1,9	2,7	0,6	1,4

Övriga revisionsbolag avser lokala revisionsföretag i Polen och Kina samt 2015 även Slovakien.

NOT 9. Ersättningar till anställda m.m.

Koncernen	2016	2015
Löner och andra ersättningar	247,7	219,4
Sociala avgifter	67,7	59,1
Pensionskostnad – avgiftsbestämda planer	17,4	18,3
Koncernen totalt	332,8	296,8

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader

	2016				2015			
	Löner och andra ersättningar	(varav tantiem)	Sociala avgifter	(varav pensions- kostnader)	Löner och andra ersättningar	(varav tantiem)	Sociala avgifter	(varav pensions- kostnader)
Styrelseledamöter, verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare	10,8	0,1	4,1	1,7	12,4	0,1	6,0	2,0
Övriga anställda	236,9	0,4	81,0	15,7	207,0	0,9	71,4	16,3
Koncernen totalt	247,7	0,5	85,1	17,4	219,4	1,0	77,4	18,3

För ytterligare information om ersättning till ledande befattningshavare, se Not 34 Transaktioner med närstående.

Könsfördelning i koncernen (inklusive dotterbolag) för styrelseledamöter och övriga ledande befattningshavare

Koncernen	2016		2015	
	Antal på balansdagen	Varav kvinnor	Antal på balansdagen	Varav kvinnor
Styrelseledamöter moderföretaget	4	–	6	–
Verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare samt dotterbolagsstyrelser	17	2	15	2
Koncernen totalt	21	2	21	2

Dotterbolagens styrelser består nästan uteslutande av personer som är anställda inom koncernen och även ingår i gruppen ledande befattningshavare på någon nivå. Dessa redovisas därför tillsammans varvid varje person bara räknas en gång.

Medelantal anställda med geografisk fördelning per land

	2016		2015	
	Medelantal anställda	Varav kvinnor	Medelantal anställda	Varav kvinnor
Moderbolaget				
Sverige	2	–	2	–
Dotterbolag				
Sverige	216	77	223	80
Estland	774	244	594	240
Finland	104	14	111	15
Kina	68	36	59	31
Polen	128	98	114	86
Slovakien	–	–	46	11
Tjeckien	54	11	20	4
Summa dotterbolag	1 344	480	1 167	467
Koncernen totalt	1 346	480	1 169	467

Moderbolaget hade under året 2 manliga anställda (2) som båda ingår i kategorin ledande befattningshavare. Utbetalda löner och ersättningar till styrelse, vd och andra ledande befattningshavare uppgick under året till 4,2 MSEK (4,0). Pensionskostnader till styrelse och vd uppgick till 1,1 MSEK (0,8) och övriga sociala avgifter enligt avtal uppgick till 1,1 MSEK (1,7). Inga löner eller ersättningar har i moderbolaget utbetalats till kategorin övriga anställda.

NOT 10. Resultat från finansiella poster

	Koncernen	
	2016	2015
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter på bank- tillgodohavanden	0,0	0,1
Valutakursvinster och förluster netto	–	3,1
Övriga finansiella intäkter	0,3	–
Summa finansiella intäkter	0,3	3,2
Finansiella kostnader		
Räntekostnader	-15,0	-16,9
Valutakursvinster och förluster netto	-3,4	–
Övriga finansiella kostnader	-3,6	-3,4
Summa finansiella kostnader	-22,0	-20,3
Summa finansiella poster – netto koncernen	-21,7	-17,1

	Moderbolaget	
	2016	2015
Resultat från andelar i koncernföretag		
Utdelningar från koncernföretag	1,8	–
Realisationsvinst försäljning dotterföretag	0,3	–
Nedskrivningar av aktieägartillskott	–	-63,5
Resultat från andelar i koncernföretag	2,1	-63,5
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		
Ränteintäkter från koncernbolag	1,2	3,7
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	1,2	3,7
Räntekostnader och liknande resultatposter		
Räntekostnader externa	-3,8	-2,7
Räntekostnader till koncernbolag	-0,4	-0,2
Räntekostnader och liknande resultatposter	-4,2	-2,9
Summa finansiella poster – netto moderbolaget	-0,9	-62,7

Ränteintäkter från koncernbolag avser HANZA AB. Räntekostnader till koncernbolag avser mindre kostnader till ett flertal bolag.

NOT 11. Inkomstskatt/Skatt på årets resultat

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Aktuell skatt:				
Aktuell skatt på årets resultat	-1,5	-1,5	–	–
Justeringar avseende tidigare år	-0,2	0,2	–	–
Summa aktuell skatt	-1,7	-1,3	–	–
Uppskjuten skatt (se Not 16)				
Uppkomst och återförande av temporära skillnader	0,1	4,8	1,3	3,5
Summa uppskjuten skatt	0,1	4,8	1,3	3,5
Summa inkomstskatt	-1,6	3,5	1,3	3,5

Avstämning av skattekostnad mot resultat före skatt

Inkomstskatten på resultatet skiljer sig från det teoretiska belopp som skulle ha framkommit vid användning av vägd genomsnittlig skattesats för resultaten i de konsoliderade företagen enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Resultat före skatt	3,5	34,0	-3,8	-70,3
Inkomstskatt beräknad enligt nationella skattesat- ser gällande för resultat i respektive land	-0,8	-5,7	0,8	15,5
Skatteeffekter av:				
Ej skattepliktig intäktsre- dovisning negativ goodwill	–	10,4	–	–
Ej skattepliktiga intäkter	1,2	3,0	0,5	1,4
Ej avdragsgilla kostnader	0,0	-1,2	–	-14,0
Skattemässiga underskott för vilka ingen uppskjuten skattefordran redovisats	-1,8	-3,2	–	0,6
Justering avseende tidigare år	-0,2	0,2	–	–
Skattekostnad	-1,6	3,5	1,3	3,5

Vägd genomsnittlig skattesats för koncernen är 23 procent (17) och för moderbolaget 22 procent (22). Den låga skattesatsen för koncernen föregående år berodde på att en väsentlig del av koncernens resultat härrörde från Estland där vinster inte beskattas förrän vid utdelning och skattesatsen därför satts till 0 procent vid beräkningen.

NOT 12. Valutakurseffekter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2016	2015	2016	2015
Valutakursdifferenser i resultaträkningen				
I rörelseresultatet	-1,7	-1,8	0,0	0,0
I finansiella poster netto	-3,4	3,1	–	–
Summa valutakursdifferenser	-5,1	1,3	0,0	0,0

NOT 13. Resultat per aktie**Före utspädning**

Resultat per aktie före utspädning beräknas genom att det resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare divideras med ett vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under perioden.

Värden använda vid beräkning	2016	2015
Resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare, MSEK	1,9	37,5
Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier	20 651 884	11 810 193
Resultat per aktie före utspädning, SEK	0,09	3,17

Efter utspädning

För beräkning av resultat per aktie efter utspädning justeras det vägda genomsnittliga antalet utestående stamaktier för utspäd-

ningseffekten av samtliga potentiella stamaktier. Moderbolaget har två kategorier av potentiella stamaktier som kan ha utspädningseffekt: konvertibla skuldebrev och teckningsoptioner. Vid utspädning för konvertibla skuldebrev justeras årets resultat för den ränta som kostnadsförts avseende de konvertibla skuldebrev vid beräkning av resultat per aktie efter utspädning.

Värden använda vid beräkning	2016	2015
Resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare, MSEK	1,9	37,5
Räntekostnad konvertibla skuldebrev återlägges, MSEK	1,7	–
Justerat resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare, MSEK	3,6	37,5
Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier	20 651 884	11 810 193
Justering för beräknad utspädning konvertibler	1 538 917	29 809
Vägt genomsnittligt antal aktier efter utspädning	22 190 801	11 840 002
Beräknat resultat per aktie efter utspädning, SEK	0,16	3,17
Redovisat resultat per aktie efter utspädning, sek	0,09	3,17

Årets redovisade resultat per aktie efter utspädning har nedsatts då det inte får överstiga resultat per aktie före utspädning.

NOT 14. Immateriella tillgångar

Koncernen 2016	Goodwill	Övriga immateriella tillgångar	Summa
Akkumulerade anskaffningsvärden			
Ingående balans 1 januari 2016	141,4	4,2	145,6
Försäljningar och utrangeringar	–	0,1	0,1
Omräkningsdifferens	3,7	0,2	3,9
Utgående balans 31 december 2016	145,1	4,5	149,6
Akkumulerade avskrivningar			
Ingående balans 1 januari 2016	–	-3,9	-3,9
Försäljningar och utrangeringar	–	-0,2	-0,2
Årets avskrivningar	–	0,3	0,3
Omräkningsdifferens	–	-0,2	-0,2
Utgående balans 31 december 2016	–	-4,0	-4,0
Utgående redovisat värde 31 december 2016	145,1	0,5	145,6

Forts. Not 14

Koncernen 2015	Goodwill	Övriga immateriella tillgångar	Summa
Ackumulerade anskaffningsvärde			
Ingående balans 1 januari 2015	144,8	5,2	150,0
Inköp	–	0,6	0,6
Försäljningar och utrangeringar	–	-1,5	-1,5
Omräkningsdifferens	-3,4	-0,1	-3,5
Utgående balans 31 december 2015	141,4	4,2	145,6
Ackumulerade avskrivningar			
Ingående balans 1 januari 2015	–	-4,5	-4,5
Försäljningar och utrangeringar	–	1,0	1,0
Årets avskrivningar	–	-0,5	-0,5
Omräkningsdifferens	–	0,1	0,1
Utgående balans 31 december 2015	–	-3,9	-3,9
Utgående redovisat värde 31 december 2015	141,4	0,3	141,7

Övriga immateriella tillgångar består i huvudsak av programvarulicenser.

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Ledningen bedömer verksamhetens prestation utifrån tillverkningsteknologi: Mekanik och Elektronik. Goodwill övervakas av ledningen på rörelsesegmentsnivå. Följande är en sammanställning av goodwill fördelat på varje rörelsesegment:

2016	Mekanik	Elektronik	Summa
Ingående balans	101,9	39,5	141,4
Omräkningsdifferens	2,9	0,8	3,7
Utgående balans	104,8	40,3	145,1
2015	Mekanik	Elektronik	Summa
Ingående balans	104,6	40,2	144,8
Omräkningsdifferens	-2,7	-0,7	-3,4
Utgående balans	101,9	39,5	141,4

Återvinningsbart belopp för en kassagenererande enhet (KGE) har fastställts baserat på beräkningar av nyttjandevärde. Dessa beräkningar utgår från uppskattade framtida kassaflöden före skatt baserade på finansiella budgetar som godkänts av företagsledningen och som täcker en femårsperiod. Kassaflöden bortom femårsperioden extrapoleras med hjälp av bedömd tillväxttakt enligt uppgift nedan. Tillväxttakter överstiger inte den långfristiga tillväxttakter för tillverkningsindustrin där berörd KGE verkar.

Väsentliga antaganden som använts för beräkningar av nyttjandevärden:

	2016		2015	
	Mekanik	Elekt- ronik	Mekanik	Elekt- ronik
Årlig volymtillväxt* %	3,3	3,6	12,7****	1,0
Långsiktig tillväxttakt** %	2,0	2,0	2,0	2,0
Diskonteringsränta*** %	15,3	15,3	17,6	16,8

* Genomsnittlig årlig volymtillväxt för de första fem åren.

** Vägd genomsnittlig tillväxttakt använd för att extrapolera kassaflöden bortom budgetperioden.

*** Diskonteringsränta före skatt använd vid nuvärdeberäkning av uppskattade framtida kassaflöden.

**** Omsättningstillväxten påverkades kraftigt av förvärvet av Metalliset.

Ovanstående antaganden har använts för att analysera varje KGE inom respektive rörelsesegment.

Ledningen har bedömt att den årliga volymtillväxten för varje KGE över den femåriga prognosperioden är ett viktigt antagande. Försäljningsvolymen i respektive period är den huvudsakliga orsaken till utvecklingen av intäkter och kostnader. Den årliga volymtillväxten baseras på tidigare resultat och ledningens förväntningar på marknadsutvecklingen. Den långsiktiga tillväxttakt som används överensstämmer med de prognoser som finns i branschrapporter. De diskonteringsräntor som används anges före skatt och återspeglar specifika risker som gäller för de olika rörelsesegmenten. Nedskrivningstestet har inte resulterat i att något nedskrivningsbehov har identifierats.

Om den budgeterade rörelsemarginal som användes vid beräkningen av nyttjandevärdet för den kassagenererande enheten mekanik hade avvikit 25 procent från ledningens bedömning per 31 december 2016, skulle koncernen ha gjort nedskrivningar av goodwill på 54 MSEK (47). Motsvarande minskning av rörelsemarginal för elektronik hade inte föranlett någon nedskrivning (föregående år 16 MSEK).

Om den uppskattade kapitalkostnad som använts vid fastställande av diskonteringsräntan före skatt för den kassagenererande enheten mekanik hade varit 3 procentenheter högre än ledningens bedömning, skulle koncernen ha skrivit ner goodwill med 42 MSEK (25). Motsvarande ökning av diskonteringsräntan för elektronik hade inte föranlett någon nedskrivning (föregående år 7 MSEK). Vid diskonteringsränta före skatt som är 1,3 % högre för mekanik och 5,6 % högre för elektronik, jämfört med de diskonteringsräntor som använts vid nedskrivningsprövningarna för resp affärsområde, uppstår nedskrivningsbehov av goodwill.

NOT 15. Materiella anläggningstillgångar

Koncernen 2016	Byggnader och mark	Förbättrings- utgifter på annans fastighet	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer	Totalt
Akkumulerade anskaffningsvärden					
Ingående balans	97,2	2,8	374,4	45,7	520,1
Inköp	8,4	0,4	36,6	2,2	47,6
Försäljningar och utrangeringar	-14,9	–	-35,5	-5,8	-56,2
Omklassificeringar	–	–	-1,5	1,5	–
Omräkningsdifferens	3,9	0,2	8,7	0,5	13,3
Utgående balans	94,6	3,4	382,7	44,1	524,8
Akkumulerade avskrivningar					
Ingående balans	-10,1	-1,3	-222,2	-33,5	-267,1
Försäljningar och utrangeringar	5,0	–	33,2	0,8	39,0
Årets avskrivningar	-3,6	-0,5	-41,3	-2,4	-47,8
Omklassificeringar	–	–	-0,1	0,1	–
Omräkningsdifferens	-0,3	-0,1	-4,8	-0,2	-5,4
Utgående balans	-9,0	-1,9	-235,2	-35,2	-281,3
Utgående redovisat värde	85,6	1,5	147,5	8,9	243,5

Koncernen 2015	Byggnader och mark	Förbättrings- utgifter på annans fastighet	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer	Totalt
Akkumulerade anskaffningsvärden					
Ingående balans	14,2	2,6	356,0	30,9	403,7
Inköp	0,9	–	20,8	1,1	22,8
Försäljningar och utrangeringar	-0,1	–	-32,6	-2,9	-35,6
Förvärv av företag	85,7	–	80,9	10,2	176,8
Försäljning av dotterföretag	–	–	-5,0	-1,8	-6,8
Omklassificeringar	–	–	-9,0	9,0	–
Omräkningsdifferens	-3,5	0,2	-36,7	-0,8	-40,8
Utgående balans	97,2	2,8	374,4	45,7	520,1
Akkumulerade avskrivningar					
Ingående balans	-4,7	-0,7	-240,9	-28,3	-274,6
Försäljningar och utrangeringar	–	–	27,8	2,7	30,5
Förvärv av företag	-4,0	–	-18,5	–	-22,5
Försäljning av dotterföretag	–	–	4,3	0,8	5,1
Årets avskrivningar	-2,2	-0,1	-34,5	-2,2	-39,0
Omklassificeringar	0,6	-0,6	7,2	-7,2	–
Omräkningsdifferens	0,2	0,1	32,4	0,7	33,4
Utgående balans	-10,1	-1,3	-222,2	-33,5	-267,1
Utgående redovisat värde	87,1	1,5	152,2	12,2	253,0

Forts. Not. 15

Anläggningstillgångar som innehas genom finansiell leasing

I främst posten maskiner och andra tekniska anläggningar men även i inventarier, verktyg och installationer ingår leasingobjekt som koncernen innehar enligt icke uppsägningsbara finansiella leasingavtal. Återstående leasingperiod varierar mellan 1 och 5 år. Beloppen för dessa leasingobjekt framgår av tabellen till höger.

Anläggningstillgångar som innehas genom leasing

	2016	2015
Anskaffningsvärden – aktiverad finansiell leasing	74,3	65,0
Akkumulerade avskrivningar	-32,2	-30,0
Redovisat värde	42,1	35,0

NOT 16. Uppskjuten skatt**Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder**

Förändring av uppskjutna skattefordringar och skatteskulder under året samt till vilka balansposter de är hänförliga framgår av följande tabeller:

	Uppskjutna skattefordringar			Uppskjutna skatteskulder			Uppskjutna skatter netto
	Under-skottsavdrag	Övriga	Summa	Anläggnings-tillgångar	Övriga	Summa	
2016							
Ingående balans	16,8	0,2	17,0	-3,2	-0,2	-3,4	13,6
Redovisat i resultaträkningen	-0,5	0,6	0,1	0,2	-0,2	0,0	0,1
Valutakursdifferenser	0,1	–	0,1	–	–	–	0,1
Utgående balans	16,4	0,8	17,2	-3,0	-0,4	-3,4	13,8
Varav							
långfristiga	13,9	–	13,9	-1,5	–	-1,5	12,4
kortfristiga	2,5	0,8	3,3	-1,5	-0,4	-1,9	1,4

	Uppskjutna skattefordringar			Uppskjutna skatteskulder			Uppskjutna skatter netto
	Under-skottsavdrag	Övriga	Summa	Anläggnings-tillgångar	Övriga	Summa	
2015							
Ingående balans	12,0	1,3	13,3	-4,1	-0,2	-4,3	9,0
Redovisat i resultaträkningen	5,0	-1,1	3,9	0,9	–	0,9	4,8
Valutakursdifferenser	-0,2	–	-0,2	–	–	–	-0,2
Utgående balans	16,8	0,2	17,0	-3,2	-0,2	-3,4	13,6
Varav							
långfristiga	11,1	–	11,1	-1,5	–	-1,5	9,6
kortfristiga	5,7	0,2	5,9	-1,7	-0,2	-1,9	4,0

Inga kvittningar mellan uppskjutna skattefordringar och skatteskulder har gjorts per 2016-12-31 eller 2015-12-31.

Underskottsavdrag

Uppskjutna skattefordringar redovisas för skattemässiga underskottsavdrag i den utsträckning som det är sannolikt att de kan tillgodogöras genom framtida beskattningsbara vinster. Koncernen redovisade inte uppskjutna skattefordringar uppgående till 12,9 MSEK (12,3), avseende förluster uppgående till 68,6 MSEK (61,6), som kan utnyttjas mot framtida beskattningsbar vinst. Underskottsavdrag förfaller inte vid någon given tidpunkt.

Uppskjuten skatt avseende obeskattat resultat i Estland

I Estland utgår ingen inkomstskatt på redovisat resultat. Skatt om för närvarande 25,0 procent tas istället ut på bruttoutdelning

när balanserade vinstmedel delas ut. HANZA kan styra tidpunkten för utdelning och bedömer att det inte är sannolikt att utdelning kommer att ske inom överskådlig framtid. Uppskjuten skatteskuld har därför inte redovisats för outdelade vinstmedel. På balansdagen uppgick utdelningsbara vinstmedel i de estniska bolagen till 156,1 MSEK (154,6) motsvarande en skatteskuld på 39,0 MSEK (41,1).

Moderbolaget

I moderbolaget uppgår uppskjutna skattefordringar till 4,8 MSEK (3,5) vilka avser underskottsavdrag.

NOT 17. Andelar i koncernföretag

Moderbolaget	2016	2015
Ingående anskaffningsvärden	226,0	162,8
Förvärv av Metalliset Oy	-0,3	68,4
Omvärdering tilläggslikvid	–	-5,5
Avyttring av Tvärbyssan AB	-0,1	–
Aktieägartillskott till HANZA AB	0,2	0,3
Aktieägartillskott till KA Elektronik AB	2,5	–
Utgående redovisat värde	228,3	226,0

						Redovisat värde	
Namn	Organisationsnummer	Säte	Kapitalandel %	Antal aktier		2016-12-31	2015-12-31
Direkt ägda dotterföretag							
<i>Holdingföretag</i>							
HANZA AB	556746-2436	Danderyd	100%	128 205		139,1	138,9
<i>Tillverkande dotterföretag</i>							
HANZA KA Åtvidaberg AB	556404-2371	Åtvidaberg	100%	227 292		21,1	18,6
HANZA Metalliset Oy	0735704-5	Heinävesi, Finland	100%	1 626		68,1	68,4
<i>Vilande dotterföretag</i>							
Tvärbyssan AB	556954-4215	Danderyd	100%	50 000		–	0,1
						228,3	226,0

Indirekt ägda dotterföretag*Tillverkande dotterföretag*

HANZA Alfaram Finland Oy	1065763-9	Kaarina, Finland	100%	55
HANZA ALFARAM ELECTRIC (SUZHOU) CO.,LTD	9132059472801435XQ	Suzhou, Kina	100%	1
HANZA Alfaram Tartu OÜ	12449308	Tartu, Estland	100%	1
HANZA Elektromekan AB	556253-8289	Årjäng	100%	20 000
HANZA Finland, Vaasa Oy	1505141-7	Vasa, Finland	100%	2 400
HANZA Mechanics Sweden AB	556497-3237	Årjäng	100%	2 210
AS HANZA Mechanics Tartu	10019012	Tartu, Estland	100%	75 001
HANZA Poland Sp. z.o.o	0000302360	Wolów, Polen	100%	175
HANZA Mechanics Narva AS	11011627	Kalesi Kyla, Estland	100%	1 000
HANZA Mechanics Kunovice s.r.o	26217465	Kunovice, Tjeckien	100%	1
HANZA Mechanics Maanshan	58723328-3	Ma'anshan, Kina	100%	1

Dotterföretag för koncernintern service

HANZA Shared Service Center AB	556893-0449	Årjäng	100%	500
HANZA Shared Service Tartu OU	12775321	Tartu, Estland	100%	1

Vilande dotterföretag

HANZA Finland Oy	2072052-3	Kempele, Finland	100%	11 203
HANZA Tarkon Sweden AB	556833-2257	Danderyd	100%	100 000
Metapro Oy	0127695-7	Heinävesi, Finland	100%	100

Rösträttsandelarna överensstämmer med kapitalandelarna.

NOT 18. Finansiella instrument per kategori

Nedan redovisas bokförda värden på koncernens finansiella instrument per kategori. Inga väsentliga avvikelser mellan bokfört värde och verkligt värde har identifierats. Se även Not 3.3 Beräkning av verkligt värde.

Koncernen 2016-12-31	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Andra långfristiga värdepappersinnehav		0,3	0,3
Kundfordringar	57,2		57,2
Övriga fordringar	2,8		2,8
Likvida medel	24,1		24,1
Summa	84,1	0,3	84,4

	Övriga finansiella skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut	155,5	155,5
Konvertibelt lån	13,9	13,9
Övriga långfristiga skulder	-	0,0
Checkräkningskredit	74,5	74,5
Övriga räntebärande skulder	6,9	6,9
Leverantörsskulder	155,2	155,2
Övriga skulder	7,7	7,7
Summa	413,7	413,7

Koncernen 2015-12-31	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Andra långfristiga värdepappersinnehav		0,4	0,4
Kundfordringar	51,7		51,7
Övriga fordringar	6,5		6,5
Likvida medel	48,8		48,8
Summa	107,0	0,4	107,4

	Övriga finansiella skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut	152,8	152,8
Konvertibelt lån	17,3	17,3
Övriga långfristiga skulder	21,8	21,8
Checkräkningskredit	66,3	66,3
Övriga räntebärande skulder	34,8	34,8
Leverantörsskulder	147,4	147,4
Övriga skulder	7,0	7,0
Summa	447,4	447,4

NOT 19. Varulager

Koncernen	2016-12-31	2015-12-31
Varulagervärde före reserv för inkuransnedskrivning	251,3	247,6
Inkuransnedskrivning	-7,8	-8,3
Varulager netto	243,5	239,3

Kostnaden för inkuransnedskrivningar uppgick under 2016 till 3,4 MSEK (2,6).

NOT 20. Kundfordringar

Koncernen	2016-12-31	2015-12-31
Kundfordringar	58,8	51,7
Minus: reserveringar för osäkra fordringar	-1,6	0,0
Kundfordringar – netto	57,2	51,7

Åldersanalys över utestående kundfordringar före reserveringar för osäkra fordringar framgår nedan:

Åldersanalys	2016-12-31	2015-12-31
Ej förfallet	47,2	43,7
Förfallet 1–30 dagar	5,5	5,8
Förfallet 31–60 dagar	2,4	0,9
Förfallet >60 dagar	3,7	1,3
Summa	58,8	51,7
Förändring reserv osäkra fordringar	2016	2015
Ingående balans	0,0	-0,3
Reserveringar för osäkra fordringar	-1,6	–
Återförda outnyttjade belopp	–	0,3
Utgående balans	-1,6	0,0

Kostnader för förändring av reserv för osäkra fordringar ingår i posten övriga externa kostnader i resultaträkningen.

Några säkerheter eller andra garantier för de på balansdagen utestående kundfordringarna finns ej. En väsentlig del av koncernens kundfordringar avyttras till extern part. Då förmåner och risker i dessa fall övergått till den externa parten är dessa kundfordringar borttagna från balansräkningen. På balansdagen uppgick värdet på sålda kundfordringar vilka ännu ej reglerats av kunderna till 135,8 MSEK (137,2). En mindre del av kundfordringarna är belånade genom factoring, se vidare Not 25 Upplåning och Not 28 Ställda panter.

NOT 21. Övriga fordringar

Koncernen	2016-12-31	2015-12-31
Fordringar mervärdesskatt	3,9	4,1
Fordringar på leverantörer	2,1	1,7
Övriga fordringar	0,7	4,7
Koncernen totalt	6,7	10,5

NOT 22. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Koncernen	2016-12-31	2015-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	2,1	4,1
Förutbetalda leasingavgifter	1,9	1,9
Förutbetalda materialkostnader	0,8	0,6
Övriga förutbetalda kostnader	3,2	1,5
Övriga upplupna intäkter	1,6	1,3
Koncernen totalt	9,6	9,4

NOT 23. Likvida medel

Koncernen	2016-12-31	2015-12-31
Banktillgodohavanden	24,0	46,0
Spärrade bankmedel	0,1	2,8
Koncernen totalt	24,1	48,8

Moderbolaget

Moderbolaget hade på balansdagen endast ett mindre saldo på ett bankkonto. Bolaget hade inga spärrade bankmedel.

NOT 24. Aktiekapital, övrigt tillskjutet kapital samt reserver**Utestående aktier, aktiekapital och övrigt tillskjutet kapital**

	Antal utestående aktier	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Summa
Per 31 december 2014	7 206 290	0,7	218,1	218,8
Personaloptioner	–	–	0,6	0,6
Riktad nyemission, juni	1 368 421	0,1	12,2	12,3
Företrädesemission, augusti	8 574 711	0,9	45,5	46,4
Kvittningsemission, augusti	3 026 369	0,3	16,1	16,4
Kvittningsemission, oktober	28 758	0,0	0,0	0,0
Innehav egna aktier, reglering	437 630	–	–	–
Konvertibelt skuldebrev	–	–	2,3	2,3
Per 31 december 2015	20 642 179	2,0	294,8	296,8
Personaloptioner	–	–	0,9	0,9
Riktad nyemission, november	67 190	0,1	0,4	0,5
Per 31 december 2016	20 709 369	2,1	296,1	298,2

Aktiekapitalet består av 20 709 369 aktier med kvotvärdet 0,10 SEK.

Aktierna har ett röstvärde på 1 röst/aktie.

Alla aktier som emitterats av moderbolaget är till fullo betalda.

Reserver

Reserver i eget kapital utgörs i sin helhet av omräkningsreserver avseende utländsk valuta.

Optioner

Årsmötet i maj 2016 beslutade om ett teckningsoptionsprogram om 1 001 000 optioner med rätt att teckna 1 aktie för 12 SEK under perioden 2018-11-01 och 2018-12-31. Av dessa optioner har 721 000 tecknats per periodens utgång. I samband med tecknande av teckningsoptionerna återlämnades de 260 000 optionerna i det tidigare personaloptionsprogrammet.

Konvertibla skuldebrev

I december 2015 emitterades ett konvertibelt lån till Färna Invest AB om nominellt 15 MSEK. Det nominella beloppet har i enlighet med gällande redovisningsregler delats upp i en räntebärande skulddel och en eget kapitalkomponent om 2,3 MSEK. Konverteringskursen är åttiofem procent av ett genomsnitt av börskursen för Bolagets aktie under den tremånadersperiod som närmast föregår påkallandet av konvertering, dock lägst 5,80 kronor. Detta lån har efter årets utgång konverterats till kursen 9,29 SEK.

NOT 25. Upplåning

Förändringar av upplåning under året framgår av tabellerna nedan.

Koncernen 2016-12-31	Skulder till kreditinstitut	Checkräknings- kredit	Konvertibla lån	Övriga ränte- bärande skulder	Summa upplåning
Ingående balans	152,8	66,3	17,3	56,6	293,0
Amorteringar	-97,7	-18,4	-4,5	-9,2	-129,8
Upptagna lån	55,7	18,9	–	6,8	81,4
Kapitaliserad ränta	0,7	–	1,1	–	1,8
Omklassificeringar	38,1	6,9	–	-45,0	0,0
Övriga förändringar	0,3	–	–	-2,4	-2,1
Omräkningsdifferens	5,6	0,8	–	0,1	6,5
Utgående balans	155,5	74,5	13,9	6,9	250,8
Varav – långfristiga	69,1	–	–	–	69,1
– kortfristiga	86,4	74,5	13,9	6,9	181,7

Omklassificering avser främst leasing- och factoringskulder som tidigare redovisats som övriga räntebärande skulder men som från och med 2016 redovisas under skulder till kreditinstitut.

Koncernen 2015-12-31	Skulder till kreditinstitut	Checkräknings- kredit	Konvertibla lån	Övriga ränte- bärande skulder	Summa upplåning
Ingående balans	75,5	71,1	9,0	62,1	217,7
Amorteringar	-2,8	-4,5	-9,0	-13,8	-30,1
Upptagna lån	0,9	–	17,2	4,0	22,1
Förvärv av företag	82,0	–	–	3,5	85,5
Försäljning av dotterföretag	-2,1	–	–	–	-2,1
Kapitaliserad ränta	–	–	0,1	–	0,1
Övriga förändringar	–	–	–	1,3	1,3
Omräkningsdifferens	-0,7	-0,3	–	-0,5	-1,5
Utgående balans	152,8	66,3	17,3	56,6	293,0
Varav – långfristiga	98,0	–	12,8	21,8	132,6
– kortfristiga	54,8	66,3	4,5	34,8	160,4

Koncernens räntebärande skulder har en genomsnittlig ränta på 5,1 % (5,9) per år.

Moderbolaget 2016-12-31	Skulder till kreditinstitut	Konvertibla lån	Skulder till koncernföretag	Övriga ränte- bärande skulder	Summa upplåning
Ingående balans	9,2	17,3	3,5	9,2	39,2
Amorteringar	-5,9	-4,5	–	-9,2	-19,6
Upptagna lån	9,4	–	–	6,8	16,2
Kapitaliserad ränta	–	1,1	–	–	1,1
Övriga förändringar	–	–	5,5	–	5,5
Utgående balans	12,7	13,9	9,0	6,8	42,4
Varav – långfristiga	6,1	–	8,9	–	15,0
– kortfristiga	6,6	13,9	0,1	6,8	27,4

Moderbolaget 2015-12-31	Skulder till kreditinstitut	Konvertibla lån	Skulder till koncernföretag	Övriga ränte- bärande skulder	Summa upplåning
Ingående balans	7,1	9,0	4,8	–	20,9
Amorteringar	-1,9	-9,0	–	–	-10,9
Upptagna lån	4,0	17,2	–	9,2	30,4
Kapitaliserad ränta	–	0,1	–	–	0,1
Övriga förändringar	–	–	-1,3	–	-1,3
Utgående balans	9,2	17,3	3,5	9,2	39,2
Varav – långfristiga	3,3	12,8	–	–	16,1
– kortfristiga	5,9	4,5	3,5	9,2	23,1

Forts. Not. 25

Skulder till kreditinstitut

Koncernens upplåning från kreditinstitut är decentraliserad så att upplåningen i huvudsak ligger i respektive dotterbolag. Lånen är upptagna i respektive dotterbolags lokala valuta. Koncernen har därmed sin upplåning från kreditinstitut i SEK, EUR, CZK, CNY och PLN. Upplåningen består av ett större antal kontrakt fördelade på banklån, avbetalningskontrakt på maskiner, samt leasing och factoring. En sammanfattning av lånens fördelning på valuta, typ och förfallotidpunkter framgår av nedanstående tabell.

Koncernen 2016-12-31

Typ av upplåning	Valutor	Redovisat värde 2016-12-31	Förfallotidpunkt		
			Inom 1 år	Mellan 2 och 5 år	Senare än 5 år
Banklån	SEK, EUR, CNY, CZK, PLN	96,1	58,1	36,4	1,6
Avbetalningskontrakt	SEK	11,0	5,1	5,7	0,2
Leasing	SEK, EUR, PLN	41,4	16,2	25,2	–
Factoring	EUR, PLN	7,0	7,0	–	–
Summa		155,5	86,5	67,3	1,7

Koncernen 2015-12-31

Typ av upplåning	Valutor	Redovisat värde 2015-12-31	Förfallotidpunkt		
			Inom 1 år	Mellan 2 och 5 år	Senare än 5 år
Banklån	SEK, EUR, CNY, PLN	132,5	48,8	83,6	0,1
Avbetalningskontrakt	SEK	20,3	6,0	9,9	4,4
Leasing	SEK, EUR, PLN	35,4	16,2	19,2	–
Factoring	EUR, PLN	7,0	7,0	–	–
Summa		195,2	78,0	112,7	4,5

Skulder avseende finansiell leasing

Leasingskulder är effektivt säkerställda, eftersom rättigheterna till den leasade tillgången återgår till leasegivaren i händelse av utebliven betalning. För ytterligare information om koncernens finansiella leasingavtal se Not 30 Leasingavtal.

Checkräkningskredit

Koncernen har beviljade checkräkningskrediter i valutorna SEK, EUR, CZK och PLN totalt uppgående till 95,8 MSEK (72,0). Dessa är fördelade på tio (åtta) olika dotterbolag och omförhandlas vid olika tidpunkter. Av beviljad checkräkningskredit har 74,5 MSEK (66,3 MSEK) utnyttjats per den 31 december 2016. Ett vägt genomsnitt av räntesatserna på utnyttjade krediter är 3,6 procent (4,8).

Konvertibelt lån

Koncernen hade vid årets ingång två konvertibla lån med totalt nominellt värde på 19,5 MSEK. Ett lån om 4,5 MSEK som återbetalades i slutet av året och ett lån om 15,0 MSEK som emitterades i december 2015. I det senare lånet avskildes en eget kapitalandel om 2,3 MSEK varefter redovisad skuld i balansräkningen initialt uppgick till 12,7 MSEK. Redovisad skuld för detta lån uppgick vid årets utgång till 13,9 MSEK (12,8). För ytterligare information om de konvertibla lånen, se Not 24.

Konvertibla skuldebrev redovisas i balansräkningen enligt följande:

	2016-12-31	2015-12-31
Nominellt värde på konvertibla skuldebrev vid utgivandet	15,0	19,5
Skulddel vid utgivandet	12,7	17,2
Upplupna räntekostnader som redovisas tillsammans med skulden	1,2	0,1
Skulddel vid årets utgång	13,9	17,3

Övriga räntebärande skulder**Tilläggsköpeskilling, förvärv**

Vid årets ingång fanns en reserv för köpeskilling avseende förvärvet 2014 av KA Elektronik AB uppgående till 2,6 MSEK. Denna köpeskilling reglerades i november 2016 genom en mindre riktad nyemission, varvid 1,7 MSEK redovisades under övriga rörelseintäkter.

NOT 26. Övriga skulder

Koncernen	2016-12-31	2015-12-31
Skulder mervärdesskatt	3,6	2,7
Innehållna personalskatter	13,4	12,6
Förskott från kunder	2,0	0,1
Övriga kortfristiga skulder	5,7	6,9
Koncernen totalt	24,7	22,3

NOT 27. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen	2016-12-31	2015-12-31
Upplupna löner	6,8	8,1
Upplupna semesterlöner	18,3	19,3
Upplupna sociala avgifter	10,3	8,6
Upplupna materialkostnader	8,2	9,3
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	5,0	7,1
Koncernen totalt	48,6	52,4

Moderbolaget	2016-12-31	2015-12-31
Upplupna löner	–	0,3
Upplupna semesterlöner	0,5	0,5
Upplupna sociala avgifter	0,4	0,6
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0,8	2,3
Koncernen totalt	1,7	3,7

NOT 28. Ställda säkerheter

Koncernen	2016-12-31	2015-12-31
<i>För skulder till kreditinstitut och checkkrediter:</i>		
Fastighetsinteckningar	103,2	121,0
Företagsinteckningar	281,4	353,3
Maskiner med äganderättsförbehåll	41,1	43,1
Aktier i dotterbolag	24,6	59,9
Belånade kundfordringar och lager (se även Not 25)	35,0	34,2
Leasade maskiner och fordon	41,0	35,0
Summa	526,3	646,5

Moderbolaget	2016-12-31	2015-12-31
<i>För skulder till kreditinstitut:</i>		
Aktier i dotterföretag	21,1	18,7
Summa	21,1	18,7

NOT 29. Eventualförpliktelser

Koncernen	2016-12-31	2015-12-31
Utställda garantier	81,3	98,0
Summa	81,3	98,0

Moderbolaget	2016-12-31	2015-12-31
Borgensåtagande dotterföretag	8,7	8,4
Summa	8,7	8,4

NOT 30. Leasingavtal**Koncernen****Finansiell leasing**

Koncernens finansiella leasingavtal avser produktionsmaskiner och bilar, se Not 15. Vidareuthyrning förekommer ej.

Bruttoskulder avseende finansiell leasing – minimileaseavgifter	2016-12-31	2015-12-31
Inom 1 år	16,6	16,7
Mellan 1 och 5 år	25,5	23,3
Mer än 5 år	0,0	0,0
Framtida finansiella kostnader för finansiell leasing	42,1	40,0

Nuvärde på finansiella leasingsskulder är som följer:

	2016-12-31	2015-12-31
Inom 1 år	16,2	16,2
Mellan 1 och 5 år	25,2	19,2
Mer än 5 år	0,0	0,0
Totalt nuvärde finansiella leasingsskulder	41,4	35,4

Operationell leasing

Koncernen innehar leasingavtal avseende hyra av lokaler för produktion och administration av vilka de längsta sträcker sig sex år framåt i tiden. Därutöver finns vissa avtal om hyra av utrustning för upp till sex år framåt i tiden.

Framtida minimileaseavgifter enligt icke uppsägningsbara operationella leasingavtal gällande vid rapportperiodens slut förfaller till betalning enligt följande:

Koncernen	2016-12-31	2015-12-31
Inom 1 år	25,8	22,7
Senare än 1 men inom 5 år	43,8	43,8
Mer än 5 år	3,5	5,8
Koncernen totalt	73,1	72,3

Kostnader för operationell leasing i koncernen har under räkenskapsåret uppgått till 29,3 MSEK (27,7).

NOT 31. Ersättningar till anställda efter avslutad anställning**Koncernen****Förmånsbestämda pensionsplaner**

För tjänstemän i Sverige tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 3 *Klassificering av ITP-planer som finansieras genom försäkring i Alecta*, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2016 har bolaget inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportionella andel av planens förpliktelser, förvaltningstillgångar och kostnader vilket medfört att planen inte varit möjlig att redovisa som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen ITP 2 som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Premien för den förmånsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöringstid. Förväntade avgifter nästa rapportperiod för ITP 2-försäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 1,3 Mkr (inbetalt 2016: 1,3). Koncernens andel av de sammanlagda avgifterna till planen är försumbara.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155 procent. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125 procent eller överstiger 155 procent ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premierreduktioner. Vid utgången av 2016 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 149 procent (2015: 153).

Avgiftsbestämda pensionsplaner

De belopp som redovisats i resultaträkningen är följande:

Koncernen	2016	2015
Redovisning i resultaträkningen avseende:		
Kostnader för avgiftsbestämda pensionsplaner	17,4	18,3
Summa resultaträkningen	17,4	18,3

NOT 32. Övriga ej likviditetspåverkande poster

Koncernen	2016	2015
Resultat vid avyttringar av anläggningstillgångar	-10,7	-2,3
Intäktsredovisning negativ goodwill	–	-47,3
Omräkningsdifferenser	2,1	-0,7
Övrigt	1,2	-4,9
Koncernen totalt	-7,4	-55,2
Moderbolaget	2016	2015
Nedskrivning aktieägartillskott	–	63,5
Omvärdering tilläggslikvid	-1,7	–
Kapitaliserad ränta konvertibelt lån	1,1	–
Övrigt	0,1	–
Moderbolaget totalt	-0,5	63,5

NOT 33. Rörelseförvärv**2016**

Inga rörelseförvärv har genomförts under 2016.

Vid årets ingång fanns en reserv för köpeskillning avseende förvärvet 2014 av KA Elektronik AB uppgående till 2,6 MSEK. Denna köpeskillning reglerades i november 2016 genom en mindre riktad nyemission, varvid 1,7 MSEK redovisades under övriga rörelseintäkter.

2015

Den 1 september 2015 förvärvade HANZA Holding AB 100 procent av Metalliset Group Oy.

HANZA upprättade en förvärvsanalys baserad på Metallisets balansräkning per tillträdesdagen 2015-09-01. Baserat på den förvärvsanalysen identifierades en negativ goodwill om 47,3 MSEK. Efter att den negativa goodwillen konstaterats gjordes en genomgång och bedömning av att alla förvärvade tillgångar och skulder var korrekt identifierade och värderade till verkligt värde. Inga immateriella anläggningstillgångar identifierades. Den negativa goodwillen intäktsredovisades 2015.

Metalliset Oy har säte i Heinävesi, Finland, samt dotterbolag i Estland, Tjeckien och Kina och omsatte år 2014 cirka 375 MSEK med ett resultat före avskrivningar om drygt 45 MSEK. Köpeskillningen vid tillträdet utgjordes av likvida medel och aktier i HANZA.

Nedanstående tabell sammanfattar köpeskillningen för Metalliset Oy samt verkligt värde på förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas på förvärvsdagen.

Köpeskillning, MSEK	Metalliset Group Oy 1 sep 2015
Likvida medel	47,5
Skuld till säljarna som kvittas med aktier i HANZA Holding AB	18,6
Summa erlagd köpeskillning	66,1
Redovisade belopp på identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder:	
Likvida medel	10,7
Materiella anläggningstillgångar (Not 15)	154,3
Finansiella anläggningstillgångar inklusive uppskjutens skattefordran	0,3
Varulager	47,7
Kundfordringar och andra fordringar	28,4
Leverantörsskulder och andra skulder	-42,5
Upplåning	-85,5
Summa identifierbara nettotillgångar	113,4
Negativ goodwill	-47,3
Summa tillförda nettotillgångar	66,1

Förvärvsrelaterade kostnader samt omsättning i förvärvade bolag**2016**

En reserv för förvärvsrelaterade kostnader avseende Metalliset OY har återförts vilket minskat koncernens kostnader med 0,4 MSEK för räkenskapsåret 2016.

2015

Förvärvsrelaterade kostnader om 2,4 MSEK ingick i övriga externa kostnader i koncernens resultaträkning för räkenskapsåret 2015. Om Metalliset Group Oy hade konsoliderats från 1 januari 2015, skulle koncernens resultaträkning ha visat en nettoomsättning på 1 430 MSEK.

NOT 34. Transaktioner med närstående

Ingen enskild aktieägare ägde under 2016 mer än 15 procent (15) av aktierna och rösterna i HANZA Holding AB. Bland aktieägarna finns dock en grupp av ägare, PH Intressenter (representerat i styrelsen av Francesco Franzé och Håkan Halén) som agerar gemensamt. Deras sammanlagda innehav uppgår till 32 procent. Närstående parter är samtliga dotterföretag inom koncernen samt ledande befattningshavare i koncernen, d.v.s. styrelsen och företagsledningen, samt dess familjemedlemmar.

Följande transaktioner har skett med närstående:

Försäljning av varor och tjänster	2016	2015
Försäljning av tjänster:		
Till dotterbolag	7,5	3,0
Summa	7,5	3,0

Köp av varor och tjänster	2016	2015
Köp av tjänster från:		
dotterbolag	0,8	0,2
Advokatfirman Lindahl (arbetsgivare till styrelsemedlem Mikael Smedeby)	0,3	2,8
Pauli Pöllänen via bolag	0,8	–
Björn Boström	–	0,1
Per Tjernberg via bolag	–	0,0
Summa	1,9	3,1

Styrelseledamot Mikael Smedeby är verksam på Advokatbyrån Lindahl. HANZAKoncernen har på marknadsmässiga villkor använt Lindahl för konsulttjänster inom juridik.

I december 2015 tog bolaget upp ett lån på 6 MSEK från bolagets huvudägare PH Intressenter vilket användes för att reglera lån som förföll i slutet av 2015. Detta lån löstes under andra kvartalet 2016.

I december 2016 har bolaget tagit upp lån (styrelsemedlemmarna Francesco Franzé och Håkan Halén lånade ut 2,1 MSEK vardera) för att återbetala lån som förföll i slutet av året. De nya lånen löper med en årlig ränta om 7 procent.

Tjänster till koncernföretag köps och säljs på normala kommersiella villkor.

I övrigt har inga transaktioner mellan HANZA-koncernen och närstående som väsentligt påverkat koncernens ställning och resultat ägt rum under året.

Ersättning till ledande befattningshavare**Riktlinjer**

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämans beslut. Något särskilt arvode utgår ej för kommittéarbete.

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, pension och förmån av tjänstebil. Med andra ledande befattningshavare avses de 6 personer (6) som tillsammans med verkställande direktören utgör koncernledningen.

2016	Grundlön/ Styrelsearvode	Pensions- kostnad	Övriga förmåner	Summa
Styrelseordförande Mikael Smedeby	0,3	–	–	0,3
Tidigare styrelseordförande Per Tjernberg	0,1	–	–	0,1
Vice styrelseordförande Francesco Franzé	0,2	–	–	0,2
Styrelseledamot Håkan Halén	0,2	–	–	0,2
Styrelseledamot Pauli Pöllänen	0,2	–	–	0,2
Tidigare styrelseledamot Björn Boström	0,1	–	–	0,1
Vd Erik Stenfors	1,9	0,3	0,1	2,3
Övriga ledande befattningshavare (6 personer)	6,4	1,5	0,3	8,2
Summa	9,2	1,8	0,4	11,4

2015	Grundlön/ Styrelsearvode	Pensions- kostnad	Övriga förmåner	Summa
Styrelseordförande Per Tjernberg	0,4	–	–	0,4
Styrelseledamot Eugen Steiner	0,1	–	–	0,1
Styrelseledamot Mikael Smedeby	0,2	–	–	0,2
Styrelseledamot Jan Sundvist	0,1	–	–	0,1
Styrelseledamot Jenny Rosberg	0,1	–	–	0,1
Styrelseledamot Björn Boström	0,2	–	–	0,2
Styrelseledamot Inge Olausson	0,1	–	–	0,1
Styrelseledamot Britta Dalunde	0,1	–	–	0,1
Styrelseledamot Francesco Franzé	0,1	–	–	0,1
Styrelseledamot Pauli Pöllänen	0,1	–	–	0,1
Styrelseledamot Håkan Halén	0,1	–	–	0,1
Vd Erik Stenfors	1,7	0,4	0,1	2,2
Andra ledande befattningshavare (5 personer)	6,4	1,4	0,3	8,1
Summa	9,6	1,8	0,4	11,9

Forts. Not 34

Koncernen har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat. För vidare upplysning kring pension, se nedan.

Styrelsens ordförande har inte erhållit någon ersättning utöver styrelsearvode.

Aktierelaterade ersättningar

Ledande befattningshavare innehade per 31 december 2015 teckningsoptioner från program 2014. Optionerna förföll 2016-03-31 utan att någon teckning skedde.

Under 2014 erhöll de ledande befattningshavarna personaloptioner vederlagsfritt. Marknadsvärdet för programmet 2014 beräknades enligt Black & Scholes värderingsmodell till 1,7 MSEK (ingår inte i tabellen ovan). Dessa optioner återlämnades i samband med att nedanstående optionsprogram tecknades.

Årsstämman i maj beslutade om ett teckningsoptionsprogram om 1 001 000 optioner med rätt att teckna 1 aktie för 12 SEK under perioden 2018-11-01 och 2018-12-31. Av dessa optioner har 721 000 tecknats per periodens utgång. Priset per option har beräknats enligt Black & Scholes värderingsmodell.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Pensionspremien ska uppgå till 25 procent av den pensionsgrundande

lönen. Med pensionsgrundande lön avses grundlönen samt ett genomsnitt av de tre senaste årens rörliga ersättning.

För andra ledande befattningshavare uppgår pensionsåldern till 65 år. Pensionsavtalen anger att pensionsinbetalningarna ska följa en av företaget fastställd premietrappa.

Avgångsvederlag

Mellan företaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företagens sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 6 månadslöner. Avgångsvederlaget avräknas inte av mot andra inkomster. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida utgår inget avgångsvederlag.

Mellan företaget och andra ledande befattningshavare gäller en ömsesidig uppsägningstid om 3 till 6 månader. Avtal om avgångsvederlag efter uppsägningstidens utgång finns inte.

Moderbolagets fordringar mot och skulder till koncernföretag

Moderbolagets långfristiga fordringar mot och skulder till koncernföretag utgörs av koncerninterna lån som löper med marknadsmässig ränta. Kortfristiga fordringar mot och skulder till koncernföretag utgörs av rörelsefordringar och skulder av tillfällig natur.

NOT 35. Leverantörsskulder

Koncernens samtliga leverantörsskulder förfaller inom 3 månader.

NOT 36. Händelser efter balansdagen

HANZAs styrelse har träffat en överenskommelse med Färna Invest AB, som ägs av Gerald Engström, om att konvertera Färnas lån till aktier. Gerald Engström blir därmed en av de största ägarna av HANZA. Konverteringen har skett i februari 2017 till kursen 9,29. Konverteringen innebär att HANZA ökar eget kapital respektive minskar nettoskulden med 14 MSEK och att antalet aktier ökar med 1 614 639 stycken.

I syfte att slutföra omvandlingen av koncernens dotterbolag HANZA Vasa Oy, Finland, till ett logistik- och servicecenter förhandlade HANZA fram en preliminär uppgörelse med fastighetsägaren rörande ett nytt, anpassat hyresavtal. Då denna uppgörelse inte kunde fullföljas har HANZA ansökt om företagsrekonstruktion av dotterbolaget.

I februari 2017 förlängdes ett låneavtal i Estland rörande lån om 34,0 MSEK. Lån om 31,3 MSEK som i bokslutet redovisas som kortfristiga har därefter en löptid på 1 till 3 år.

NOT 37. Förslag till resultatdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel (SEK) i moderbolaget:

Balanserad vinst	38 374 364
Överkursfond	174 218 108
Årets resultat	-2 519 130
Summa	210 073 342

Styrelsen föreslår att dessa disponeras så att

Överkursfond tas i anspråk	2 519 130
I ny räkning överförs	207 554 212
Summa	210 073 342

FÖRSÄKRAN

Koncernens resultat- och balansräkningar kommer att föreläggas årsstämman 2017-05-10 för fastställelse.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redo-

visningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat.

Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm 2017-04-18

Mikael Smedeby
Styrelseordförande

Francesco Franzé
Vice styrelseordförande

Håkan Halén
Styrelseledamot

Pauli Pöllänen
Styrelseledamot

Erik Stenfors
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2017-04-18

Ernst & Young AB
Charlotte Holmstrand
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till bolagsstämman i HANZA Holding AB (publ), org.nr 556748-8399.

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för HANZA Holding AB för år 2016. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 18–62 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för år 2015 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 19 april 2016 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen återfinns på sidorna 1–17 samt sidorna 66–70 men innefattar inte årsredovisningen, koncernredovisningen och vår revisionsberättelse avseende dessa.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör

inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS såsom de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions-sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av HANZA Holding AB för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska

sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions-sed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisions-sed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 18 april 2017

Ernst & Young AB
Charlotte Holmstrand
Auktoriserad revisor

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT 2016

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att aktiebolaget på ett för aktieägarna effektivt och kontrollerat sätt styr och leder verksamheten. Ytterst syftar bolagsstyrning till att tillgodose aktieägarnas krav på avkastning och samtliga intressenters behov av information om bolaget och dess utveckling.

Svensk kod för bolagsstyrning är ett regelverk för svenska aktiebolag upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige. HANZA är inte upptagen till handel på en reglerad marknad i Sverige men avser att följa för verksamheten relevanta delar av Svensk Kod för bolagsstyrning ("Koden"). För de fall då Koden blir bindande kommer HANZA att följa Koden fullt ut.

BOLAGSSTÄMMA

HANZAs högsta beslutande organ är bolagsstämman. Varje aktieägare som på avstämningsdagen för bolagsstämman är införd i aktieboken och som anmäler sig på föreskrivet sätt har rätt att delta, personligen eller genom ombud utrustad med fullmakt. Stämman kan besluta i alla frågor som rör bolaget och som inte enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen uttryckligen faller under ett annat bolagsorgans exklusiva kompetens. Varje aktieägare har rätt att få ett ärende behandlat på stämman.

Årsstämma

Årsstämma hålls årligen inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Kallelse till bolagsstämma ska enligt bolagsordningen ske tidigast sex och senast två veckor före stämman.

Till årsstämmans uppgifter hör att välja bolagets styrelse, fastställa koncernens och bolagets balans- och resultaträkningar, att besluta om ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktör. Stämman beslutar även om styrelsearvode och arvode till revisorerna. Stämman har vidare möjlighet att besluta om ökning eller minskning av aktiekapitalet och kan även ändra bolagsordningen. Vad gäller nyemissioner av aktier, konvertibler eller teckningsoptioner har stämman, utöver möjlighet att själv besluta om detta, möjlighet att lämna bemyndiganden till styrelsen att fatta beslut.

VALBEREDNINGEN

Vid årsstämman 2016 beslutades att bolaget ska ha en valberedning. Valberedningens uppdrag är att till kommande årsstämma, där val av styrelse ska ske, lämna förslag på styrelseledamöter, styrelseordförande, styrelsearvode, och i förekommande fall, revisorer och revisorsarvode samt stämmoderförande. Förslagen presenteras vid årsstämman.

HANZAs valberedning utsågs genom att styrelsens ordförande kontaktade de tre röstmässigt största ägarerna per den sista augusti 2016. Valberedningens mandat

sträcker sig fram till dess att ny valberedning har utsetts. Valberedningen inför årsstämman den 10 maj 2017 består av Mikael Smedeby, Styrelseordförande i HANZA Holding AB, Francesco Franzé, Gerald Engström och Massimo Franzé.

STYRELSEN

HANZA ska bestå av lägst en och högst tio ledamöter med högst fem suppleanter. Ledamöterna väljs årligen på årsstämman för tiden intill slutet av nästa årsstämma. Styrelsen består av fyra (sex) ledamöter. På årsstämman 2016 valdes följande styrelse, Mikael Smedeby (omval) Ordförande, Francesco Franzé (omval) vice ordförande, Pauli Pöllänen (omval) och Håkan Halén (omval). Ingen av de stämموvalda ledamöterna är anställda eller har anställningsliknande förhållanden med koncernen eller något dotterbolag, men vissa styrelsearvoden och begränsade konsultuppdrag faktureras. För närmare presentation av styrelsen se sidan 68.

Styrelsens ersättning

Under räkenskapsåret 2016 har arvode utgått till styrelsens ordförande på 300 KSEK (300), övriga ledamöter har erhållit tillsammans 550 KSEK (806). Totalt har 850 KSEK (1 106) utgått i styrelsearvode.

REVISORER

Revisorerna utses av årsstämman. Revisorerna granskar bolagets årsredovisning, koncernredovisning och räkenskaper samt styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning. Resultatet av granskningen rapporteras till aktieägarna genom revisionsberättelsen vilken framläggs på årsstämman. Ernst&Young valdes till bolagets revisor med huvudansvarig revisor Charlotte Holmstrand på årsstämman 2016. Den externa revisionen utförs enligt ISA (International Standards on Auditing).

REVISIONSUTSKOTT

Styrelsen har under 2016 utsett ett revisionsutskott.

Revisionsutskottets huvuduppgift är att övervaka bolagets finansiella rapportering och säkerställa att antagna principer för finansiell rapportering, internkontroll och riskbedömning efterlevs och är tillämpliga. Revisionsutskottet har även till uppgift att stödja valberedningen med förslag vid val av externa revisorer och revisorsarvoden. Det nuvarande revisionsutskottet består av styrelseledamöterna Håkan Halén (ordförande) och Pauli Pöllänen.

VD OCH KONCERNLEDNING

Vd leder koncernen och dess verksamhet inom de ramar styrelsen har beslutat. Vd ansvarar för att hålla styrelsen informerad om bolagets utveckling och rapportera om väsentliga avvikelser från fastställda affärsplaner och om händelser som har stor inverkan på bolagets utveckling och rapportera om väsentliga avvikelser från fastställda affärsplaner och om händelser som har stor inverkan på bolagets verksamhet, samt ta fram relevant beslutsunderlag till styrelsen exempelvis gällande etableringar, investeringar och övriga strategiska frågeställningar.

Koncernledningen, som leds av vd, består av chefer för väsentliga verksamhetsområden inom HANZA. Gruppen har formella koncernledningsmöten tolv gånger per år där operativa och strategiska frågeställningar behandlas. Dessutom arbetar koncernledningen årligen fram en strategi och affärsplan som fastställs av styrelsen.

Koncernledningen bestod vid räkenskapsårets slut av Erik Stenfors, vd, Thomas Lindström, Lars Åkerblom, Bengt Emesten, Gerd Levin-Nygren, Mikko Leidén och Emöke Sogenbits. För närmare presentation av ledningen se sida 69.

Ersättning till vd och ledande befattningshavare

Grundlönen till vd uppgick 2016 till 1 886 KSEK (1 749). Vd har rätt till en månatlig pensionsavsättning motsvarande 25 procent av lönen. Pensionskostnaderna 2016 uppgick till 514 TSEK (449). Villkor för ersättningspaket beslutades av styrelsen. Mellan företag och vd gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Med ledande befattningshavare avses de sex personer som tillsammans med vd utgjorde koncernledningen under 2016. Grundlönen till ledande befattningshavare, exklusive vd för 2016 uppgick till 6 354 TSEK (6 427).

HANZA betalar pensionspremier i Sverige enligt avgiftsbestämd pensionsplan vilket motsvarar 17-31 procent av lönesumman. Ledande befattningshavare i utlandet hanterar pension själv inom ramen för sin grundlön. Pensionskostnader 2016 uppgick till 1 514 TSEK (1 405). Ledande befattningshavare har 6 månaders uppsägningstid. Ersättningar till vd har endast utgått i moderbolaget. Inga rörliga ersättningar har utgått 2016 (föregående år 0 TSEK).

INCITAMENTSPROGRAM

På årsstämman 2016 togs beslut om teckningsoptioner till vd och ledande befattningshavare. Mer information om incitamentsprogram finns i Not 24.

INTERN KONTROLL

Styrelsen ansvarar för arbetet med bolagsstyrningen och den interna kontrollen. Det övergripande syftet är att skydda bolagets tillgångar och aktieägarnas investering. Styrelsen ansvarar också för att finansiell rapportering är upprättad i enlighet med gällande lag. Kvalitetssäkring av HANZAs finansiella rapportering sker genom att styrelsen behandlar samtliga kritiska redovisningsfrågor och de finansiella rapporter som bolaget lämnar. Det förutsätter att styrelsen behandlar frågor om intern kontroll, regelefterlevnad, väsentliga osäkerheter i redovisade värden, eventuella ej korrigerade felaktigheter, händelser efter balansdagen, ändringar i uppskattningar och bedömningar, eventuella konstaterade oegentligheter och andra förhållanden som påverkar de finansiella rapporternas kvalitet.

RISKBEDÖMNINGAR

HANZA arbetar fortlöpande och aktivt med riskanalys, riskbedömning och riskhantering för att säkerställa att de risker som bolaget är utsatt för hanteras på ett ändamålsenligt sätt inom de ramar som fastställs. I riskbedömningen beaktas exempelvis kundberoende, produktion, avbrott och logistik, nyckelpersoner, konjunktur, material, reklamationrisk, inkurans i lager, konkurrens, IT, ansvar, kreditexponering, finansiella riskfaktorer och skatterisker.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

Bolagets styrande dokument i form av policy, riktlinjer och manualer vad gäller intern och extern kommunikation hålls löpande uppdaterade och finns upplagda på bolagets intranät samt kommuniceras internt via övriga relevanta kanaler, såsom interna möten och interna nyhetsmail.

För kommunikation med externa parter gäller bolagets kommunikationspolicy, som anger riktlinjer för hur information ska lämnas. Syftet med policyn är att säkerställa att bolaget korrekt och fullständigt uppfyller sina informationskyldigheter enligt gällande lagar och regler.

UPPFÖLJNING OCH ÖVERVAKNING

Styrelsen och koncernledningen gör kontinuerligt uppföljning utifrån löpande information om koncernens resultat, finansiell ställning och utveckling av verksamheten. Identifierade risker följs upp av beslutade kontrollaktiviteter med utsedda ansvariga. Återkoppling sker löpande till koncernledning och styrelse.

STYRELSE

MIKAEL SMEDEBY

Styrelseordförande sedan 2016

Styrelseledamot sedan 2009

Född: 1968

Utbildning: Jur. Kand., Uppsala universitet

Andra uppdrag: Advokat, delägare samt managing partner Advokatfirman Lindahl, Uppsala. Styrelseordförande i Coeli Holding AB, Coeli Wealth Management AB, Fastum AB samt Sallén Elektriska AB. Styrelseledamot i bl.a BioArtic AB, Motion Display Scandinavia AB och Uppsala Innovation Centre AB.

Aktieinnehav: 25 000 aktier

Bedöms vara oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen och dess största ägare.

PAULI PÖLLÄNEN

Styrelseledamot sedan 2015

Född: 1963

Utbildning: Master of Economic Sciences (M.Sc.), Vaasa University

Andra uppdrag: Styrelsemedlem i Metalliset Oy, Ordförande i Oy MP-group. Över 15 års erfarenhet av internationell tillverkning (Estland). Tidigare verksam som auktoriserad revisor i Finland i 20 år.

Aktieinnehav: Representerar Matti Hirvonen och Oy MP-Group Ltd:s 1 078 637 aktier

FRANCESCO FRANZÉ

Vice styrelseordförande sedan 2016

Styrelseledamot sedan 2015

Född: 1964

Utbildning: Civilingenjör, Kungliga Tekniska Högskolan (KTH)

Andra uppdrag: SVP Husqvarna Group, Styrelseordförande i The BBQ Company AB och Panarea AB, Styrelseledamot i Leakomatic OY. Med 20 års internationell erfarenhet av ledande befattningar inom Electrolux-koncernen.

Aktieinnehav: 2 160 000 aktier och representerar PH Intressenters 6 626 964 aktier

HÅKAN HALÉN

Styrelseledamot sedan 2015

Född: 1954

Utbildning: Civilekonom

Andra uppdrag: Vd Halén Invest AB. Har tidigare arbetat som vvd och CFO för Hexagon AB, Styrelseordförande i Gallerians Bilvård Sthlm AB

Aktieinnehav: 1 136 517 aktier och representerar PH Intressenters 6 626 964 aktier

REVISORER

REGISTRERAT REVISIONSBOLAG

Ernst&Young AB

HUVUDANSVARIG REVISOR

CHARLOTTE HOLMSTRAND

Auktoriserad revisor, Ernst&Young AB

Född: 1976

Revisor i HANZA sedan 2016

Aktieinnehav: –

LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE ERIK STENFORS

Vd sedan 2008

Född: 1966

Utbildning: Civilingenjör med inriktning på teknisk fysik, Kungliga Tekniska Högskolan (KTH)

Bakgrund: R&D Manager, Minec Systems AB, grundare/Vd NOTE AB, grundare och styrelseledamot Wonderful Times Group AB, grundare och Vd HANZA Holding AB.

Andra uppdrag: Styrelseledamot i Sten By Invest AB

Aktieinnehav: 234 720 aktier privat och via bolag samt 103 000 teckningsoptioner

THOMAS LINDSTRÖM

Försäljnings- och marknadschef, Senior Vice President & Head of Business Solutions sedan 2010

Född: 1972

Utbildning: Ingenjör, Business Management från IHM Business School.

Bakgrund: Europeisk säljchef Mydata Automation AB (nuvarande Micronic-Mydata), försäljningsansvarig Dassault Systemes Sweden AB.

Andra uppdrag: Styrelseledamot i Collaborate Nordics AB.

Aktieinnehav: 8 500 aktier och 103 000 teckningsoptioner

LARS ÅKERBLOM

CFO och Executive vice President sedan 2010

Född: 1965

Utbildning: Civilekonom, Uppsala universitet samt Revisorsexamen, FAR

Bakgrund: Auktoriserad revisor och marknadsområdeschef KPMG, CFO på börsnoterade Pricer och Nocom (nuvarande IAR), CFO Scandinavian Biogas, Ekonomischef Sweco AB, CFO & Vd på Wonderful Times Group (listat på Aktietorget)

Andra uppdrag: Styrelseledamot i Wonderful Times Group AB

Aktieinnehav: 17 000 aktier och 103 000 teckningsoptioner

BENGT EMESTEN

Inköpschef sedan 2013

Född: 1960

Utbildning: Ekonom

Bakgrund: Grundare av kontraktstillsverkaren Qcom AB (nuvarande Flextronics International Poland), Vd NOTE Components AB.

Andra uppdrag: Inga andra uppdrag

Aktieinnehav: 8 570 aktier samt 103 000 teckningsoptioner

GERD LEVIN-NYGREN

Chef för elektronikdivisionen sedan 2010

Född: 1951

Utbildning: Ingenjör

Bakgrund: Försäljningschef Trienta AB, Vd NOTE Torsby AB.

Andra uppdrag: Inga andra uppdrag

Aktieinnehav: 10 000 aktier och 103 000 teckningsoptioner

MIKKO LEIDÉN

Chef för Heavy Mechanics divisionen sedan 2015

Född: 1967

Utbildning: Master of Science in Mechanical Engineering, Oulu University

Bakgrund: Vice President, Operations Metalliset Group, Director, Helsinki Unit Incap Oyj.

Andra uppdrag: Inga andra uppdrag

Aktieinnehav: 103 000 teckningsoptioner

EMÖKE SOGENBITS

Chef för Light Mechanics divisionen sedan 2015

Född: 1962

Utbildning: University of Tartu, Russian Language and Literature

Bakgrund: Demand/Supply Chain Manager Elcoteq, Solelectron, Demand/Supply Chain Manager and Operations Manager Enics.

Andra uppdrag: IStyrelsemedlem SCD-Supply Chain Diagnostics OÜ.

Aktieinnehav: 103 000 teckningsoptioner

Uppgift om aktieinnehav och teckningsoptioner avser 2 mars 2017

DEFINITIONER

Affärsutvecklingskostnader inkluderar kostnader av engångskaraktär för att utveckla affärsmodellen och organisationen, såsom börsnoteringskostnader, kostnader för övergång till IFRS, avveckling av olönsamma fabriker vid förvärv, förvärvskostnader i form av s.k. due diligence

Avkastning på sysselsatt kapital är rörelseresultat plus finansiella intäkter i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital

EBITDA (Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization) är resultat före finansnetto, skatter och avskrivningar och nedskrivningar på materiella och immateriella poster

EBITDA-marginal är EBITDA dividerat med nettoomsättning

EBIT (Earnings before interest and taxes) är resultat före finansnetto och skatter

Kapitalomsättning på genomsnittligt operativt kapital, ggr är nettoomsättning dividerat med genomsnittligt operativt kapital

Operativa affärsområdets rörelseresultat (operativt EBIT) är rörelseresultat före affärsutvecklingskostnader

Operativ rörelsemarginal är operativa affärsområdets rörelseresultat dividerat med nettoomsättning

Operativt kapital är balansomslutningen minskad med likvida medel, finansiella tillgångar och icke räntebärande skulder

Nettoskuldsättning i förhållande till EBITDA är räntebärande nettoskuld vid årets slut dividerad med EBITDA

Nettoskuldsättningsgrad är räntebärande nettoskuld dividerat med eget kapital

Räntabilitet på operativt kapital är operativt EBIT dividerat med genomsnittligt operativt kapital

Räntebärande nettoskuld är räntebärande skulder minus kassa och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar

Rörelsemarginal (EBIT-marginal) är rörelseresultat dividerat med nettoomsättning

Soliditet är eget kapital dividerat med balansomslutning

Sysselsatt kapital är balansomslutningen minus icke räntebärande avsättningar och skulder

ADRESSER

SVERIGE

HANZA HQ

Brovägen 5
182 76 STOCKSUND

HANZA Mechanics Årjäng

Industrigatan 8
Box 34
672 21 ÅRJÄNG

HANZA Electronics Årjäng

Brännaregatan 3
Box 904
672 29 ÅRJÄNG

HANZA KA Electronics Åtvidaberg

Örsätter Industrigallerian
Box 27
597 91 ÅTVIDABERG

FINLAND

HANZA Mechanics Vaasa

Runsorintie 10-12
FI-65380 Vaasa

HANZA Mechanics Heinävesi

Ahjotie 3
FI-79700 Heinävesi

HANZA Finland, Turku office

Juhana Herttuan Puistokatu 21
FI-20100 Turku

HANZA Finland, Vantaa office

Technopolis Vantaa
Teknobulevardi 3
FI-01530 Vantaa

ESTLAND

HANZA Mechanics Tartu

(Mechanics Division)
Puiestee 2
EE-503 03 Tartu

HANZA Mechanics Tartu

(Sheet Metal Division)
Siilikaadi 6/8
EE-60534 Vahi village

HANZA Electronics Tartu

Puiestee 2
EE-50303 Tartu

HANZA Mechanics Narva

Kulgu 5
EE-20104 Narva

POLEN

HANZA Electronics Poland

Aleje Jerozolimskie 38
56-120 Brzeg Dolny

TJECKIEN

HANZA Mechanics Kunovice

Osvobození 1486
CZ-68604 Kunovice

KINA

HANZA Alfaram China

DongJing Industrial Square,
Building #86, #8 DongFu Lu
215123 Suzhou, P.R. China

HANZA Mechanics Ma'anshan

West Yinshan Road 1518-H3, Yushan,
243000 Ma'anshan

GLOBALT VÄXELNUMMER

+46 8 624 62 00

hanza.com